

PREIĻU NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS

PASKAIDROJUMA RAKSTS

REĢIONĀLIE
PROJEKTI

2025

Saturs

Ievads.....	3
1. Īss novada raksturojums	5
2. Plānošanas un normatīvais ietvars	10
3. Spēkā esošo teritorijas plānojumu, lokālplānojumu un detālplānojumu izvērtējums.....	11
3.1. Teritorijas plānojumu īstenošanas izvērtējums.....	11
3.2. Lokālplānojumu īstenošanas izvērtējums.....	15
3.3. Detālplānojumu īstenošanas izvērtējums	15
4. Teritorijas plānojuma risinājumu apraksts	16
4.1. Tematiskie plāni.....	16
4.2. Apdzīvojuma struktūra un priekšlikumi.....	17
4.3. Funkcionālais zonējums.....	21
4.4. Teritorijas ar īpašiem noteikumiem	41
4.5. Transporta infrastruktūra	50
4.6. Inženiertehniskās apgādes tīkli un objekti	53
4.7. Kultūrvēsturiskais mantojums	57
4.8. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, to aizsardzība un izmantošana	60
4.9. Publiskie ūdeņi un atpūtas vietas uz ūdeņiem	63
4.10. Aizsargjoslas un apgrūtinājumi.....	65
4.11. Citi objekti un risinājumi.....	67
5. Teritorijas plānojuma atbilstība ilgtspējīgas attīstības stratēģijai	73

levads

Preiļu novada teritorijas plānojums (turpmāk arī – Teritorijas plānojums) ir vietējās pašvaldības ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteiktas prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei, tajā skaitā funkcionālais zonējums, publiskā infrastruktūra, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi, kā arī citi teritorijas izmantošanas nosacījumi un kuru izstrādā administratīvajai teritorijai vai tās daļai.¹

Pašvaldību likuma 4. pantā noteiktās pašvaldības autonomās funkcijas ietver zemes izmantošanas un apbūves noteikšanu saskaņā ar pašvaldības teritorijas plānojumu.²

Preiļu novada teritorijas plānojuma izstrāde uzsākta ar **Preiļu novada pašvaldības domes** 2022. gada 29. decembra sēdes **lēmumu** “Par Preiļu novada teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu” (protokols Nr. 26, 31. §).

Saskaņā ar apstiprināto darba uzdevumu galvenie Teritorijas plānojuma izstrādes **uzdevumi** ir:

nostiprināt tiesisko pamatu Preiļu novada teritorijas ilgtspējīgai un līdzsvarotai attīstībai

nodrošināt pārskatāmu un vienotu apbūves noteikumu piemērošanu visā novada teritorijā

izvērtēt novada teritorijas esošo potenciālu, resursus un noteikt teritorijas izmantošanai nepieciešamās prasības un ierobežojumus

izvērtēt apdzīvoto vietu robežas un nepieciešamības gadījumā veikt precizējumus

veikt ainavu izpēti un novērtēšanu, ainaviski vērtīgo teritoriju noteikšanu

Preiļu novada administratīvā teritorija sastāv no Preiļu pilsētas un 14 pagastiem – Aglonas, Aizkalnes, Galēnu, Pelēču, Preiļu, Riebiņu, Rožkalnu, Rušonas, Saunas, Silajāņu, Sīlukalna, Stabulnieku, Upmalas, Vārkavas pagasta (izveidots pēc 2021. gada 1. jūlija administratīvi teritoriālās reformas).

Nodrošinot plānošanas pēctecību, Teritorijas plānojumā izvērtēti un ņemti vērā līdz 2021. gada 1. jūlijam pastāvošo pašvaldību ilgtermiņa attīstības plānošanas dokumenti:

- Preiļu novada teritorijas plānojums 2016. – 2031. gadam (ar 2018. gada grozījumiem);
- Aglonas novada teritorijas plānojums 2013. – 2025. gadam;
- Riebiņu novada teritorijas plānojums 2012. – 2024. gadam;
- Vārkavas novada Teritorijas plānojums 2016. – 2026. gadam.

Administratīvi teritoriālās reformas rezultātā, apvienojot Preiļu, Vārkavas, Riebiņu novadus un Aglonas pagastu, ir izmainījušās Preiļu novada teritorijas robežas, radot nepieciešamību izstrādāt **jaunu (vienotu) teritorijas plānojumu**.

Teritorijas plānojuma **teritorija** ir Preiļu novada administratīvā teritorija – Preiļu pilsēta un Aglonas, Aizkalnes, Galēnu, Pelēču, Preiļu, Riebiņu, Rožkalnu, Rušonas, Saunas, Silajāņu, Sīlukalna, Stabulnieku, Upmalas, Vārkavas pagasts.

¹ Teritorijas attīstības plānošanas likuma 1.pants. <https://likumi.lv/doc.php?id=238807>

² Pašvaldību likuma 4. pants. <https://likumi.lv/ta/id/336956-pasvaldibu-likums>

Saskaņā ar Teritorijas attīstības plānošanas likuma 23.panta pirmo daļu, vietējās pašvaldības teritorijas plānojumu izstrādā atbilstoši vietējās **pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģijai** un ievērojot citus nacionālā, reģionālā un vietējā līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentus.

Teritorijas plānojuma pamatā par informatīvu materiālu izmantots Pašreizējās situācijas raksturojums, kas tika sagatavots kopīgs, izstrādājot [Preiļu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģiju no 2022. gada](#) (turpmāk arī – Preiļu novada IAS) un [Preiļu novada Attīstības programmu 2022. – 2029. gadam](#).

Teritorijas plānojuma izstrādes procesā **īstenota sadarbība** ar Preiļu novada pašvaldības speciālistiem, iestādēm, kapitālsabiedrībām, struktūrvienībām, valsts iestādēm, uzņēmējiem un iedzīvotājiem, organizējot tematiskās darba grupas u.c. sabiedrības iesaistes procesus.

Teritorijas plānojums **sastāv** no vairākām sadaļām:

- Paskaidrojuma raksta, tai skaitā Paskaidrojuma raksta pielikumiem;
- Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem (turpmāk arī – Apbūves noteikumi);
- Grafiskās daļas (M: 10 000);
- Vispārīgas Preiļu novada un detalizēta Preiļu pilsētas transporta attīstības koncepcijas;
- Preiļu novada ainavu izvērtējuma, tai skaitā Kopsavilkuma;
- Vides pārskata (izstrādāts stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras ietvaros);
- Kopsavilkuma par teritorijas plānojuma izstrādes procesu.

Teritorijas plānojuma **izstrādes vadītāja** – Preiļu novada pašvaldības administrācijas Attīstības, investīciju un inženiertehniskās daļas teritorijas plānotāja Tatjana Kārklīnece.

Teritorijas plānojuma **izstrādātājs** – SIA “Reģionālie projekti”, projekta vadītāja, teritorijas plānotāja – Santa Pētersone, teritorijas plānotājs un kartogrāfs – Ivo Narbutis, kartogrāfi Jānis Ozols un Anatolijs Boiko, ainavu arhitekta – Vita Jumtiņa, teritorijas plānotājas – Līva Melķe-Tropiņa, Laine Šildere un projekta asistente – Sanita Fazilova.

Visus paziņojumus par Preiļu novada teritorijas plānojuma izstrādes gaitu publisko Preiļu novada pašvaldības tīmekļa vietnē www.preili.lv un informatīvajā izdevumā “Preiļu Novada Vēstis”.

Informācija par Preiļu novada teritorijas plānojuma izstrādi pieejama Valsts vienotajā ģeotelpiskās informācijas portālā Ģeolatvija – https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_32162.

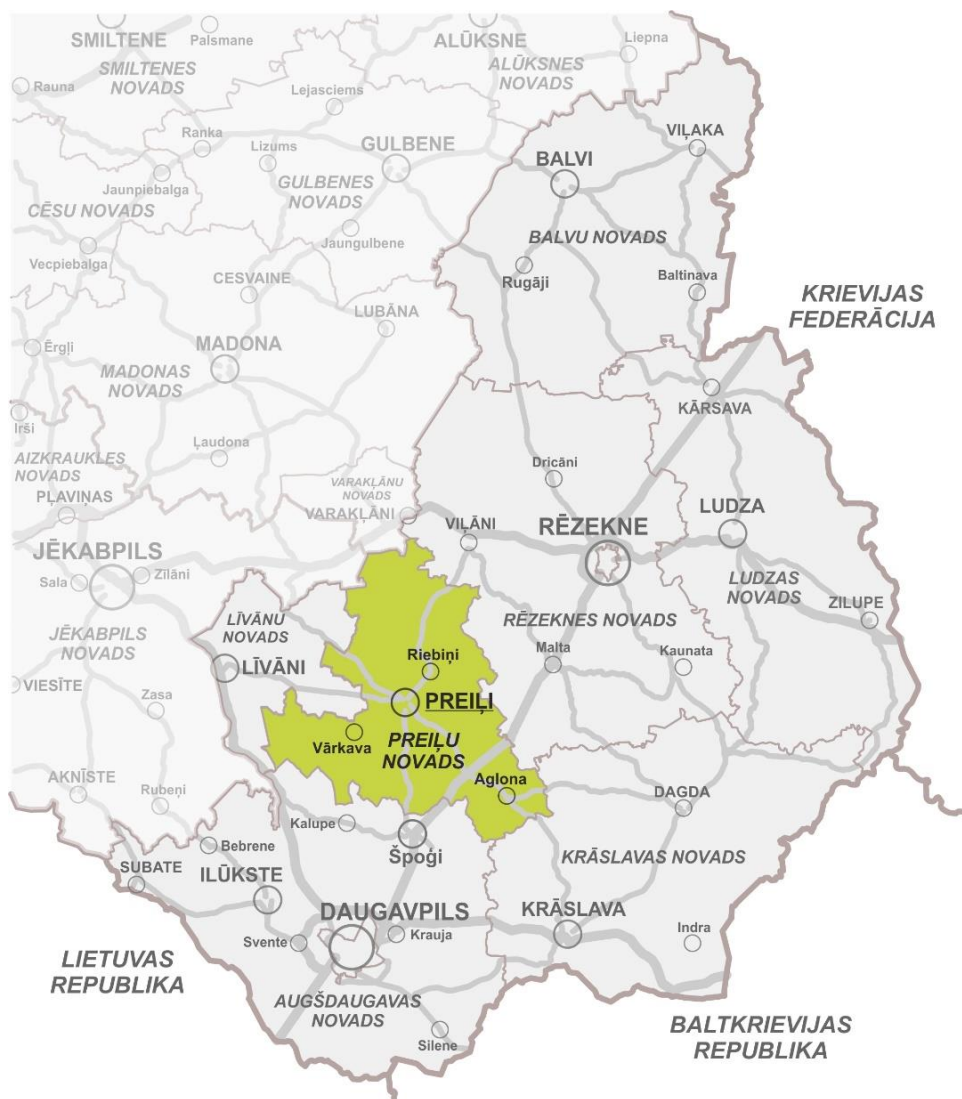
Dokumenta noformējumā izmantoti Preiļu novada pašvaldības un tās tīmekļa vietnē publicētie fotoattēli.

1. Īss novada raksturojums

Teritorijas novietojums un platība		• Preiļu novads atrodas Latvijas dienvidaustrumos, Latgales plānošanas reģionā, Latgales kultūrvēsturiskajā novadā, fiziogēogrāfiski – Jersikas līdzenumā un Latgales augstienē – Feimaņu paugurainē. • Robežojas ar Līvānu, Jēkabpils, Madonas, Rēzeknes, Krāslavas un Augšdaugavas novadu. (Attēls 2) • Novada teritorijas kopējā platība ir 1413,43 km², no tā 1343,60 km² sauszemes platība. (Oficiālās statistikas portāls, DRT011) • Pēc platības lielākie pagasti – Rušonas (205,84 km²), Aglonas (131,95 km²) un Saunas (122,30 km²). Pēc platības mazākie pagasti – Stabulnieku (67,37 km²), Silajāņu (70,52 km²) un Aizkalnes (73,17 km²). (Oficiālās statistikas portāls, DRT011)
Administratīvā un teritoriālā struktūra		• Preiļu novads ir izveidots 2021. gada 1. jūlijā administratīvi teritoriālās reformas rezultātā, apvienojot bijušo Preiļu, Aglonas, Riebiņu, Vārkavas novadu pašvaldības. • Preiļu novada administratīvais centrs ir Preiļu pilsēta. • Novadu veido Preiļu pilsēta un 14 pagasti: Aglonas pagasts, Aizkalnes pagasts, Galēnu pagasts, Pelēču pagasts, Preiļu pagasts, Riebiņu pagasts, Rožkalnu pagasts, Rušonas pagasts, Saunas pagasts, Silajāņu pagasts, Sīlukalna pagasts, Stabulnieku pagasts, Upmalas pagasts, Vārkavas pagasts. • Saskaņā ar Preiļu novada IAS: ○ reģionālas nozīmes attīstības centrs – Preiļi, ○ 3 novada nozīmes attīstības centri – Aglona, Riebiņi, Vecvārkava, ○ 12 vietējas nozīmes attīstības centri – Aizkalne, Galēni, Jaunaglona, Kastīre, Līči, Pelēči, Prikuļi, Rimicāni, Silajāņi, Sīlukalns, Stabulnieki, Vārkava.

ATTĒLS 1. Preiļu novada novietojums Latvijā

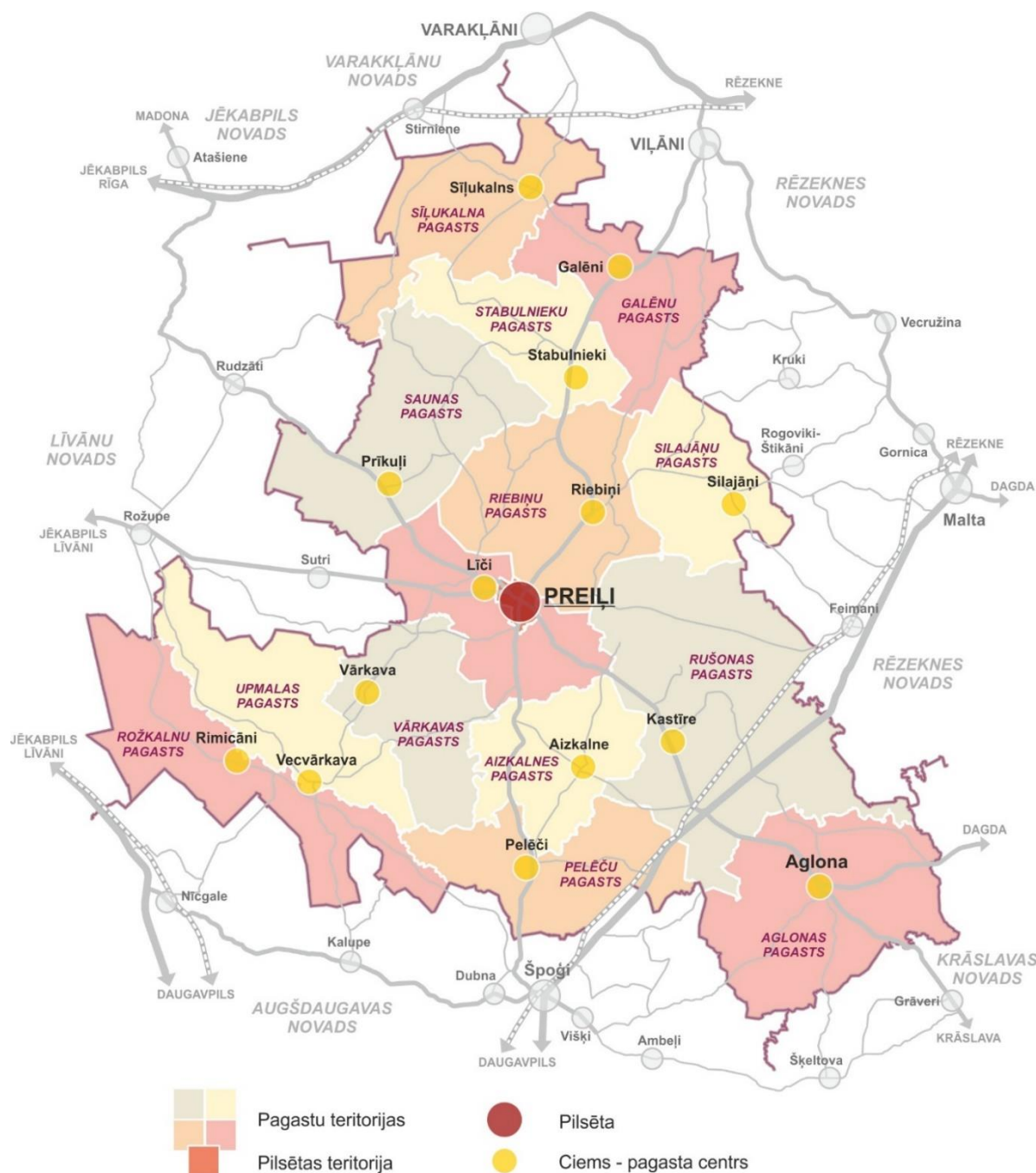

ATTĒLS 2. Preiļu novada novietojums Latgales plānošanas reģionā³

Iedzīvotāji		• 2024. gada sākumā iedzīvotāju skaits novadā – 15 768, tai skaitā Preiļu pilsētā – 5 841 (Oficiālās statistikas portāls, IRD081). • 2024. gada sākumā, salīdzinot ar 2014. gadu, iedzīvotāju skaits pašreizējā Preiļu novada teritorijā samazinājies par 18,6%. (Oficiālās statistikas portāls, IRD081). • Lielākie ciemi pēc iedzīvotāju skaita 2024. gada sākumā – Aglona (688), Riebiņi (644), Līči (283), Galēni (221), Stabulnieki (183), Vārkava (179), Jaunaglona (171), Kastīre (158), Pīkuļi (152). (Oficiālās statistikas portāls) • 2023. gadā blīvāk apdzīvotie pagasti ir Aglonas (13 cilv./km²), Preiļu (11 cilv./km²), Stabulnieku (9 cilv./km²) pagasts. Visretāk apdzīvotie ir Silajāņu (4 cilv./km²), Sīlukalna (5 cilv./km²) un Rožkalnu pagasts (5 cilv./km²). Kopējais iedzīvotāju blīvums novadā – 12 cilv./km². (Oficiālās statistikas portāls)
---------------------------	---	---

³ Preiļu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija no 2022. gada. Izstrādātājs: SIA "Reģionālie projekti"

Īpašumu struktūra		• Pēc zemes sadalījuma lietošanas veidos 2024. gadā 49% aizņem lauksaimniecībā izmantojamā zeme, 33% meži, 6% zeme zem ūdeņiem u.c. (Valsts zemes dienests) • 2024. gadā platību maksājumiem Preiļu novadā pieteikti 56,34 tūkst. ha zemes jeb 82% no lauksaimniecībā izmantojamām zemēm. (Lauku atbalsta dienests) • Preiļu novadā 2024. gadā ir 7 tūkst. mājsaimniecības ar vidējo lielumu 2,24 personas. (Oficiālās statistikas portāls, MVS011)
Ekonomika		• 2022. gadā Preiļu novadā ir 1745 tirgus sektora ekonomiski aktīvi uzņēmumi, no tiem 59% jeb 1035 ir fiziskas personas – saimnieciskās darbības veicējas, 17% jeb 289 komercsabiedrības u.c. (Oficiālās statistikas portāls, UZS011) • 2022. gadā Preiļu novadā uz 1000 iedzīvotājiem ir 107 tirgus sektora ekonomiski aktīvi uzņēmumi (salīdzinājumam – Latgales reģionā 68, Madonas novadā 94, Līvānu novadā 78, Jēkabpils novadā 75, Krāslavas novadā 71 u.c.). (Oficiālās statistikas portāls, UZS041) • Bezdarba līmenis – 6,3%, zemākais Latgalē (uz 2024. gada 31.01.). (NVA) • Preiļu novadā 2023. gadā ir 3511 aizņemtas darba vietas, no kurām 52% privātajā sektorā. (Oficiālās statistikas portāls, DVA021) • Pēc apgrozījuma 2023. gadā lielākie Preiļu novadā reģistrētie uzņēmumi (virs 4 milj. EUR) ir AS “Preiļu siers” (piena produktu ražošana), SIA “Eltex” (elektroinstalācijas ierīkošana), SIA “VEGA P” (degvielas mazumtirdzniecība), SIA “Preiļu Slimnīca”, SIA “Zolva” (mazumtirdzniecība), SIA “Agrofirma Turība” (jauktā lauksaimniecība). (Lursoft) • 2023. gadā novadā dzīvo 7129 nodarbināto, no kuriem 24% nodarbināti lauksaimniecībā, mežsaimniecībā un zivsaimniecībā, 12% apstrādes rūpniecībā, 12% tirdzniecībā, 12% izglītībā, 9% valsts pārvaldē u.c. (Oficiālās statistikas portāls, EKA071) • Preiļu novadā dzīvojošo nodarbināto lielākā radītā produkcijas vērtība 2022. gadā ir šajās nozarēs – pārtikas produktu ražošana, zāģēšana, kravu pārvadājumi, mežizstrāde, vadu un instalāciju ierīkošana, mazumtirdzniecība, jauktā lauksaimniecība. (Oficiālās statistikas portāls, NPV011) • Savukārt lielākais nodarbināto skaits 2022. gadā bija jauktajā lauksaimniecībā (839), vidējā izglītībā (463), valsts pārvaldē (363), mazumtirdzniecībā (354), pakalpojumu sniegšanā sabiedrībai (307), piena produktu ražošanā (256), u.c. (Oficiālās statistikas portāls, NPV011) • 2023. gadā Preiļu novadā reģistrēti 261 bioloģiskais lauksaimnieks / saimniecības augkopība, 9 produktu pārstrādē un 161 dzīvnieku izcelsmes produkcijā. (Atvērto datu portāls, Bioloģiskā lauksaimniecība) • Nozīmīgākās uzņēmējdarbības teritorijas atrodas Preiļos un pilsētas tiešā tuvumā.

ATTĒLS 3. Preiļu novada administratīvās vienības, pilsētas un ciemi⁴

Transports un sasniedzamība		- Novads atrodas Latgales centrālajā daļā – trīsstūrī starp Jēkabpili, Daugavpili un Rēzekni, kas nodrošina labu sasniedzamību uz lielākajiem centriem. - Attālums no Preiļiem līdz lielākajām pilsētām: Daugavpilij – 55 km, Rēzeknei – 54 km, Jēkabpilij – 66 km, Krāslavai – 60 km, Rīgai – 201 km. - Novadu šķērso: - valsts galvenais autoceļš – A13 Krievijas robeža – Rēzekne – Daugavpils – Lietuvas robeža, 4 valsts reģionālie autoceļi P58 Viļāni – Preiļi – Špoģi, P60 Dagda – Aglona, P62 Krāslava – Preiļi – Madona, P63 Līvāni – Preiļi, - Dzelzceļa līnija Rēzekne – Daugavpils.
---	---	---

⁴ Preiļu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija no 2022. gada. Izstrādātājs: SIA "Reģionālie projekti"

		• 2023. gadā kopējais valsts autoceļu garums ir 477 km, no kuriem 53% ar asfalta un citu bitumizēto segumu. (Oficiālās statistikas portāls, TRS020) • Kopējais pašvaldības ielu un ceļu garums sasniedz 956 km, no kuriem 8% ar asfalta un citu bitumizēto segumu. (Oficiālās statistikas portāls, TRS020) • Kopumā 77% no novada autoceļiem, ceļiem un ielām ir ar šķembu un grants segumu.
Inženierfikli un objekti		• 2023. gadā novadā ir 54 ūdens ņemšanas vietas. (Oficiālās statistikas portāls, DRU010) • 2023. gadā novadā ir 22 notekūdeņu novadīšanas vietas. (Oficiālās statistikas portāls, DRU030) • Centrālā siltumapgāde tiek nodrošināta Preiļos un Riebiņu, Galēnu, Stabulnieku, Sīļukalna, Silajāņu, Rušonas pagastos. (Preiļu novada AP pašreizējās situācijas raksturojums) • Mazākos ciemos un lauku apvidū iedzīvotāji un komersanti izmanto vietējos ūdensapgādes un notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas risinājumus. • Atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus Preiļu novadā sniedz SIA "Atkritumu apsaimniekošanas Dienvidlatgales starppašvaldību organizācija". • Novadu šķērso 330 kV elektrolīnija, 110 kV elektrolīnijas, maģistrālais (pārvades) gāzes vads.
Dabas resursi		• Preiļu novadā ir 83 ezeri (lielāki par 1 ha), no tiem lielākie ir Rušonas ezers, Ciriša ezers, Feimaņu ezers, Zolvju ezers. Lielākās upes – Dubna, Feimanka, Oša, Sauna, Kalupe, Preiļupe. • Novadā atrodas 13 īpaši aizsargājamās dabas teritorijas – 9 Natura2000 teritorijas, 2 dabas liegumi un 2 dabas pieminekļi (dendroloģiskie stādījumi). • Preiļu novadā nozīmīgākie augstvērtīgo ainavu elementi ir ūdens objekti (ezeri, upes u.c.), purvu teritorijas un atklātas ainavas – lauksaimnieciski apgūtas teritorijas un slēgtās ainavas – mežu teritorijas, kas kopā veido plašu skatu panorāmu diapazonu. • Preiļu novadam raksturīgs viļņots reljefs.
Kultūrvēsturiskais mantojums		• Preiļu novadā kopumā ir 103 valsts aizsardzībā esoši kultūras pieminekļi – 58 arheoloģijas, 26 arhitektūras, 18 mākslas, 1 vēsturiska notikuma vieta. • Preiļi ir senais tirgotāju un amatnieku brīvciems. • Īpašā nozīme Preiļu novadā ir Aglonai – sakrālā ainava ar svētceļojumu galamērķi, Latgales un visas Latvijas katoļu centrs. • Ievērojamākās un atpazīstamākās vietas ir Preiļu pils un parks, Arendoles muiža, Vārkavas muiža.
Tūrisms un publiskā ārtelpa		• Plašas dabas un kultūras tūrisma iespējas. • Populārākie objekti – Aglonas bazilika, Preiļu muižas komplekss, Preiļu pils, Kristus Karaļa kalns, Ciriša ezera dabas parks, Vārkavas muiža, Arendoles muiža, Leļļu galerija un miniatūrā karaļvalsts, Metāla mākslas galerija Nester Custom, 2. Pasaules kara muzejs, Maizes muzejs, Raiņa muzejs "Jasmuiža" u.c. • Novadu šķērso starptautisks velomaršruts – EuroVelo11 Latgales posms. • Novadu šķērso garās distances kājāmgājēju maršruts Latgalē – Ezertaka.

2. Plānošanas un normatīvais ietvars

Teritorijas attīstības plānošanas likums⁵ nosaka, ka teritorijas attīstību plāno, izstrādājot savstarpēji saskaņotus teritorijas attīstības plānošanas dokumentus (turpmāk arī – TAPD):

- nacionālajā līmenī – Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju un Nacionālo attīstības plānu;
- reģionālajā līmenī – Latgales plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģiju un attīstības programmu;
- vietējā līmenī – vietējās pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģiju, attīstības programmu, teritorijas plānojumu, lokālplānojumus un detālplānojumus.

Preiļu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija no 2022. gada⁶ ir hierarhiski augstākais Preiļu novada ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteikts pašvaldības ilgtermiņa attīstības redzējums, mērķi, prioritātes un teritorijas telpiskās attīstības perspektīva.

Vietējās pašvaldības teritorijas plānojumu izstrādā atbilstoši vietējās pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģijai un ievērojot citus nacionālā, reģionālā un vietējā līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentus. (Attēls 4)

ATTĒLS 4. Attīstības plānošanas dokumentu hierarhija

Teritorijas plānojumā nosaka funkcionālo zonējumu, publisko infrastruktūru, reglamentē teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus, kā arī citus teritorijas izmantošanas nosacījumus un aprobežojumus.

Teritorijas plānojuma saturs un izstrādes kārtība atbilst Ministru kabineta noteikumos Nr.628 “Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem”⁷ ietvertajam.

Saskaņā ar Ministru kabineta 30.04.2013. noteikumos Nr.240 “Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi”⁸ (turpmāk arī – MKN Nr.240) noteikto, teritorijas plānojumā nosaka funkcionālās zonas, lai parādītu un nodalītu dažādu teritoriju atšķirīgās funkcijas un pazīmes, kā arī noteiktu atļautos izmantošanas veidus.

⁵ Spēkā no 01.12.2011., pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=238807>

⁶ Apstiprināta ar Preiļu novada domes 30.08.2022. sēdes lēmumu, pieejama: https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_19389

⁷ Ministru kabineta 14.10.2014. noteikumi Nr.628, pieejami: <https://likumi.lv/doc.php?id=269842>

⁸ Ministru kabineta 30.04.2013. noteikumi Nr.240, pieejami: <https://likumi.lv/doc.php?id=256866>

3. Spēkā esošo teritorijas plānojumu, lokālplānojumu un detālplānojumu izvērtējums

3.1. Teritorijas plānojumu īstenošanas izvērtējums

Pēc 2021. gada 1.jūlija un līdz šī Preiļu novada teritorijas plānojuma spēkā stāšanās brīdim, novadā ir spēkā un piemērojami četri dažādi teritorijas plānojumi, atbilstoši bijušajam Preiļu, Aglonas, Riebiņu un Vārkavas novadam:

- Preiļu novada teritorijas plānojums 2016. – 2031. gadam (ar 2018. gada grozījumiem);
- Aglonas novada teritorijas plānojums 2013. – 2025. gadam;
- Riebiņu novada teritorijas plānojums 2012. – 2024. gadam;
- Vārkavas novada teritorijas plānojums 2016. – 2026. gadam. (Tabula 1)

Tabula 1. Spēkā esošie teritorijas plānojumi

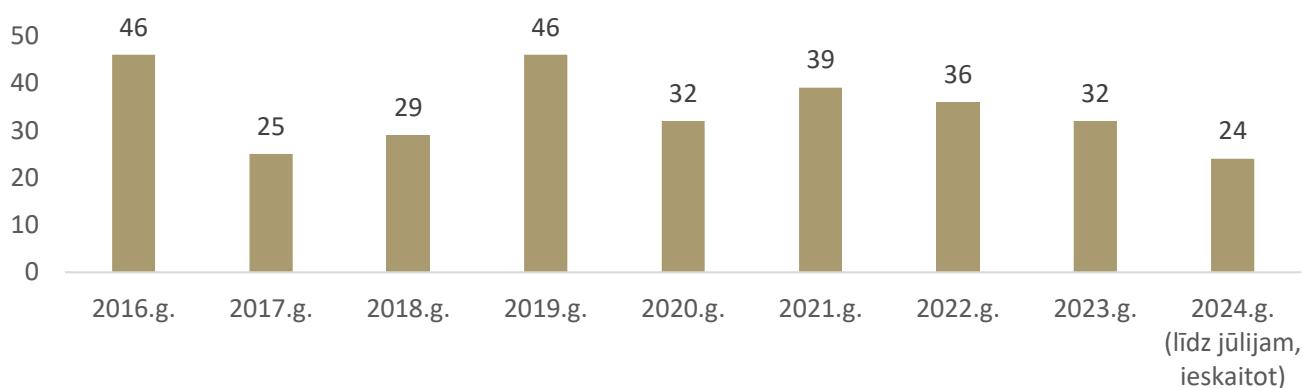
	Nosaukums	Lēmumi un saistošie noteikumi
	Preiļu novada teritorijas plānojums 2016. – 2031. gadam (ar 2018. gada grozījumiem) (Preiļu novada TP 2016-2031) Izstrādāts Preiļu novada administratīvajai teritorijai līdz 01.07.2021.	Preiļu novada teritorijas plānojums 2016. – 2030. gadam (ar 2018. gada grozījumiem) apstiprināts ar Preiļu novada domes 01.08.2018. lēmumu "Par Preiļu novada 2016.-2031. gadam (ar 2018. gada grozījumiem) apstiprināšanu" (prot. Nr.8, 3.§). Izdoti pašvaldības saistošie noteikumi Nr.2018/09 "Preiļu novada teritorijas plānojuma 2016. –2031. gadam (ar 2018. gada grozījumiem) teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un grafiskā daļa". Ar 2018. gadā veiktajiem grozījumiem faktiski grozītas atsevišķas teritorijas Preiļos un pie pilsētas robežas, lai atbalstītu uzņēmējdarbības attīstību. Pieejams: https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_10876
	Aglonas novada teritorijas plānojums 2013. – 2025. gadam	Aglonas novada teritorijas plānojums 2013. – 2025. gadam apstiprināts ar Aglonas novada domes 30.07.2013. lēmumu "Par Aglonas novada teritorijas plānojuma 2013. – 2025. gadam galīgās redakcijas apstiprināšanu" (prot. Nr.14, 11.§). Izdoti Aglonas novada domes 28.08.2013. saistošie noteikumi Nr.10 "Aglonas novada Teritorijas plānojuma 2013. – 2025. gadam Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un Grafiskā daļa". Pieejams: https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_192

	Nosaukums	Lēmumi un saistošie noteikumi
	Riebiņu novada teritorijas plānojums 2012. – 2024. gadam	Riebiņu novada teritorijas plānojums 2012. – 2024. gadam apstiprināts ar Riebiņu novada domes 14.08.2012. lēmumu "Par Riebiņu novada teritorijas plānojuma 2012. – 2024. gadam apstiprināšanu un saistošo noteikumu izdošanu" (prot. Nr.11, 9.§). Izdoti Riebiņu novada domes 14.08.2012. saistošie noteikumi Nr.9 "Par Riebiņu novada teritorijas plānojumu 2012. – 2024. gadam". Pieejams: https://geolativija.lv/geo/document_196
	Vārkavas novada teritorijas plānojums 2016. – 2026. gadam	Vārkavas novada teritorijas plānojums 2016. – 2026. gadam apstiprināts ar Vārkavas novada domes 29.12.2015. lēmumu Nr.262 "Par Vārkavas novada teritorijas plānojuma 2016. – 2026. gadam apstiprināšanu un saistošo noteikumu izdošanu" (prot. Nr.19, 12.§). Izdoti Vārkavas novada domes 29.12.2015. saistošie noteikumi Nr.107 "Vārkavas novada Teritorijas plānojums 2016. – 2026. gadam". Pieejams: https://geolativija.lv/geo/tapis#document_2904

Lai gan Preiļu novada teritorijas plānojuma apstiprināšana plānota līdz 2025. gada vidum, līdzšinējos teritorijas plānojumos norādītie darbības termiņi nenozīmē, ka to darbība beigsies 2024. vai 2025. gadā. Turpmāk teritorijas plānojumam netiks noteikts darbības termiņš, saskaņā ar Teritorijas attīstības plānošanas likumu teritorijas plānojums ir ilgtermiņa (līdz 25 gadiem) plānošanas dokuments.

Būvniecības aktivitātes

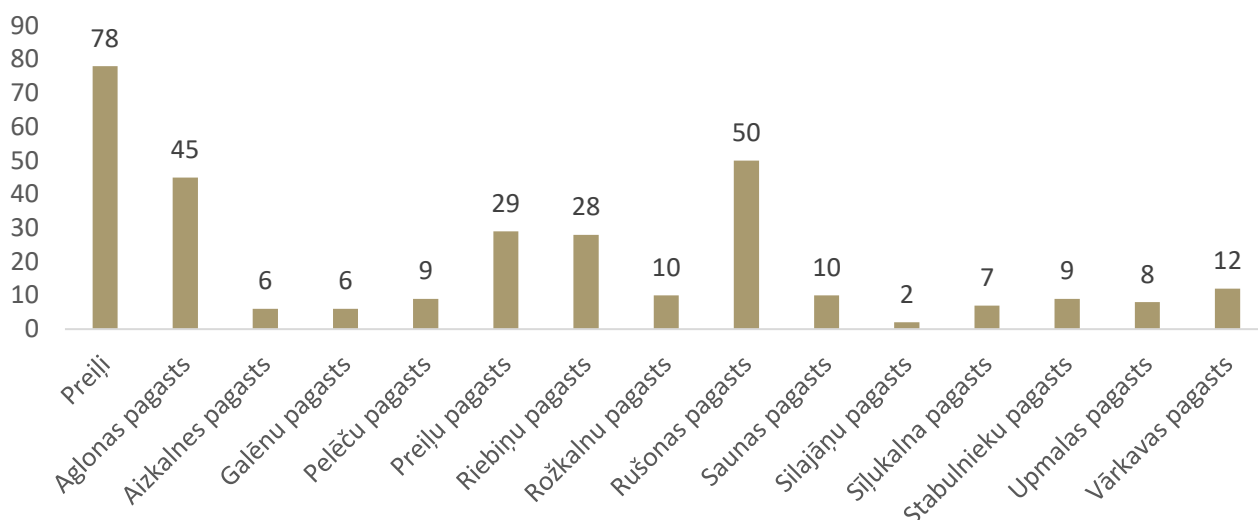
No 2016. gada līdz 2024. gada jūlijam Preiļu novadā bija reģistrētas 309 būvatļaujas. Lielākā aktivitāte novērojama 2016. un 2019. gadā. (Attēls 5)

ATTĒLS 5. Izsniegtās būvatļaujas Būvniecības informācijas sistēmā Preiļu novadā⁹

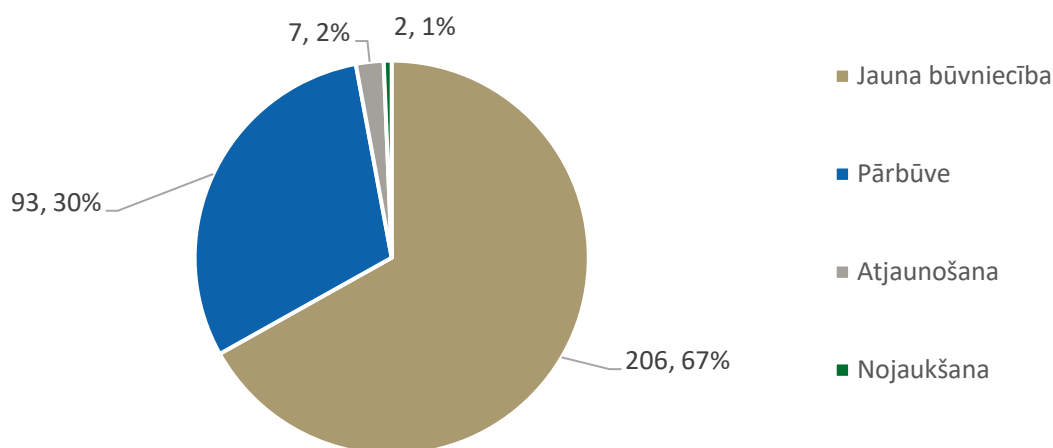
Izsniegto būvatļauju skaits pa administratīvām teritorijām no 2016. gada līdz 2024. gada jūlijam (ieskaitot) liecina, ka lielākā būvniecības aktivitāte bijusi Preiļos, Rušonas un Aglonas pagastā. (Attēls 6)

⁹ Avots: Preiļu novada pašvaldības Būvvalde, Būvniecības informācijas sistēma (BIS)

ATTĒLS 6. Izsniegto būvatļauju skaits pa administratīvām teritorijām no 2016. gada līdz 2024. gada jūlijam (ieskaitot)¹⁰

Pēc būvniecības veida lielākā daļa jeb 67% no būvatļaujām saistīti ar jaunu būvniecību, 30% būvatļauju izsniegti pārbūvei, 7% atjaunošanai un 1% nojaukšanai. (Attēls 7)

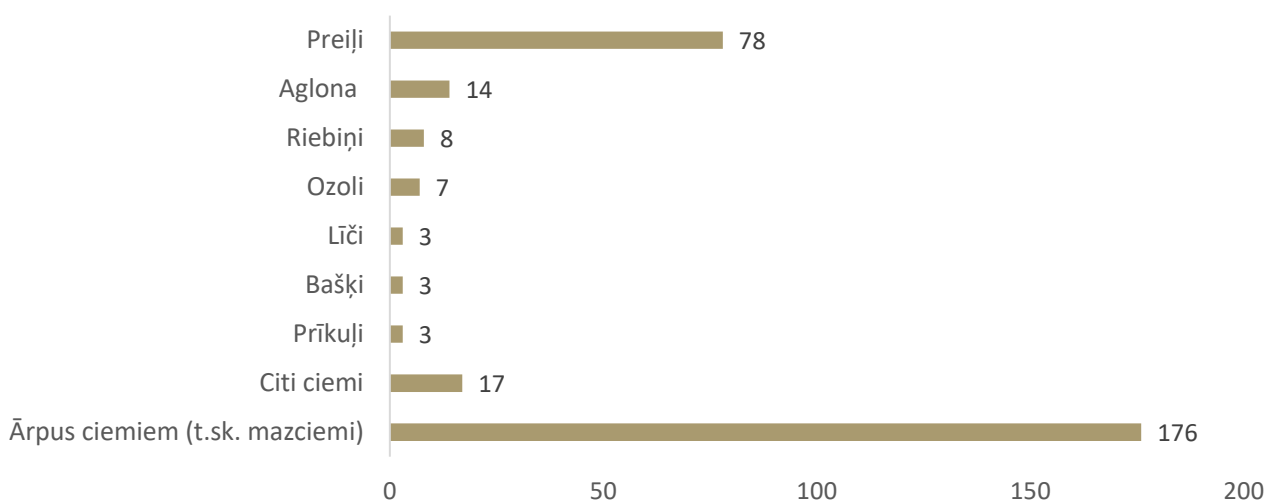

ATTĒLS 7. Izsniegtās būvatļaujas pēc būvniecības veida no 2016. gada līdz 2024. gada jūlijam (ieskaitot)¹¹

Pēc izsniegtajām būvatļaujām pēc pilsētas, ciema un lauku teritorijas redzams, ka lielākā būvniecības aktivitāte ir bijusi Preiļos, Aglonā un lauku teritorijā (ārpus ciemiem). Būvniecības aktivitāte Preiļos un ciemos bija 133 būvatļaujas, savukārt ārpus ciemiem 176. (Attēls 8)

¹⁰ Avots: Preiļu novada pašvaldības Būvvalde, Būvniecības informācijas sistēma (BIS)

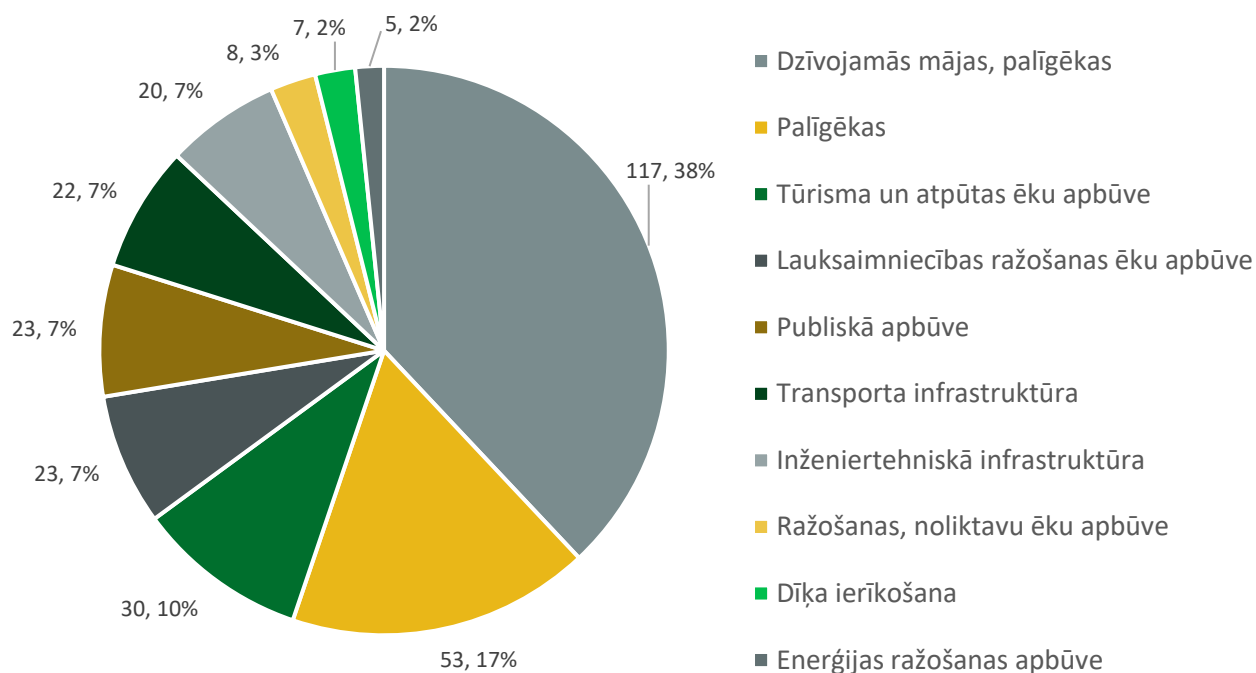
¹¹ Avots: Preiļu novada pašvaldības Būvvalde, Būvniecības informācijas sistēma (BIS)

ATTĒLS 8. Izsniegtās būvatļaujas pēc pilsētas, ciema teritorijas no 2016. gada līdz 2024. gada jūlijam (ieskaitot)¹²

Secināms, ka oficiālās būvniecības aktivitātes pēdējo 9 gadu laikā ir ar mainīgu tendenci. Teritoriāli lielākā aktivitāte notiek Preiļos, Aglonas, Rušonas, Preiļu un Riebiņu pagastā. Lielākā daļa izsniegto būvatļauju ir jaunai būvniecībai. 56% no izsniegtajām būvatļaujām ir būvniecībai lauku teritorijā (ārpus pilsētas un ciemiem).

Attiecībā uz ēku un būvju kategorijām, visvairāk – 117 jeb 38% būvatļaujas izsniegtas dzīvojamām ēkām un to palīgēkām (būvniecība notiek reizē), aiz tā sekojot tikai palīgēkām (saimniecības ēkas, šķūņi, garāžas, pirtis, dārza mājas u.c.). (Attēls 9)

ATTĒLS 9. Izsniegtās būvatļaujas pēc apbūves veida no 2016. gada līdz 2024. gada jūlijam (ieskaitot)¹³

¹² Avots: Preiļu novada pašvaldības Būvvalde, Būvniecības informācijas sistēma (BIS)

¹³ Avots: Preiļu novada pašvaldības Būvvalde, Būvniecības informācijas sistēma (BIS)

3.2. Lokālplānojumu īstenošanas izvērtējums

Teritorijas plānojuma izstrādes laikā (uz 2024. gada oktobri) Preiļu novadā spēkā ir trīs lokālplānojumi – viens Preiļu pilsētā un divi Aglonas ciemā, kuru risinājumi integrēti Teritorijas plānojumā. Saistošie noteikumi, ar kuriem lokālplānojumi apstiprināti, zaudēs spēku līdz ar Teritorijas plānojuma spēkā stāšanās brīdi. Spēkā esošo lokālplānojumu izvērtējums iekļauts šī sējuma 14.PIELIKUMĀ. “Lokālplānojumu īstenošanas izvērtējums”.

3.3. Detālplānojumu īstenošanas izvērtējums

Detālplānojumu izvērtējums un viedoklis par to risinājumu integrēšanu Teritorijas plānojumā sagatavots, vadoties pēc Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas izstrādātajām “Vadlīnijām un kritērijiem detālplānojumu izvērtēšanai un integrēšanai teritorijas plānojumos” un MKN Nr.628 apakšnodaļas 5.5. “Detālplānojumu pārskatīšanas kritēriji un kārtība” kritērijiem.

Teritorijas plānojuma izstrādes laikā (uz 2024. gada oktobri) Preiļu novadā spēkā ir deviņi detālplānojumi – viens Preiļu pilsētā, seši Aglonas ciemā, divi Aglonas pagasta lauku teritorijā un nav izstrādē esoši detālplānojumi. Spēkā esošie detālplānojumi iepriekš ievadīti Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmā (TAPIS), ar tiem iespējams iepazīties portālā www.geolatvija.lv. Teritorijas plānojuma izstrādes darba grupā rasti piemērotākie risinājumi par katra detālplānojuma turpmāko virzību, notika konsultācijas ar katru īpašnieku. Par katru detālplānojumu atsevišķā procedūrā pieņemami domes lēmumi par to pārāpstiprināšanu ar administratīvo aktu un līguma noslēgšanu vai saistošo noteikumu atcelšanu. Teritorijas plānojuma priekšlikums paredz atcelt visus spēkā esošos detālplānojumus. Spēkā esošo detālplānojumu izvērtējums un pamatojums to atcelšanai iekļauts šī sējuma 15.PIELIKUMĀ. “Detālplānojumu īstenošanas izvērtējums”.

Detālplānojumu īstenošanas izvērtējums paredz:

- detālplānojumu risinājumu integrēšanu Teritorijas plānojumā, ciktāl tas iespējams un nav pretrunā normatīvo aktu regulējumam, tai skaitā īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (turpmāk arī – ĪADT) vispārīgajiem un individuālajiem aizsardzības un izmantošanas noteikumiem;
- atceļamiem detālplānojumiem ar atsevišķiem domes lēmumiem un saistošiem noteikumiem.

4. Teritorijas plānojuma risinājumu apraksts

4.1. Tematiskie plāni

Preiļu novada teritorijas plānojuma ietvaros izstrādāti divi tematiskie plāni: Vispārīga Preiļu novada un detalizēta Preiļu pilsētas transporta attīstības koncepcija (turpmāk – Transporta attīstības koncepcija) un Preiļu novada ainavu izvērtējums (turpmāk – Ainavu izvērtējums).

Vispārīga Preiļu novada un detalizēta Preiļu pilsētas transporta attīstības koncepcija

Galvenie uzdevumi:

- apzināt esošo transporta plūsmu;
- sagatavot priekšlikumu attīstībai perspektīvā;
- izstrādāt novada vienoto pašvaldības ceļu un ielu klasifikāciju;
- noteikt prasības pieslēgumu veidošanai;
- noteikt ceļu nodalījumu joslas un ielu sarkanās līnijas;
- noteikt ielu un ceļu tipiskos šķēršprofilus, t.sk. velo un sabiedriskā transporta plānošanai.

Galvenie risinājumi: apkopota informācija par valsts autoceļiem, pašvaldības ceļiem un ielām, sabiedrisko transportu, velomaršruti. Sastādīti saraksti un noteiktas autoceļu, ielu kategorijas pagastu, pilsētas un ciemu griezumā. Noteiktas aizsargjoslas un ielu sarkanās līnijas. Valsts autoceļu sarkano līniju risinājumi pilsētā un ciemos un Apbūves noteikumu nosacījumi transporta infrastruktūras attīstībai saskaņoti ar VSIA "Latvijas Valsts ceļi".

Preiļu novada ainavu izvērtējums

Galvenie uzdevumi:

- veikt visaptverošu ainavu apzināšanu un izpēti, kas sniedz priekšstatu par novadam nozīmīgo ainavu attīstību, to vērtībām un iespējamiem draudiem;
- veikt ainavu novērtēšanu, ņemot vērā dabas, apbūves un kultūrvēsturiskās vērtības, kā arī to nozīmi novada sociālās un ekonomiskās attīstības veicināšanā;
- noteikt pašvaldības nozīmes ainaviski vērtīgās teritorijas, objektus un ceļu posmus, Apbūves noteikumos iekļaujot specifiskas prasības to saglabāšanai un attīstībai.

Galvenie risinājumi: apzinātas ainavas un kultūrvēsturiskās vērtības – ĪADT un kultūras mantojums, noteiktas pašvaldības nozīmes kultūrvēsturiski vērtīgās ēkas. Veikts ainavu telpisko vienību raksturojums un vērtējums, sagatavotas ainavu pārvaldības rekomendācijas. Izstrādāti grafiskie materiāli, kuros attēloti Preiļu novada ainavu areāli, augstvērtīgie ainavu elementi, augstvērtīgās ainavu telpas u.c. elementi. Noteiktas teritorijas ar īpašiem noteikumiem – TIN4 Vietējas nozīmes

kultūrvēsturiskās teritorijas, TIN5 Ainaviski vērtīgas teritorijas, ainaviskie ceļi un skatpunkti, rekomendācijas to izmantošanai un apbūves veidošanai.

Transporta attīstības koncepcijas un Ainavu izvērtējuma risinājumi, kas attiecināmi uz Teritorijas plānojumu – sarkanās līnijas un aizsargjoslas, prasības transporta infrastruktūras attīstībai, teritorijas ar īpašiem noteikumiem (TIN4, TIN5), pašvaldības nozīmes kultūrvēsturiski vērtīgas ēkas u.c. un nosacījumi to izmantošanai ietverti Teritorijas plānojuma Apbūves noteikumos un grafiskās daļas kartē.

Tematiskie plāni izstrādāti kā Teritorijas plānojuma sastāvdaļa, pieejami Valsts vienotajā ģeotelpiskās informācijas portālā Ģeolātvija vienkopus ar aktuālo Preiļu novada teritorijas plānojuma redakciju:

https://geolativija.lv/geo/tapis?documents=open#document_32162.

4.2. Apdzīvojuma struktūra un priekšlikumi

Apdzīvojuma struktūra ir teritorijas attīstības pamats, kas veidojusies ilgstoši, dažādu faktoru – dabas, demogrāfisko, ekonomisko, politisko, sociālo un kultūras faktoru ietekmē. Apdzīvojumam ir īpaša loma novada telpiskajā struktūrā, kas integrē mājokļus – dzīves vietu, dzīves vidi, darba un pakalpojumu vietas, sociālo vidi.

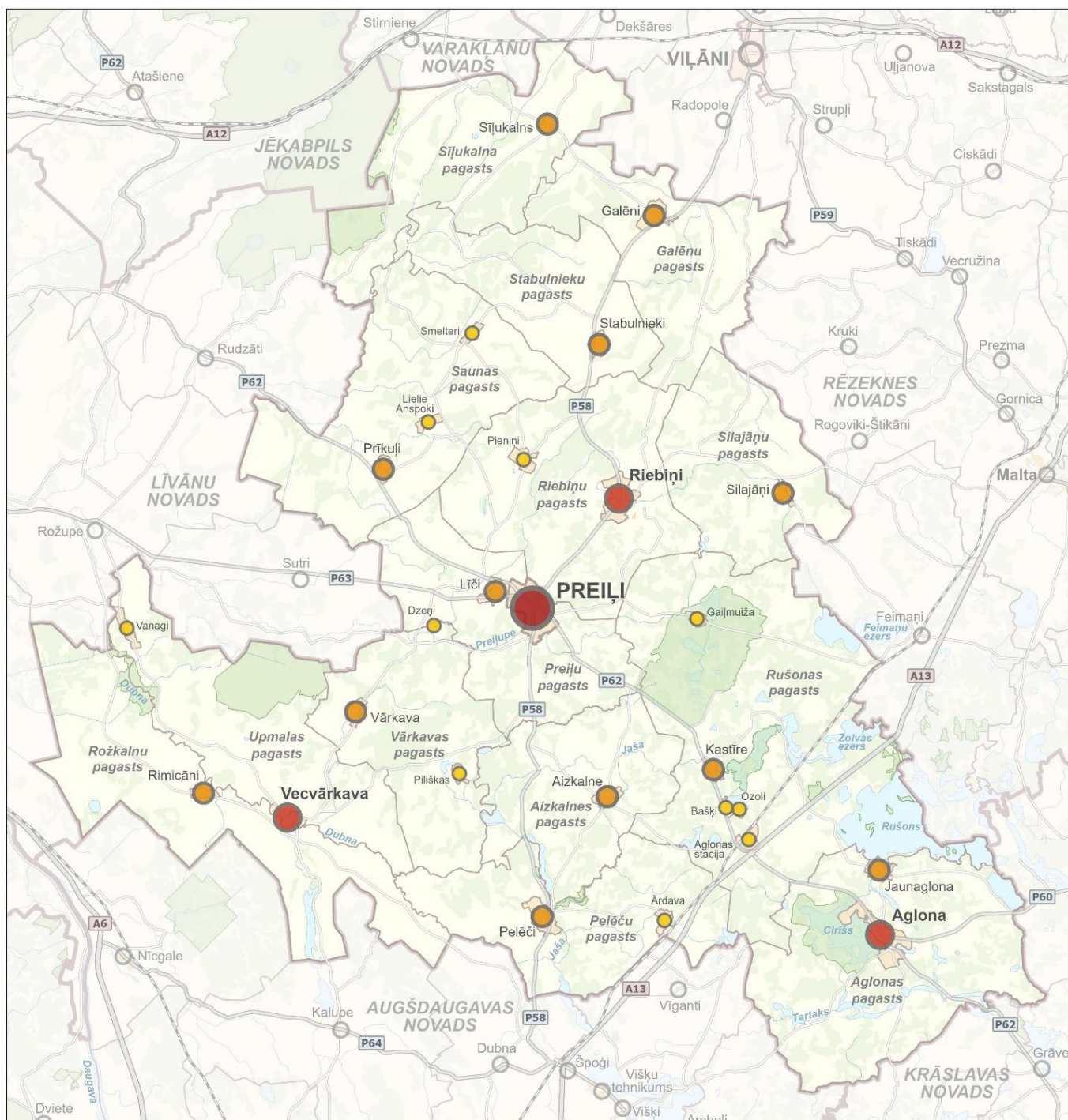
Preiļu novada apdzīvojuma struktūru veido **Preiļu pilsēta un 25 ciemi**, kas atrodas 14 pagastos, kā arī vairāk kā **600 mazciemi, viensētu grupas (arī sādžas) un viensētas**. Mazciemiem, viensētu grupām un viensētām nav noteikts īpašs statuss attiecībā uz teritorijas atļauto izmantošanu – tiem noteiktas lauksaimniecības, mežu teritorijas (ārpus Preiļu pilsētas un ciemiem). Šī sējuma 2.PIELIKUMĀ “Citu apdzīvoto vietu saraksts ietverts” Preiļu novada mazciemu saraksts saskaņā ar Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras Vietvārdu datubāzi¹⁴. Preiļu novada dome piešķirot adreses izvērtē, vai un kurā mazciemā (sādžā) nekustamais īpašums ietilpst, tādā veidā saglabājot adreses. Teritorijas plānojuma risinājumus mazciemi neietekmē, tiem nav noteiktas precīzas robežas.

Preiļu novadā ir samērā maz areālu bez apdzīvojuma, blīvāk apdzīvotie ir Preiļu pilsēta, Aglona, un Riebiņi. (Attēls 11)

Balstoties apdzīvojuma struktūrā, attīstības potenciālā, iedzīvotāju skaitā, infrastruktūras un publisko pakalpojumu nodrošinājumā, Preiļu novada IAS noteikts 4 attīstības centru līmeņu iedalījums:

- reģionālas nozīmes attīstības centrs (pilsēta) – Preiļi;
- novada nozīmes attīstības centrs (ciems) – Aglona, Riebiņi, Vecvārkava;
- vietējas nozīmes attīstības centrs (ciems) – Aizkalne, Galēni, Jaunaglona, Kastīre, Līči, Pelēči (Peliēcs), Pīkuļi, Rimicāni, Silajāņi, Sīlukalns Stabulnieki, Vārkava;
- ciems – Bašķi, Aglonas stacija, Ārdava, Vanagi, Piliškas, Dzeņi, Gaiļmuiža, Pieniņi, Lielie Anspoki, Smelteri. (Attēls 10)

¹⁴ Pieejams: <https://vietvardi.lgia.gov.lv/lv/search>

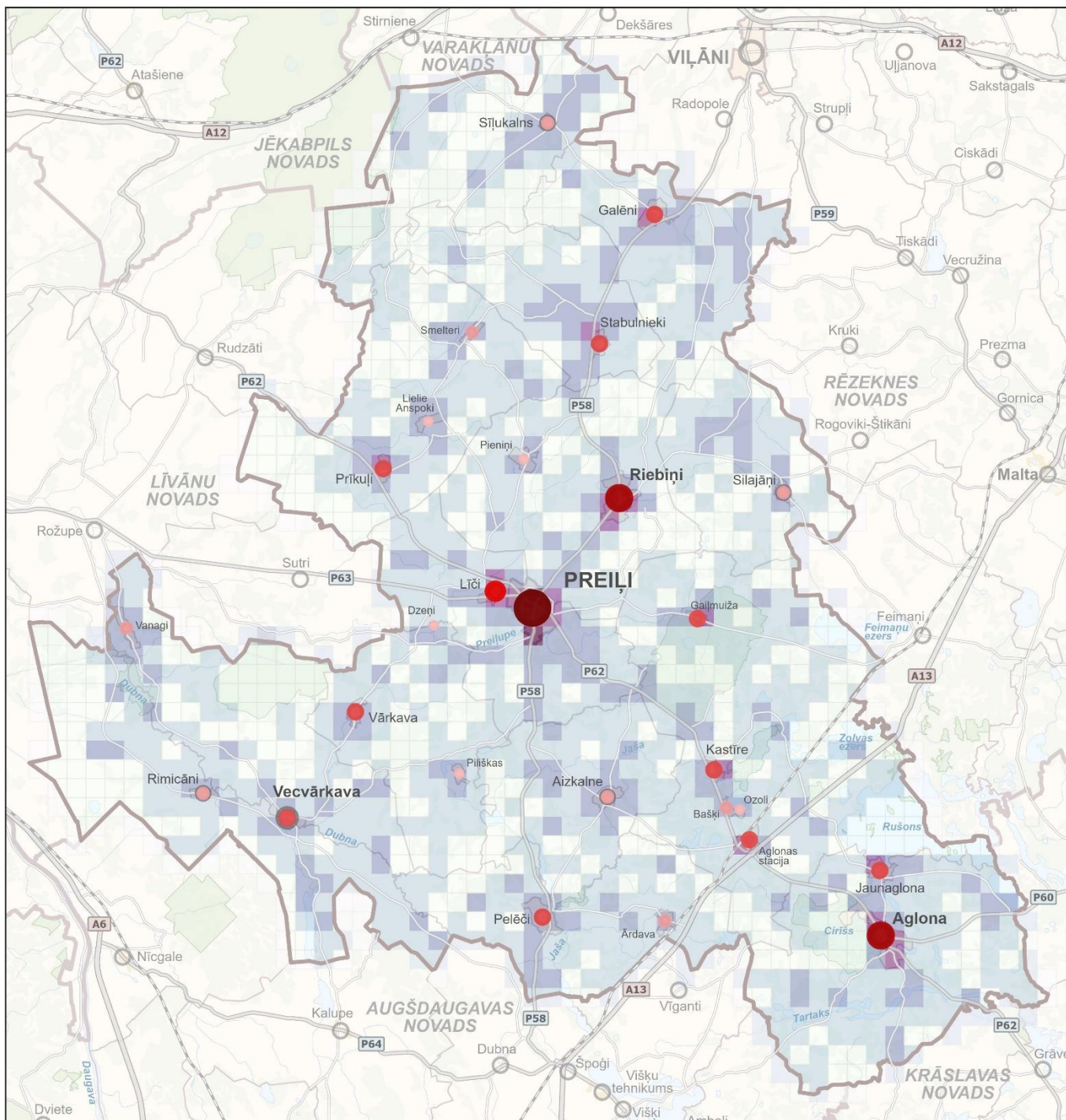
Apzīmējumi

Apdzīvojuma telpiskā struktūra

- Reģionālas nozīmes attīstības centrs
- Novada nozīmes attīstības centrs
- Vietējas nozīmes attīstības centrs
- Ciems

ATTĒLS 10. Preiļu novada apdzīvojuma struktūra un attīstības centri

Apzīmējumi

Patstāvīgo iedzīvotāju skaits 2024. gada sākumā (1x1 km režģis):

- Nav iedzīvotāju
- 1 - 10 iedzīvotāji
- 11 - 100 iedzīvotāji
- 101 - 1000 iedzīvotāji
- > 1000 iedzīvotāji

Iedzīvotāju skaits 2024. gada sākumā Preiļu pilsētā:

- 5822 iedzīvotāji

Iedzīvotāju skaits 2024. gada sākumā ciemos:

- < 50 iedzīvotāji
- 51 - 100 iedzīvotāji
- 101 - 250 iedzīvotāji
- 251 - 500 iedzīvotāji
- 501 - 690 iedzīvotāji

ATTĒLS 11. Iedzīvotāju skaits Preiļu novadā 2024. gadā

Tabula 2. Preiļu novada pagasti un to centri

Nr. p. k.	Nosaukums	Pagasta centrs	Iedzīvotāju skaits pagastā ¹⁵ (2024)
1.	Aglonas pagasts	Aglona	1480
2.	Aizkalnes pagasts	Aizkalne	418
3.	Galēnu pagasts	Galēni	591
4.	Pelēču pagasts	Pelēči (Peliēcs)	547
5.	Preiļu pagasts	Līči	877
6.	Riebiņu pagasts	Riebiņi	1048
7.	Rožkalnu pagasts	Rimicāni	592
8.	Rušonas pagasts	Kastīre	1204
9.	Saunas pagasts	Prīkuļi	723
10.	Silajāņu pagasts	Silajāņi	279
11.	Sīļukalna pagasts	Sīļukalns	397
12.	Stabulnieku pagasts	Stabilnieki	586
13.	Upmalas pagasts	Vecvārkava	545
14.	Vārkavas pagasts	Vārkava	475

Teritorijas plānojuma **risinājumi** apdzīvojuma struktūrai:

- Preiļu pilsētas robežas izmaiņas – paplašināšana dienvidu un rietumu daļā, iekļaujot pilsētas teritorijā jau blīvi apbūvētās dzīvojamās un publiskās apbūves zemes vienības starp Daugavpils ielu (valsts autoceļš P58), Rietumu ielu un Andreja Upīša ielu, kā arī neapbūvētās zemes vienības teritorijā starp Cēsu ielu, Rietumu ielu (pilsētas apvedceļu) un pašvaldības ceļu PI-12, ar pieejamu transporta un inženiertehnisko infrastruktūru un potenciālu esošās Preiļu industriālās zonas paplašināšanai. (1.PIELIKUMS. “Preiļu pilsētas un ciemu teritoriju robežu izmaiņas”);
- 25 esošo ciemu teritoriju robežu izmaiņas un precizējumi (paplašinātas, samazinātas teritorijas, veikti precizējumi pa zemes vienību robežām u.tml.) (1.PIELIKUMS. “Preiļu pilsētas un ciemu teritoriju robežu izmaiņas”);
- Rušonas pagasta ciems Bašķi sadalīti 2 ciemos – Bašķi un Ozoli (jauns ciems, atbilstoši apdzīvotās vietas kultūrvēsturiskajam nosaukumam un pašreizējam adrešu reģistram). (1.PIELIKUMS. “Preiļu pilsētas un ciemu teritoriju robežu izmaiņas”);
- Līdz ar to, Teritorijas plānojuma grafiskās daļas kartē ciema teritorijas robežas noteiktas 26 ciemiem – Aglona, Jaunaglona (Aglonas pagasts), Aizkalne (Aizkalnes pagasts), Galēni (Galēnu pagasts), Pelēči (Peliēcs), Ārdava (Pelēču pagasts), Līči (Preiļu pagasts), Riebiņi, Pieniņi (Riebiņu pagasts), Rimicāni (Rožkalnu pagasts), Kastīre, Gaļmuiža, Bašķi, Aglonas stacija, Ozoli (Rušonas pagasts), Prīkuļi, Lielie Anspoki, Smelteri (Saunas pagasts), Silajāņi (Silajāņu pagasts), Sīļukalns (Sīļukalna pagasts), Stabulnieki (Stabulnieku pagasts), Vecvārkava, Vanagi (Upmalas pagasts), Vārkava, Dzeņi, Pilišķas (Vārkavas pagasts);
- Jauni ciemi netiek veidoti, izņemot esošais ciems Bašķi sadalīts divos atsevišķos ciemos – Bašķi un Ozoli.

Teritorijas plānojumā noteiktās pilsētas un ciemu teritoriju robežas nosaka juridisku statusu teritorijām, kurās dominē atļautās izmantošanas ar blīvākas apbūves raksturu.

Lai veicinātu lauku apdzīvojuma attīstību Preiļu pilsētā un ciemos, vairākās teritorijās noteikta Lauksaimniecības teritorija ar apakšindeksu L1. Šī funkcionālā zona ir izveidota, ņemot vērā demogrāfiskās pārmaiņas un pakalpojumu samazināšanos reģionā, kas ietekmē iedzīvotāju skaita un būvniecības aktivitātes līmeni. L1 teritorijās tiek paredzēts atbalstīt lauksaimniecības zemes racionālu un daudzveidīgu izmantošanu,

¹⁵ Oficiālās statistikas portāls, RIG010

veicinot gan lauksaimniecisko darbību, gan ar to saistītos pakalpojumus. Šajā zonā iespējama tūrisma un atpūtas iestāžu attīstība, gan rūpnieciskā apbūve un teritorijas izmantošana, gan saimniecības ēku un mājlopu būvju izveide, tādējādi sekmējot lauku apdzīvojuma ilgtspējību. Turklāt L1 zonējums nodrošina resursus ilgtermiņa attīstībai, atļaujot teritoriju perspektīvā izmantot dzīvojamai apbūvei. Tādējādi tiek radītas iespējas lauku apdzīvojuma attīstībai un ekonomiskās aktivitātes dažādošanai, saglabājot lauku dzīvesveida pamatvērtības un veicinot apdzīvotības saglabāšanu.

Ciemos, kur pakalpojumu nodrošinājums samazinās un būvniecības aktivitāte ir neliela, nav pamatojums noteikt funkcionālo zonējumu – Jauktas centra apbūves teritorija, Savrupmāju apbūves teritorija, Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija.

Detalizēta katras funkcionālās zonas un apakšzonas atļautā izmantošana (galveno izmantošanu, papildizmantošanu) un apbūves parametri – jaunveidojamā zemes vienība minimālā platība, maksimālais apbūves blīvums, maksimālā apbūves intensitāte, minimālā brīvā zaļā teritorija, stāvu skaits un maksimālais atļautais būvju augstums skatāmi Tabula 3, Tabula 4 un Teritorijas plānojuma sējumā "Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi".

4.3. Funkcionālais zonējums

Teritorijas plānošanā, nosakot atļauto izmantošanu, ar zonējuma palīdzību tiek parādītas un reizē nodalītas konkrētās teritorijas dažādu vietu atšķirīgās funkcijas, strukturālās un arī vizuālās pazīmes jeb dažādās izmantošanas.

Funkcionālā zonējuma izstrāde ir viens no teritorijas plānošanas galvenajiem mērķiem. Teritorijas izmantošanas veidu (funkcionālo zonu) iedalījums tiek veidots, balstoties uz atšķirīgu izmantošanas veidu galveno grupu noteikšanu, tai pašā laikā katras funkcionālās zonas telpiskās struktūras elementu vienojošās pazīmes ir to funkcija, telpiskais risinājums un novietojums.

Plānoto (atļauto) teritorijas izmantošanu var iedalīt divu veidu teritorijās: pilsētu un ciemu (blīvi apdzīvoto vietu) teritorijās, kur zemes izmantošanas veidi, galvenokārt, ir saistīti ar esošu vai plānotu apbūvi, un teritorijās ārpus pilsētām un ciemiem, kur galvenie zemes izmantošanas veidi ir lauksaimniecības un mežu teritorijas.

Vienotu funkcionālo zonu iedalījumu, kas jāizmanto, izstrādājot teritorijas plānojumus, to grozījumus un lokālplānojumus nosaka 30.04.2013. Ministru kabineta noteikumi Nr.240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi".

Funkcionālo zonu (tai skaitā apbūves parametru) izstrādes procesā apkopoti un izvērtēti līdzšinējie teritorijas attīstības izaicinājumi un specifika četru bijušo novadu (Preiļu, Aglonas, Riebiņu, Vārkavas) teritorijās un to teritorijas plānojumos.

Ar Teritorijas plānojumu noteiktais **funkcionālais zonējums** balstīts uz principiem:

- 1) zonējuma klasifikācija veidota saskaņā ar MKN Nr.240 noteikto vienoto funkcionālo zonu iedalījumu;
- 2) funkcionālo zonu un apakšzonu klasifikācija izveidota ar mērķi identificēt galvenās izmantošanas grupas, nosakot pēc iespējas mazāku to skaitu;
- 3) nosakot vienotas funkcionālās zonas/apakšzonas, iespēju robežās apvienotas spēkā esošajos teritorijas plānojumos noteiktās zonas ar līdzīgiem izmantošanas un apbūves noteikumiem;
- 4) ievērojot pēctecības principu, iespēju robežās maksimāli saglabāts spēkā esošais regulējums attiecībā uz teritorijas izmantošanu un apbūvi, nesašaurinot izmantošanas iespējas;
- 5) ievērojot integrācijas un daudzveidības principu un ņemot vērā "sarūkošās pilsētas un ciema" tendenci gan globālā, gan nacionālā, gan reģionālā – Latgales mērogā, Preiļu pilsētas un lielo ciemu

(novada un vietējas nozīmes attīstības centru) periferiālajās daļās un mazajos ciemos plānota funkcionālā apakšzona Lauksaimniecības teritorija pilsētās un ciemos (L1), kas nodrošinās teritorijas racionālu un daudzveidīgu izmantošanu ar iespēju veikt gan lauksaimniecisko darbību, gan veidot dzīvojamo un publisko apbūvi, kā arī vieglās rūpniecības uzņēmumus ar nebūtiski ietekmi uz vidi, tādējādi veicinot apdzīvoto vietu ilgtspējību un viedo sarukšanu/izaugsmi.

Atbilstoši pašreiz spēkā esošajiem MKN Nr.240 ir izstrādāts tikai Preiļu novada teritorijas plānojums. Aglonas, Riebiņu, Vārkavas novada teritorijas plānojums nav izstrādāti atbilstoši MKN Nr.240, tas nozīmē, ka tika veiktas būtiskas izmaiņas teritorijas izmantošanas veidos / funkcionālo zonu klasifikācijā, lai tās pielāgotu atbilstoši MKN Nr.240.

Tabula 3. Funkcionālo zonu priekšlikums Preiļu novada teritorijas plānojumā

Nr. p.k.	Funkcionālās zonas nosaukums	Apzīmējums	Krāsa	Pamatinformācija (Apbūves noteikumu definīcija)	Izmantošanas veidi (atrunas skatīt Apbūves noteikumos)	Galvenie apbūves parametri (atrunas skatīt Apbūves noteikumos)
1.	Savrupmāju apbūves teritorija	DzS	RGB 255 245 145	Savrupmāju apbūves teritorija (DzS) ir funkcionālā zona, ko nosaka Preiļu pilsētas un ciemu teritorijās, lai nodrošinātu mājokļa funkciju savrupam dzīvesveidam, paredzot atbilstošu infrastruktūru, un kuras galvenais izmantošanas veids ir savrupmāju un vasarnīcu apbūve.	<u>Galvenie veidi:</u> - Savrupmāju apbūve - Vasarnīcu apbūve <u>Papildizmantošanas veidi:</u> - Dārza māju apbūve - Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve - Tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve - Izglītības un zinātnes iestāžu apbūve - Veselības aizsardzības iestāžu apbūve - Sociālās aprūpes iestāžu apbūve - Dzīvnieku aprūpes iestāžu apbūve - Lauksaimnieciska izmantošana pilsētās un ciemos - Labiekārtota ārtelpa - Ārtelpa bez labiekārtojuma	- Minimālā jaunveidojamā zemes vienības platība: 600 m² - Maksimālais apbūves blīvums: 40% - Apbūves augstums: 12 m, 3 stāvi, tai skaitā mansards - Minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs: nenosaka - Vienā zemes vienībā atļauts būvēt divas savrupmājas, ja zemes vienības platība nav mazāka par 1200 m² - Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūvei (12002) un Tūrisma un atpūtas iestāžu apbūvei (12003), ja objekta apbūves platība ir lielāka par 100 m² vai plānotais apmeklētāju/viesu skaits ir lielāks par 20, veic būvniecības ieceres publisko apspriešanu
1.1.	Savrupmāju apbūves teritorija ar vasarnīcu un dārza māju apbūvi	DzS1	DzS1	Savrupmāju apbūves teritorija ar vasarnīcu un dārza māju apbūvi (DzS1) ir funkcionālā zona vasarnīcu un dārza māju apbūves ciemos – Ozoli un Dzeņi, ko nosaka, lai nodrošinātu galvenokārt sezonas rakstura mājokļa funkciju, bet izpildot nosacījumus iespējama arī pastāvīga savrupmāju dzīvojamā apbūve.	<u>Galvenie veidi:</u> - Savrupmāju apbūve - Vasarnīcu apbūve <u>Papildizmantošanas veidi:</u> - Dārza māju apbūve - Lauksaimnieciska izmantošana pilsētās un ciemos - Labiekārtota ārtelpa - Ārtelpa bez labiekārtojuma	- Minimālā jaunveidojamā zemes vienības platība: 600 m² - Maksimālais apbūves blīvums: 40% - Apbūves augstums: 10 m, 2 stāvi, tai skaitā mansards - Minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs: nenosaka - Savrupmāju apbūve atļauta pie nosacījuma, ja zemes vienības platība nav mazāka par 600 m²

Nr. p.k.	Funkcionālās zonas nosaukums	Apzīmējums	Krāsa	Pamatinformācija (Apbūves noteikumu definīcija)	Izmantošanas veidi (atrunas skatīt Apbūves noteikumus)	Galvenie apbūves parametri (atrunas skatīt Apbūves noteikumus)
2.	Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija	DzM	RGB 255 215 125	Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija (DzM) ir funkcionālā zona ar apbūvi, kas nepārsniedz trīs stāvus. To nosaka mājokļa funkcijas nodrošināšanai, paredzot atbilstošu infrastruktūru.	<u>Galvenie veidi:</u> - Savrupmāju apbūve - Rindu māju apbūve - Daudzdzīvokļu māju apbūve <u>Papildizmantošanas veidi:</u> - Biroju ēku apbūve - Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve - Tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve - Kultūras iestāžu apbūve - Izglītības un zinātnes iestāžu apbūve - Veselības aizsardzības iestāžu apbūve - Sociālās aprūpes iestāžu apbūve - Lauksaimnieciska izmantošana pilsētās un ciemos - Labiekārtota ārtelpa - Ārtelpa bez labiekārtojuma	- Minimālā jaunveidojamā zemes vienības platība: 1200 m² - Maksimālais apbūves blīvums: nenosaka - Apbūves intensitāte: 110% - Apbūves augstums: 15 m, 3 stāvi - Minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs: 20% - Savrupmāju un rindu māju apbūvei citi parametri - Maksimālais ēku skaits zemes vienībā, ievērojot atļautos apbūves rādītājus
3.	Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorija	DzD	RGB 215 160 135	Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorija (DzD) ir funkcionālā zona ar apbūvi no četriem un vairāk stāviem, ko nosaka, lai nodrošinātu mājokļa funkciju, paredzot atbilstošu infrastruktūru.	<u>Galvenie veidi:</u> - Daudzdzīvokļu māju apbūve <u>Papildizmantošanas veidi:</u> - Rindu māju apbūve - Biroju ēku apbūve - Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve - Tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve - Kultūras iestāžu apbūve - Izglītības un zinātnes iestāžu apbūve - Veselības aizsardzības iestāžu apbūve - Sociālās aprūpes iestāžu apbūve - Dzīvnieku aprūpes iestāžu apbūve - Labiekārtota ārtelpa - Ārtelpa bez labiekārtojuma	- Minimālā jaunveidojamā zemes vienības platība: pēc funkcionālās nepieciešamības - Maksimālais apbūves blīvums: nenosaka - Apbūves intensitāte: 110% - Apbūves augstums: 20 m, 5 stāvi - Minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs: 20%

Nr. p.k.	Funkcionālās zonas nosaukums	Apzīmējums	Krāsa	Pamatinformācija (Apbūves noteikumu definīcija)	Izmantošanas veidi (atrunas skatīt Apbūves noteikumus)	Galvenie apbūves parametri (atrunas skatīt Apbūves noteikumus)
4.	Publiskās apbūves teritorija	P	RGB 255 115 130	Publiskās apbūves teritorija (P) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu gan komerciālu, gan nekomerciālu publiska rakstura iestāžu un objektu izvietojumu, paredzot atbilstošu infrastruktūru.	<u>Galvenie veidi:</u> - Biroju ēku apbūve - Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve - Tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve - Kultūras iestāžu apbūve - Sporta būvju apbūve - Aizsardzības un drošības iestāžu apbūve - Izglītības un zinātnes iestāžu apbūve - Veselības aizsardzības iestāžu apbūve - Sociālās aprūpes iestāžu apbūve - Dzīvnieku aprūpes iestāžu apbūve - Reliģisko organizāciju ēku apbūve - Labiekārtota ārtelpa <u>Papildizmantošanas veidi:</u> - Rindu māju apbūve - Daudzdzīvokļu māju apbūve	- Minimālā jaunveidojamā zemes vienības platība: pēc funkcionālās nepieciešamības - Maksimālais apbūves blīvums: nenosaka - Apbūves intensitāte: 110% - Apbūves augstums: 20 m, 5 stāvi - Minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs: 20% - Minimālais attālums no jaunveidojamās reliģisko organizāciju ēku apbūves līdz dzīvojamai apbūvei – 100 m
4.1.	Publiskās apbūves teritorija ar transporta apkopes servisa objektiem	P1	P1	Publiskās apbūves teritorija ar transporta apkopes servisa objektiem (P1) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu gan komerciālu, gan nekomerciālu publiska rakstura iestāžu un objektu izvietojumu, tai skaitā degvielas uzpildes stacijas un transporta apkopes servisa objektus, paredzot atbilstošu infrastruktūru.	<u>Galvenie veidi:</u> - Biroju ēku apbūve - Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve - Tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve - Kultūras iestāžu apbūve - Sporta būvju apbūve - Aizsardzības un drošības iestāžu apbūve - Izglītības un zinātnes iestāžu apbūve - Veselības aizsardzības iestāžu apbūve - Sociālās aprūpes iestāžu apbūve - Dzīvnieku aprūpes iestāžu apbūve - Reliģisko organizāciju ēku apbūve - Labiekārtota ārtelpa <u>Papildizmantošanas veidi:</u>	- Minimālā jaunveidojamā zemes vienības platība: pēc funkcionālās nepieciešamības - Maksimālais apbūves blīvums: nenosaka - Apbūves intensitāte: 110% - Apbūves augstums: 20 m, 5 stāvi - Minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs: 20%

Nr. p.k.	Funkcionālās zonas nosaukums	Apzīmējums	Krāsa	Pamatinformācija (Apbūves noteikumu definīcija)	Izmantošanas veidi (atrunas skatīt Apbūves noteikumos)	Galvenie apbūves parametri (atrunas skatīt Apbūves noteikumos)
					- Rindu māju apbūve - Daudzdzīvokļu māju apbūve - Vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve (C kategorijas piesārņojošā darbība un kuri neveic piesārņojošās darbības)	
4.2.	Publiskās apbūves teritorija ar reliģisku kultūrvēsturisku vērtību	P2	P2	Publiskās apbūves teritorija ar reliģisku kultūrvēsturisku vērtību (P2) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu reliģiska rakstura iestāžu un objektu izvietojumu un funkcionēšanu arhitektūras pieminekļu – Aglonas katoļu bazilikas un klostera apbūve (aizs. nr. 6490), Bērzgales (Biržgaļu) katoļu baznīcas apbūve (aizs. nr. 6493), Aizkalnes pareizticīgo baznīca (aizs. nr. 8787), Vārkavas Svētās Trīsvienības Romas katoļu baznīca (aizs. nr. 8593), Moskvinas vecticībnieku kopienas lūgšanu nams (aizs. nr. 9041), Rušonas katoļu baznīcas apbūve (aizs. nr. 6506) teritorijās un pašvaldības nozīmes kultūrvēsturisko pieminekļu – Preiļu Romas katoļu baznīca, Nīdermuižas Kunga Jēzus Apskaidrošanas Romas katoļu baznīca, Riebiņu Svētās Pētera un Pāvila Romas katoļu baznīca, Pieniņu Jēzus Sirds katoļu baznīca, Vidsmuižas Romas katoļu baznīca, Svētā Nikolaja Riebiņu pareizticīgo baznīca, Skangeļu vecticībnieku lūgšanu nams, Vilciņu vecticībnieku lūgšanu nams, Vanagu Svētās Annas Romas katoļu baznīca, Tišinas vecticībnieku lūgšanu nams, Starodvorjes vecticībnieku lūgšanu nams, Makarovkas vecticībnieku lūgšanu nams, Kostigu vecticībnieku lūgšanu nams, Preiļu vecticībnieku lūgšanu nams, Arendoles Romas katoļu Svētās Dievmātes baznīca, Jasmuižas (Aizkalnes) Svētā Krusta pagodināšanas Romas katoļu baznīca, Preiļu Jaunavas Marijas debesīs uzņemšanas	<u>Galvenie veidi:</u> - Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve - Reliģisko organizāciju ēku apbūve - Labiekārtota ārtelpa <u>Papildizmantošanas veidi:</u> Nenosaka	- Minimālā jaunveidojamā zemes vienības platība: nenosaka - Maksimālais apbūves blīvums: nenosaka - Apbūves intensitāte: 60% - Apbūves augstums: 9 m, 1 stāvs (neattiecas uz esošo baznīcas ēku pārbūvi (atjaunošanu) vēsturiskajā veidolā) - Minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs: 40% - Nav atļauta Publiskās apbūves teritorijas (P2) sadalīšana un jaunas apbūves veidošana, izņemot, ja tā nepieciešama baznīcas reliģisko funkciju nodrošināšanai

Nr. p.k.	Funkcionālās zonas nosaukums	Apzīmējums	Krāsa	Pamatinformācija (Apbūves noteikumu definīcija)	Izmantošanas veidi (atrunas skatīt Apbūves noteikumus)	Galvenie apbūves parametri (atrunas skatīt Apbūves noteikumus)
				Romas katoļu baznīca, Kalupes evaņģēliski luteriskā baznīca un Preiļu vecticībnieku lūgšanas nams teritorijās, kā arī Lomu vecticībnieku lūgšanu nama teritorijā, paredzot atbilstošu labiekārtojuma infrastruktūru.		
4.3.	Publiskās apbūves teritorija ar kultūrvēsturisku vērtību	P3	P3	Publiskās apbūves teritorija ar kultūrvēsturisku vērtību (P3) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu gan komerciālu, gan nekomerciālu publiska rakstura iestāžu un objektu izvietojumu arhitektūras pieminekļu – Preiļu muižas apbūve (aizs. nr. 6498), Dzejnieka Raiņa dzīves vieta (Jasmuiža) (aizs. nr. 49), Arendoles muižas kungu māja (aizs. nr. 8547), Vārkavas (Vecvārkavas) muižas pils (aizs. nr. 8594), Riebiņu muižas kunga māja (aizs. nr. 8574), Vārtsarga namiņš (aizs. nr. 6504) teritorijās un pašvaldības nozīmes kultūrvēsturisko pieminekļu un ainaviskās teritorijās – Galēnu muižas komplekss, Rušonas muiža, Polkoronas muižas ēkas, Kameņecas muižas apbūve, Aglonas internātvidusskola, Preiļu muižas parka kapellas teritorijās un teritorijā starp Cīrīša ezeru un Aglonas baziliku, paredzot atbilstošu infrastruktūru.	<u>Galvenie veidi:</u> - Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve - Tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve - Kultūras iestāžu apbūve - Izglītības un zinātnes iestāžu apbūve - Veselības aizsardzības iestāžu apbūve - Sociālās aprūpes iestāžu apbūve - Labiekārtota ārtelpa <u>Papildizmantošanas veidi:</u> Nenosaka	- Minimālā jaunveidojamā zemes vienības platība: nenosaka - Maksimālais apbūves blīvums: nenosaka - Apbūves intensitāte: 60% - Apbūves augstums: 8 m (neattiecas uz esošo kultūrvēsturisko ēku pārbūvi vēsturiskajā veidolā, Palīgēkai nepārsniedzot vēsturiskās ēkas augstumu) - Minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs: 40% - Nav atļauta Publiskās apbūves teritorijas (P3) sadalīšana atsevišķās zemes vienībās - Dabas parka "Cīrīšu ezers" dabas parka zonas teritorijas izmantošanā ievēro ĪADT aizsardzību reglamentējošos normatīvos aktu un dabas aizsardzības plāna prasības
5.	Jauktas centra apbūves teritorija ar vēsturisku raksturu	JC	RGB 205 100 155	Jauktas centra apbūves teritorija (JC) ir funkcionālā zona, ko nosaka Preiļu pilsētas un ciemu teritorijai, kurā vēsturiski ir izveidojies plašs jauktu izmantošanu spektrs vai, kas kalpo kā pilsētas, ciema vai apkaimes centrs.	<u>Galvenie veidi:</u> - Savrupmāju apbūve - Rindu māju apbūve - Daudzdzīvokļu māju apbūve - Biroju ēku apbūve - Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve	- Minimālā jaunveidojamā zemes vienības platība: pēc funkcionālās nepieciešamības, savrupmājai 600 m² - Maksimālais apbūves blīvums: 40% un 50% - Apbūves intensitāte: nenosaka

Nr. p.k.	Funkcionālās zonas nosaukums	Apzīmējums	Krāsa	Pamatinformācija (Apbūves noteikumu definīcija)	Izmantošanas veidi (atrunas skatīt Apbūves noteikumos)	Galvenie apbūves parametri (atrunas skatīt Apbūves noteikumos)
					- Tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve - Kultūras iestāžu apbūve - Sporta būvju apbūve - Aizsardzības un drošības iestāžu apbūve - Izglītības un zinātnes iestāžu apbūve - Veselības aizsardzības iestāžu apbūve - Sociālās aprūpes iestāžu apbūve - Dzīvnieku aprūpes iestāžu apbūve - Reliģisko organizāciju ēku apbūve - Labiekārtota ārtelpa <u>Papildizmantošanas veidi:</u> - Vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve (C kategorijas piesārņojošā darbība un kuri neveic piesārņojošās darbības) - Transporta apkalpojošā infrastruktūra	- Apbūves augstums: 12 m un 15 m, 3 stāvi - Minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs: nenosaka
5.1.	Jauktas centra apbūves teritorija Preiļu pilsētā	JC1	JC1	Jauktas centra apbūves teritorija Preiļu pilsētā (JC1) ir funkcionālā zona, ko nosaka Preiļu pilsētas teritorijā, kur veidojas jaukts izmantošanu spektrs un kur plānots arī turpmāk attīstīt ar jauktu izmantošanu dzīvojamajai, publiskajai un vieglās rūpniecības uzņēmumu ar nebūtisku ietekmi uz vidi apbūvei.	<u>Galvenie veidi:</u> - Savrupmāju apbūve - Rindu māju apbūve - Daudzdzīvokļu māju apbūve - Biroju ēku apbūve - Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve - Tūrisma vai atpūtas iestāžu apbūve - Kultūras iestāžu apbūve - Sporta būvju apbūve - Aizsardzības un drošības iestāžu apbūve - Izglītības un zinātnes iestāžu apbūve - Veselības aizsardzības iestāžu apbūve - Sociālās aprūpes iestāžu apbūve - Dzīvnieku aprūpes iestāžu apbūve - Reliģisko organizāciju ēku apbūve - Labiekārtota ārtelpa	- Minimālā jaunveidojamā zemes vienības platība: pēc funkcionālās nepieciešamības, savrupmājai 600 m² - Maksimālais apbūves blīvums: 50% - Apbūves intensitāte: nenosaka - Apbūves augstums: 12 m un 15 m, 3 stāvi - Minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs: nenosaka

Nr. p.k.	Funkcionālās zonas nosaukums	Apzīmējums	Krāsa	Pamatinformācija (Apbūves noteikumu definīcija)	Izmantošanas veidi (atrunas skatīt Apbūves noteikumus)	Galvenie apbūves parametri (atrunas skatīt Apbūves noteikumus)
					<u>Papildizmantošanas veidi:</u> - Vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve (B un C kategorijas piesārņojošā darbība un kuri neveic piesārņojošās darbības) - Transporta apkalpojošā infrastruktūra - Noliktavu apbūve	
6.	Rūpnieciskās apbūves teritorija	R	RGB 195 155 215	Rūpnieciskās apbūves teritorija (R) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu rūpniecības uzņēmumu un industriālo parku ar nebūtisku ietekmi uz vidi darbībai un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju, inženiertehnisko apgādi un transporta infrastruktūru.	<u>Galvenie veidi:</u> - Vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve - Lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve - Derīgo izrakteņu ieguve - Inženiertehniskā infrastruktūra - Transporta lineārā infrastruktūra - Transporta apkalpojošā infrastruktūra - Noliktavu apbūve - Lidostu un ostu apbūve - Energoapgādes uzņēmumu apbūve <u>Papildizmantošanas veidi:</u> - Biroju ēku apbūve - Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve - Aizsardzības un drošības iestāžu apbūve - Sporta būvju apbūve - Mežsaimnieciska izmantošana, kā rekultivācijas veids pēc derīgo izrakteņu ieguves	- Minimālā jaunveidojamā zemes vienības platība: pēc funkcionālās nepieciešamības - Maksimālais apbūves blīvums: nenosaka - Apbūves intensitāte: 110% - Apbūves augstums: pēc funkcionālās nepieciešamības - Minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs: 10%
6.1.	Rūpnieciskās apbūves teritorija ar smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūvi	R1	R1	Rūpnieciskās apbūves teritorija ar smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūvi (R1) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu rūpniecības uzņēmumu un industriālo parku, tai skaitā smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu, atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes	<u>Galvenie veidi:</u> - Vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve - Smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve	- Minimālā jaunveidojamā zemes vienības platība: pēc funkcionālās nepieciešamības - Maksimālais apbūves blīvums: nenosaka - Apbūves intensitāte: 150%

Nr. p.k.	Funkcionālās zonas nosaukums	Apzīmējums	Krāsa	Pamatinformācija (Apbūves noteikumu definīcija)	Izmantošanas veidi (atrunas skatīt Apbūves noteikumus)	Galvenie apbūves parametri (atrunas skatīt Apbūves noteikumus)
				uzņēmumu darbībai un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju, inženiertehnisko apgādi un transporta infrastruktūru.	- Lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve - Derīgo izrakteņu ieguve - Atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve - Inženiertehniskā infrastruktūra - Transporta lineārā infrastruktūra - Transporta apkalpojošā infrastruktūra - Noliktavu apbūve - Energoapgādes uzņēmumu apbūve <u>Papildizmantošanas veidi:</u> - Biroju ēku apbūve - Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve - Aizsardzības un drošības iestāžu apbūve - Sporta būvju apbūve - Mežsaimnieciska izmantošana, kā rekultivācijas veids pēc derīgo izrakteņu ieguves	- Apbūves augstums: pēc funkcionālās nepieciešamības ražošanas vai tehnoloģiskā procesa nodrošināšanai - Minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs: 10%
7.	Transporta infrastruktūras teritorija	TR	RGB 225 225 225	Transporta infrastruktūras teritorija (TR) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu visu veidu transportlīdzekļu un gājēju satiksmei nepieciešamo infrastruktūru, kā arī lai nodrošinātu lidostu un ostu uzņēmumu darbību un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju un inženiertehnisko apgādi.	<u>Galvenie veidi:</u> - Inženiertehniskā infrastruktūra - Transporta lineārā infrastruktūra - Transporta apkalpojošā infrastruktūra <u>Papildizmantošanas veidi:</u> - Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve	Nenosaka
8.	Tehniskās apbūves teritorija	TA	RGB 200 200 200	Tehniskās apbūves teritorija (TA) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu inženiertehniskās apgādes tīklu un objektu izbūvei, uzturēšanai, funkcionēšanai un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju un transporta infrastruktūru.	<u>Galvenie veidi:</u> - Atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve - Inženiertehniskā infrastruktūra - Transporta lineārā infrastruktūra	- Minimālā jaunveidojamā zemes vienības platība: pēc funkcionālās nepieciešamības - Maksimālais apbūves blīvums: nenosaka

Nr. p.k.	Funkcionālās zonas nosaukums	Apzīmējums	Krāsa	Pamatinformācija (Apbūves noteikumu definīcija)	Izmantošanas veidi (atrunas skatīt Apbūves noteikumos)	Galvenie apbūves parametri (atrunas skatīt Apbūves noteikumos)
					- Transporta apkalpojošā infrastruktūra - Noliktavu apbūve - Energoapgādes uzņēmumu apbūve <u>Papildizmantošanas veidi:</u> - Biroju ēku apbūve - Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve - Aizsardzības un drošības iestāžu apbūve	- Apbūves intensitāte: nenosaka - Apbūves augstums: 12 m, pēc funkcionālās nepieciešamības - Minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs: nenosaka
9.	Dabas un apstādījumu teritorija	DA	RGB 170 255 45	Dabas un apstādījumu teritorija (DA) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu rekreācijas, sporta, tūrisma, kvalitatīvas dabas un kultūrvides u.tml. funkciju īstenošanu dabas vai daļēji pārveidotās dabas teritorijās, ietverot ar attiecīgo funkciju saistītās ēkas un inženierbūves.	<u>Galvenie veidi:</u> - Mežs īpaši aizsargājamās dabas teritorijās - Labiekārtota ārtelpa - Ārtelpa bez labiekārtojuma <u>Papildizmantošanas veidi:</u> - Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve - Tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve - Kultūras iestāžu apbūve - Sporta būvju apbūve - Lauksaimnieciska izmantošana pilsētās un ciemos - Ūdenssaimnieciska izmantošana	- Minimālā jaunveidojamā zemes vienības platība: atbilstoši funkcionālai nepieciešamībai - Maksimālais apbūves blīvums: 10% - Apbūves intensitāte: nenosaka - Apbūves augstums: 6 m, 1 stāvs - Minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs: nenosaka
9.1.	Dabas un apstādījumu teritorija kapsētām	DA1	++++++ ++++++	Dabas un apstādījumu teritorija kapsētām (DA1) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu kapsētu funkciju īstenošanu dabas vai daļēji pārveidotās dabas teritorijās, ietverot ar attiecīgo funkciju saistītās ēkas un inženierbūves.	<u>Galvenie veidi:</u> - Labiekārtota ārtelpa - Ārtelpa bez labiekārtojuma <u>Papildizmantošanas veidi:</u> - Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve	Nenosaka
9.2.	Dabas un apstādījumu teritorija ar	DA2	DA2	Dabas un apstādījumu teritorija ar kultūrvēsturisku vērtību (DA2) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu rekreācijas, tūrisma, kvalitatīvas dabas un kultūrvides u.tml. funkciju īstenošanu arhitektūras	<u>Galvenie veidi:</u> - Labiekārtota ārtelpa - Ārtelpa bez labiekārtojuma	Nenosaka

Nr. p.k.	Funkcionālās zonas nosaukums	Apzīmējums	Krāsa	Pamatinformācija (Apbūves noteikumu definīcija)	Izmantošanas veidi (atrunas skatīt Apbūves noteikumos)	Galvenie apbūves parametri (atrunas skatīt Apbūves noteikumos)
	kultūrvēsturisku vērtību			pieminekļa – Preiļu muižas apbūves (aizs.nr. 6498) parka teritorijā, dabas pieminekļa – Vārkavas parka teritorijā un pašvaldības nozīmes kultūrvēsturisko pieminekļu – Galēnu muižas parks, Riebiņu muiža parks un Arendoles muiža parks teritorijās, paredzot atbilstošu infrastruktūru.	<u>Papildizmantošanas veidi:</u> - Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve - Tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve - Kultūras iestāžu apbūve - Ūdenssaimnieciska izmantošana	
9.3.	Dabas un apstādījumu teritorija mazdārziņiem		DA3	Dabas un apstādījumu teritorija mazdārziņiem (DA3) ir funkcionālā zona Preiļu pilsētā un Riebiņu ciemā, ko nosaka, lai nodrošinātu ģimenes mazdārziņu un atpūtas funkciju īstenošanu dabas vai daļēji pārveidotās dabas teritorijās.	<u>Galvenie veidi:</u> - Labiekārtota ārtelpa - Ārtelpa bez labiekārtojuma <u>Papildizmantošanas veidi:</u> - Lauksaimnieciska izmantošana pilsētās un ciemos	Nenosaka
10.	Mežu teritorija	M	RGB 210 230 180	Mežu teritorija (M) ir funkcionālā zona, ko nosaka novada lauku teritorijā, lai nodrošinātu apstākļus mežu ilgtspējīgai attīstībai un mežu galveno funkciju – saimniecisko, ekoloģisko un sociālo funkciju īstenošanai.	<u>Galvenie veidi:</u> - Mežsaimnieciska izmantošana - Mežs īpaši aizsargājamās dabas teritorijās - Labiekārtota ārtelpa - Ārtelpa bez labiekārtojuma <u>Papildizmantošanas veidi:</u> - Viensētu apbūve - Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve - Tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve - Sporta būvju apbūve - Aizsardzības un drošības iestāžu apbūve - Derīgo izrakteņu ieguve - Inženiertehniskā infrastruktūra - Energoapgādes uzņēmumu apbūve, kas ietver tikai vēja elektrostaciju un vēja parku izvietojumu - Lauksaimnieciska izmantošana - Ūdenssaimnieciska izmantošana	- Minimālā jaunveidojamā zemes vienības platība: 2 ha un atbilstoši funkcionālai nepieciešamībai - Maksimālais apbūves blīvums: 10% - Apbūves intensitāte: nenosaka - Apbūves augstums: 12 m, 2 stāvi - Minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs: nenosaka

Nr. p.k.	Funkcionālās zonas nosaukums	Apzīmējums	Krāsa	Pamatinformācija (Apbūves noteikumu definīcija)	Izmantošanas veidi (atrunas skatīt Apbūves noteikumus)	Galvenie apbūves parametri (atrunas skatīt Apbūves noteikumus)
10.1.	Mežu teritorija pilsētā un ciemos	M1	M1	Mežu teritorija pilsētā un ciemos (M1) ir funkcionālā zona, ko nosaka Preiļu pilsētā un ciemos, lai nodrošinātu apstākļus mežu ilgtspējīgai attīstībai un mežu galveno funkciju – saimniecisko, ekoloģisko un sociālo funkciju īstenošanai.	<u>Galvenie veidi:</u> - Mežsaimnieciska izmantošana - Mežs īpaši aizsargājamās dabas teritorijās - Labiekārtota ārtelpa - Ārtelpa bez labiekārtojuma <u>Papildizmantošanas veidi:</u> - Viensētu apbūve - Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve - Tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve - Sporta būvju apbūve - Inženiertehniskā infrastruktūra - Ūdenssaimnieciska izmantošana	- Minimālā jaunveidojamā zemes vienības platība: 2 ha un atbilstoši funkcionālai nepieciešamībai - Maksimālais apbūves blīvums: 10% - Apbūves intensitāte: nenosaka - Apbūves augstums: 12 m, 2 stāvi - Minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs: nenosaka - Dabas parka "Cirīšu ezers" dabas parka zonas teritorijas izmantošanā ievēro ĪADT aizsardzību reglamentējošos normatīvos aktu un dabas aizsardzības plāna prasības
11.	Lauksaimniecības teritorija	L	RGB 255 255 225	Lauksaimniecības teritorija (L) ir funkcionālā zona, ko nosaka lai nodrošinātu lauksaimniecības zemes, kā resursa, racionālu un daudzveidīgu izmantošanu visa veida lauksaimnieciskajai darbībai un ar to saistītajiem pakalpojumiem Preiļu novada lauku teritorijā.	<u>Galvenie veidi:</u> - Viensētu apbūve - Lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve - Lauksaimnieciska izmantošana - Labiekārtota ārtelpa - Ārtelpa bez labiekārtojuma - Ūdens telpas publiskā izmantošana <u>Papildizmantošanas veidi:</u> - Vasarnīcu apbūve - Dārza māju apbūve - Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve - Tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve - Kultūras iestāžu apbūve - Sporta būvju apbūve	- Minimālā jaunveidojamā zemes vienības platība: 2 ha un nenosaka - Maksimālais apbūves blīvums: 30% un nenosaka - Apbūves intensitāte: nenosaka - Apbūves augstums: 12 m, 3 stāvi - Minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs: nenosaka

Nr. p.k.	Funkcionālās zonas nosaukums	Apzīmējums	Krāsa	Pamatinformācija (Apbūves noteikumu definīcija)	Izmantošanas veidi (atrunas skatīt Apbūves noteikumos)	Galvenie apbūves parametri (atrunas skatīt Apbūves noteikumos)
					- Aizsardzības un drošības iestāžu apbūve - Veselības aizsardzības iestāžu apbūve - Sociālās aprūpes iestāžu apbūve - Izglītības un zinātnes iestāžu apbūve - Dzīvnieku aprūpes iestāžu apbūve - Reliģisko organizāciju ēku apbūve - Vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve - Derīgo izrakteņu ieguve - Atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve - Inženiertehniskā infrastruktūra - Transporta lineārā infrastruktūra - Transporta apkalpojošā infrastruktūra - Noliktavu apbūve - Lidostu un ostu apbūve - Energoapgādes uzņēmumu apbūve - Mežsaimnieciska izmantošana - Ūdenssaimnieciska izmantošana	
11.1.	Lauksaimniecības teritorija pilsētā un ciemos	L1	L1	Lauksaimniecības teritorija pilsētā un ciemos (L1) ir funkcionālā zona, ko nosaka Preiļu pilsētā un ciemos, lai nodrošinātu lauksaimniecības zemes kā resursa racionālu un daudzveidīgu izmantošanu visu veidu lauksaimnieciskajai darbībai un ar to saistītajiem pakalpojumiem, kā arī vēsturiskās apbūves struktūras saglabāšanai un daudzveidīgai izmantošanai pilsētā un ciemos.	<u>Galvenie veidi:</u> - Viensētu apbūve - Lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve - Lauksaimnieciska izmantošana - Labiekārtota ārtelpa - Ārtelpa bez labiekārtojuma - Ūdens telpas publiskā izmantošana <u>Papildizmantošanas veidi:</u> - Vasarnīcu apbūve - Dārza māju apbūve - Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve - Tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve - Kultūras iestāžu apbūve - Sporta būvju apbūve	- Minimālā jaunveidojamā zemes vienības platība: 2500 m² - Maksimālais apbūves blīvums: 30% - Apbūves intensitāte: nenosaka - Apbūves augstums: 12 m, 3 stāvi - Minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs: nenosaka

Nr. p.k.	Funkcionālās zonas nosaukums	Apzīmējums	Krāsa	Pamatinformācija (Apbūves noteikumu definīcija)	Izmantošanas veidi (atrunas skatīt Apbūves noteikumos)	Galvenie apbūves parametri (atrunas skatīt Apbūves noteikumos)
					- Aizsardzības un drošības iestāžu apbūve - Veselības aizsardzības iestāžu apbūve - Sociālās aprūpes iestāžu apbūve - Izglītības un zinātnes iestāžu apbūve - Dzīvnieku aprūpes iestāžu apbūve - Vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve (uzņēmumi ar C un B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujām, ja tie nerada būtisku ietekmi uz vidi) - Atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve (atkritumu savākšanas un šķirošanas laukumi un punkti) - Inženiertehniskā infrastruktūra - Transporta lineārā infrastruktūra - Transporta apkalpojošā infrastruktūra - Noliktavu apbūve - Energoapgādes uzņēmumu apbūve - Mežsaimnieciska izmantošana - Ūdenssaimnieciska izmantošana	
11.2.	Lauksaimniecības teritorija Aglonas ciemā	L2	L2	Lauksaimniecības teritorija Aglonas ciemā (L2) ir funkcionālā zona, ko nosaka Aglonas ciemā, lai nodrošinātu lauksaimniecības zemes kā resursa racionālu un daudzveidīgu izmantošanu visu veidu lauksaimnieciskajai darbībai un ar to saistītajiem pakalpojumiem, kā arī vēsturiskās apbūves struktūras saglabāšanai un daudzveidīgai izmantošanai ciemā, vienlaicīgi aizsargājot vietas dabas, ainaviskās un kultūrvēsturiskās vērtības	<u>Galvenie veidi:</u> - Viensētu apbūve - Lauksaimnieciska izmantošana - Labiekārtota ārtelpa - Ārtelpa bez labiekārtojuma - Ūdens telpas publiskā izmantošana <u>Papildizmantošanas veidi:</u> - Vasarnīcu apbūve - Dārza māju apbūve - Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve - Tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve - Kultūras iestāžu apbūve - Sporta būvju apbūve	- Minimālā jaunveidojamā zemes vienības platība: 2500 m² - Maksimālais apbūves blīvums: 30% - Apbūves intensitāte: nenosaka - Apbūves augstums: 12 m, 3 stāvi - Minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs: nenosaka - Dabas parka "Cīrišu ezers" dabas parka zonas teritorijas izmantošanā ievēro ĪADT aizsardzību reglamentējošos

Nr. p.k.	Funkcionālās zonas nosaukums	Apzīmējums	Krāsa	Pamatinformācija (Apbūves noteikumu definīcija)	Izmantošanas veidi (atrunas skatīt Apbūves noteikumus)	Galvenie apbūves parametri (atrunas skatīt Apbūves noteikumus)
					• Veselības aizsardzības iestāžu apbūve • Sociālās aprūpes iestāžu apbūve • Izglītības un zinātnes iestāžu apbūve • Inženiertehniskā infrastruktūra • Transporta lineārā infrastruktūra • Ūdenssaimnieciska izmantošana	normatīvos aktu un dabas aizsardzības plāna prasības
12.	Ūdeņu teritorija	Ū	RGB 205 235 255	Ūdeņu teritorija (Ū) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai izplānotu un nodrošinātu racionālu un ilgtspējīgu ūdeņu resursu izmantošanu saimnieciskai darbībai, transportam, rekreācijai un vides aizsardzībai.	<u>Galvenie veidi:</u> • Inženiertehniskā infrastruktūra • Transporta lineārā infrastruktūra • Transporta apkalpojošā infrastruktūra • Energoapgādes uzņēmumu apbūve • Ūdenssaimnieciska izmantošana • Ūdens telpas publiskā izmantošana <u>Papildizmantošanas veidi:</u> • Derīgo izrakteņu ieguve	Nenosaka

Tabula 4. Teritorijas izmantošanas veidi funkcionālās zonās Preiļu novada teritorijas plānojumā

Grupas kods	Teritorijas izmantošanas veida grupa, kods	Kods	Teritorijas izmantošanas veids	Funkcionālās zonas																							
				DzS	DzS1	DzM	DzD	P	P1	P2	P3	JC	JC1	R	R1	TR	TA	DA	DA1	DA2	DA3	M	M1	L	L1	L2	Ū
11	Dzīvojamā apbūve un teritorijas izmantošana	11001	savrupmāju apbūve	G*	G	G						G	G														
		11002	vasarnīcu apbūve	G	G																			P	P	P	
		11003	dārza māju apbūve	P**	P																			P	P		
		11004	viensētu apbūve																			P	P	G	G	G	
		11005	rindu māju apbūve			G	P	P	P			G	G														
		11006	daudzdzīvokļu māju apbūve			G	G	P	P			G	G														
		11007	dzīvojamā apbūve uz ūdens																								
12	Publiskā apbūve un teritorijas izmantošana	12001	biroju ēku apbūve			P	P	G	G	G		G	G	P	P		P										
		12002	tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve	P		P	P	G	G		G	G	G	P	P	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	
		12003	tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve	P		P	P	G	G		G	G	G					P		P		P	P	P	P	P	
		12004	kultūras iestāžu apbūve			P	P	G	G		G	G	G					P		P				P	P	P	
		12005	sporta būvju apbūve					G	G			G	G	P	P			P				P	P	P	P	P	
		12006	aizsardzības un drošības iestāžu apbūve					G	G			G	G	P	P		P					P		P	P		
		12007	izglītības un zinātnes iestāžu apbūve	P		P	P	G	G		G	G	G											P	P	P	
		12008	veselības aizsardzības iestāžu apbūve	P		P	P	G	G		G	G	G											P	P	P	
		12009	sociālās aprūpes iestāžu apbūve	P		P	P	G	G		G	G	G											P	P	P	
		12010	dzīvnieku aprūpes iestāžu apbūve	P		P	P	G	G			G	G											P	P		
		12011	religīso organizāciju ēku apbūve					G	G	G		G	G											P	P	P	
13	Rūpnieciskā apbūve un teritorijas izmantošana	13001	vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve						P			P	P	G	G									P	P		
		13002	smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve												G												
		13003	lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve											G	G									G	G		
		13004	derīgo izrakteņu ieguve												G							P		P			P
		13005	atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve												G		G							P	P		
14	Tehniskā apbūve un teritorijas izmantošana	14001	inženiertehniskā infrastruktūra											G	G	G	G					P	P	P	P	P	G
		14002	transporta lineārā infrastruktūra											G	G	G	G							P	P	P	G
		14003	transporta apkalpojošā infrastruktūra									P	P	G	G	G	G							P	P		G
		14004	noliktavu apbūve										P	G	G		G							P	P		
		14005	lidostu un ostu apbūve											G	G	G								P			
		14006	energoapgādes uzņēmumu apbūve											G	G		G					P		P	P		G
21	Mežsaimnieciska teritorijas izmantošana	21001	mežsaimnieciska izmantošana											P	P							G	G	P	P		
		21002	mežs īpaši aizsargājamās dabas teritorijas															G				G	G				
22	Lauksaimnieciska teritorijas izmantošana	22001	lauksaimnieciska izmantošana																			P		G	G	G	
		22002	lauksaimnieciska izmantošana pilsētās un ciemos	P	P	P	P														P						
23	Ūdenssaimnieciska teritorijas izmantošana	23001	ūdenssaimnieciska izmantošana															P		P		P	P	P	P	P	G
24	Publiskā vai privātā ārtelpa	24001	labiekārtota ārtelpa	P	P	P	P	G	G	G	G	G	G					G	G	G	G	G	G	G	G	G	
		24002	ārtelpa bez labiekārtojuma	P	P	P	P											G	G	G	G	G	G	G	G	G	
		24003	ūdens telpa publiskā izmantošana																					G	G	G	G

* G – galvenais izmantošanas veids

** P – papildizmantošanas veids, atļauts arī kā vienīgais izmantošanas veids zemes vienībā

Atsevišķu apbūves parametru (attālumu) un citu kritēriju noteikšanas pamatojums

Apbūves noteikumu 3.3.5. apakšnodaļā "Apbūves atbilstība zemes vienības robežām" noteikts, ka pie robežas ar zemes vienību, kuras funkcionālais zonējums atļauj savrupmājas, divu bloķētu individuālo dzīvojamo māju vai rindu mājas būvniecību, maksimālais apbūves augstums nevienā daudzdzīvokļu mājas punktā nedrīkst pārsniegt pusotru (1,5) attālumu starp šī punkta projekciju uz zemes un robežu ar blakus esošo zemes vienību. Punkts paredzēts, lai nodrošinātu atbilstošu apgaismojumu, ventilāciju un vizuālo komfortu blakus esošajām teritorijām, novēršot pārmērīgu ēku ēnojumu vai dominēšanu.

Insolācijas un apgaismojuma nodrošināšanas parametri/attālumi Apbūves noteikumu 3.3.5. apakšnodaļā noteikti balstoties uz spēku zaudējušiem Ministru kabineta 30.06.2015. noteikumiem Nr.340 "Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 211-15 "Dzīvojamās ēkas"¹⁶.

Apbūves noteikumu 3.3.5. apakšnodaļā "Attālumi starp būvēm" noteikts, ka naftas produktu tvertnes un uzpildes iekārtas degvielas uzpildes stacijās izvieto speciālos laukumos, ievērojot vismaz 50 m attālumu no dzīvojamām un publiskām ēkām. Šāds attālums samazina iespējamos riskus sabiedrības drošībai un veselībai, kas var rasties noplūžu, sprādziena vai ugunsgrēka gadījumā. Tas arī mazina gaisa piesārņojumu un smaku ietekmi uz apdzīvotām teritorijām. Atvērtā tipa pašapkalpošanās automazgātavas un to iekārtas izvieto vismaz 100 m attālumā no dzīvojamām un publiskām ēkām, izņemot gadījumus, kad teritorijā ierīkotas aizsargsienas, kas novērš trokšņa, mitruma un piesārņojuma izplatīšanos. Noteiktais attālums nodrošina iedzīvotāju labvēlīgu dzīves vidi, pasargājot no trokšņa, mitruma un ķīmiskā piesārņojuma, kas rodas automazgātavu darbības rezultātā. Ja tiek ierīkotas efektīvas aizsargkonstrukcijas, negatīvā ietekme tiek būtiski samazināta.

Apbūves noteikumu 3.2.4. apakšnodaļā noteikts, ka Preiļu pilsētā un ciemos no valsts vai pašvaldības nozīmes koplietošanas ūdensnotekām kroles (augšmalas) būves izvieto vismaz 10 m attālumā, savukārt no koplietošanas ūdensnotekas un citu ūdensnoteku un grāvju, kas nav viena īpašuma ūdensnoteka – ne tuvāk kā 3 m no kroles (augšmalas). Noteiktie attālumi nodrošina brīvu piekļuvi ūdensnotekām un grāvjiem to uzturēšanai, novērš applūšanas risku un saglabā meliorācijas sistēmu efektīvu darbību.

Apbūves noteikumu 3.2.2. apakšnodaļā "Alternatīvā energoapgāde" noteikts, ka biogāzes koģenerācijas stacijas un citus līdzīga rakstura objektus, kuru tehnoloģiskās darbības rezultātā rodas smaku piesārņojumus, atļauts izbūvēt tikai lauku teritorijā un veicot būvniecības ieceres publisko apspriešanu. Minimālais attālums no pilsētas vai ciemu robežas no 2 līdz 5 km, ņemot vērā valdošo vēju virzienu un saskaņojot attālumu ar pašvaldību. Biogāzes koģenerācijas stacijas darbība var radīt vairākas negatīvas ietekmes – smakas (ražošana izmanto biomasu – kūtsmēslus, organiskos atkritumus u.c.), troksni, satiksmes intensitātes pieaugumu (izejvielu piegāde), kas ietekmē vidi un iedzīvotāju dzīves kvalitāti. Būvniecības ieceres publiskā apspriešana nodrošina "caurspīdīgumu" (iedzīvotāji ir informēti, var paust savu viedokli), jau preventīvi tiek izvērtēta potenciālā negatīvā ietekme un iespēju robežās novērsta vai mazināta pirms lēmuma pieņemšanas. Normatīvais regulējums, t.sk. Orhūsas konvencija, paredz sabiedrības iesaisti lēmumu pieņemšanā, lai aizsargātu cilvēku tiesības dzīvot labvēlīgā vidē. Biogāzes koģenerācijas staciju ietekmi nosaka konkrētās vietas apstākļi, t.sk. reljefs, dabiskās barjeras, vēja virziens u.c.), līdz ar to dažādās vietās var būt atšķirīgs ietekmes līmenis. Valdošie vēji ir nozīmīgs faktors: ja stacija atrodas tā, ka dominējošie vēji pūš prom no pilsētas, ciema vai dzīvojamās/publiskās ēkas, smakas un piesārņojums mazāk sasniegs iedzīvotājus, savukārt vējš apdzīvotās vietas virzienā palielina negatīvās ietekmes risku. Arī jauda un tehnoloģiskie risinājumi var atšķirties. Tādēļ katrs gadījums jāvērtē individuāli – analizējot un ņemot vērā konkrētās vietas un projekta tehnoloģisko specifiku. ņemot vērā iepriekš minētos apstākļus, noteikts elastīga attāluma regulējuma diapazons no 2 līdz 5 km, ko pielāgo konkrētajai situācijai. Atkarībā no situācijas attāluma prasība var būt stingrāka vai mazāk stingra. Individuāla pieeja ļauj ņemt vērā visus apstākļus kopumā, sabalansēt attālumu ar citiem faktoriem, panākot labāko risinājumu konkrētajā gadījumā. Piemēram, ja projektētā koģenerācijas stacija spēj nodrošināt efektīvu smaku un trokšņa kontroli un atrodas pretējā virzienā no dominējošajiem

¹⁶ <https://likumi.lv/ta/id/275016-noteikumi-par-latvijas-buvnormativu-lbn-211-15-dzivojamas-ekas>

vējiem uz apdzīvotām vietām, pašvaldība var lemt, ka arī 2 km attālums ir pietiekošs. Savukārt citā gadījumā, kur reljefs un vējš var nest emisijas uz pilsētu, ciemu vai dzīvojamo ēku, nepieciešams noteikt 5 km attālumu.

Apbūves noteikumu 3.2.2. apakšnodaļā "Alternatīvā energoapgāde" noteikts, ka saules paneļu izvietošana nav atļauta tuvāk par 30 m no pašvaldības ceļa ass. 30 m attālums noteikts pašvaldības ceļa aizsargjoslas platumā, lai nodrošinātu satiksmes drošību (atspīduma risks, redzamības uzlabošana), ceļu uzturēšanas un attīstības vajadzības (rezerves zona ceļa paplašināšanai, tehniskā piekļuve), kā arī ainavu aizsardzību un vizuālo kvalitāti.

Attālumi gar valsts autoceļiem saskaņoti ar VSIA "Latvijas valsts ceļi" un noteikti saskaņā ar viņu prasībām.

Apakšnodaļā 3.4.1. "Prasības ārtelpas elementiem" noteiktie attālumi ārtelpas elementu (bērnu rotaļu, atpūtas, vingrošanas, saimniecisko u.tml. laukumi) ierīkošanai no daudzdzīvokļu māju logiem līdz laukumam nodrošina līdzsvaru starp sabiedrības vajadzībām pēc brīvā laika zonām un iedzīvotāju privātumu un mieru mājokļos. Tas samazina trokšņa, vizuālās ietekmes un iespējamu traucējumu risku dzīvokļu lietotājiem, vienlaikus saglabājot pietiekamu tuvumu ērtai laukumu pieejamībai.

Apbūves noteikumu 3.3.8. apakšnodaļā "Būves dzīvniekiem" noteikts, ka lauksaimniecības dzīvniekiem paredzētās būves jāizvieto tā, lai tā neatrastos tuvāk par 10 m no kaimiņu zemes vienības robežas. Šo attālumu drīkst samazināt ar kaimiņu zemes vienības īpašnieka rakstisku piekrišanu. Izņēmums pieļaujams, ja ir saņemts attiecīgā īpašuma īpašnieka vai tiesiskā valdītāja rakstisks saskaņojums. Noteiktais attālums samazina iespējamo diskomfortu un riskus, ko rada smakas, gaisa piesārņojums un iespējama ūdens vai augsnes piesārņošana. Rakstiska saskaņošana ar kaimiņiem nodrošina elastību gadījumos, kad ietekme ir minimāla vai ir panākta savstarpēja vienošanās.

Apakšnodaļā 3.5.3. "Noteikumi derīgo izrakteņu ieguvei" noteiktie minimālie attālumi no derīgo izrakteņu ieguves vietas līdz dzīvojamai un publiskai apbūvei, kultūrvēsturiski un ainaviski vērtīgām teritorijām (TIN4, TIN5), kapsētām, pašvaldības ceļiem ir balstīti uz nepieciešamību līdzsvarot derīgo izrakteņu ieguvi (uzņēmējdarbību) ar sabiedrības interesēm un vides aizsardzību. Tie darbojas kā preventīvi mehānismi, lai mazinātu potenciālo negatīvo ietekmi un saglabātu vietējo iedzīvotāju dzīves vides kvalitāti. 200 m attālums (dolomītu ieguves gadījumā – 500 m, jo ir būtiskākas ietekmes uz gruntsūdens līmeni, ūdens un gaisa kvalitāti, troksni, spridzināšanas rezultātā var rasties plaisas tuvumā esošo ēku pamatos u.c.) no dzīvojamās vai publiskās ēkas Preiļu pilsētā, ciemā vai lauku teritorijā, 300 m no kapsētas teritorijas, 100 m attālums no blakus esošās zemes vienības robežas, 30 m attālums no pašvaldības ceļa ass, nodrošinās aizsardzību pret troksni, vibrāciju, putekļiem un citiem iespējamajiem vides piesārņojuma riskiem, kas saistīti ar derīgo izrakteņu ieguvi, aizsargājot iedzīvotāju dzīves vides kvalitāti un veselību, pašvaldības infrastruktūru, ētiskās vērtības. Attālums nodrošina arī zemes īpašnieka iespēju izmantot savu īpašumu bez traucējumiem un samazina potenciālus konfliktus, kas var rasties, ja ieguve notiek pārāk tuvu.

Apbūves noteikumu 3.5.2. apakšnodaļā "Aizsardzība pret troksni un citu piesārņojumu" iekļauti nosacījumi, lai pēc iespējas novērstu jaunu konfliktsituāciju veidošanos starp dzīvojamo, publisko un rūpniecisko apbūvi. Iekļautie nosacījumi:

- A un B kategorijas piesārņojošo darbību (iekārtas, būves, procesi), kurai ir risks pārsniegt trokšņa, gaisa kvalitātes, smaku vai cita piesārņojuma robežlielumus nav atļauts izvietot tuvāk par 100 m no dzīvojamās un publiskās ēkas;
- Pašvaldība pie būvprojekta izstrādes piesārņojošas darbības objektam pieprasa būvniecības 1.kārtā veikt nepieciešamo aizsardzības risinājumus (prettrokšņa siena vai valnis, zaļā buferzona vai cits aizsardzības pasākums pēc nepieciešamības);
- Jaunbūvējamu dzīvojamo vai publisko ēku nav atļauts izvietot tuvāk par 100 m no A un B kategorijas piesārņojošas darbības (iekārtas, būves, procesi), kurai ir risks pārsniegt trokšņa, gaisa kvalitātes, smaku vai cita piesārņojuma robežlielumus.

To pamatotība balstās vairākos aspektos. Minimālais 100 m attālums starp piesārņojošas darbības objektiem un dzīvojamām vai publiskām ēkām kalpos kā buferzona, kas samazina tiešu negatīvu ietekmi uz iedzīvotājiem

– troksni, gaisa piesārņojumu, smaku u.c., nodrošinot arī fizisku un psiholoģisku distanci starp rūpniecisko vidi un dzīvojamo vidi un mazinot potenciālu iedzīvotāju diskomfortu. Prasība jau būvniecības sākuma kārtā paredzēt un realizēt aizsardzības pasākumus (piemēram, prettrokšņa sienas, zaļās zonas u.c.) nozīmē, ka potenciālās problēmas tiek risinātas preventīvi. Tas palīdz izvairīties no situācijām, kad iedzīvotāji sūdzas par traucējumiem tikai pēc objekta ekspluatācijas uzsākšanas. Pašvaldības pienākums prasīt aizsardzības pasākumus jau būvprojekta stadijā veicina pārskatāmu un atbildīgu teritorijas plānošanu. Tā tiek novērsta situācija, kurā iedzīvotāji par potenciāli traucējošu rūpniecisko objektu uzzina tikai pēc tā uzcelšanas. Savukārt abpusējs regulējums abām pusēm, kad noteikumi attiecas gan uz industriālo objektu izvietojumu dzīvojamo ēku tuvumā, gan uz jaunu dzīvojamo ēku izvietojumu rūpnieciskās teritorijas tuvumā, nodrošina līdzsvarotu pieeju un novērš vienpusējus ierobežojumus, kas varētu radīt neapmierinātību vai juridiskus strīdus no kādas puses. Nosacījumi samazina iespēju, ka rūpnieciskās darbības radīs kaitējumu vai traucējumus dzīvojamai videi, un paredz, ka gan attīstītāji, gan pašvaldība, gan iedzīvotāji jau plānošanas stadijā ņem vērā potenciālos riskus. Tas veicina līdzsvarotu teritoriju attīstību, iedzīvotāju labklājību un samazina iespējamās konfliktsituācijas nākotnē.

Papildus Apbūves noteikumos iekļauta arī prasība pie konkrētām funkcionālām zonām (P1, JC, JC1, R, R1, L, L1, kur atļauta rūpniecības uzņēmumu apbūve), ka vieglās ražošanas objektu vai iekārtu, kas veic A un B kategorijas piesārņojošo darbību, izvieta ne mazāk kā 100 m attālumā, bet C kategorijas - ne mazāk kā 50 m attālumā no esošās dzīvojamās ēkas, izglītības iestādes, veselības aprūpes iestādes un sociālās aprūpes iestādes ēkas, izņemot, ja saņemts blakus esošās ēkas īpašnieka saskaņojums. Šāds diferencēts attālums noteikts ņemot vērā iespējamā piesārņojuma apjoma atšķirības (B kategorijas piesārņojošās darbības rada būtiskākus piesārņojuma riskus salīdzinājumā ar C kategorijas darbībām). Nosakot lielāku minimālo attālumu (100 m) no A un B kategorijas objektiem, tiek ievērots piesardzības princips, lai mazinātu potenciālas nelabvēlīgas sekas uz sabiedrību un vidi. Dzīvojamās mājas, izglītības, veselības un sociālās aprūpes iestādes ir teritorijas ar paaugstinātu aizsardzības nepieciešamību, kurās uzturas īpaši jutīgas iedzīvotāju grupas (bērni, seniori, pacienti u.c.). Attālumu diferenciacija starp C un B kategorijām nodrošina samērīgu pieeju – prasību stingrība atbilst konkrētās darbības ietekmes pakāpei. Saskaņošana ar kaimiņiem nodrošina elastību gadījumos, kad ietekme ir minimāla vai ir panākta savstarpēja vienošanās.

Savrupmāju apbūves teritorijā (DzS) Apbūves noteikumos ir noteikta prasība (217.punkts): “Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūvei (12002) un Tūrisma un atpūtas iestāžu apbūvei (12003), ja objekta apbūves platība ir lielāka par 100 m² vai plānotais apmeklētāju/viesu skaits ir lielāks par 20, veic būvniecības ieceres publisko apspriešanu.” DzS teritorija primāri ir paredzēta savrupmāju apbūvei, tādēļ jebkura cita izmantošana, kas būtiski maina teritorijas raksturu un kluso dzīvojama vidi ir rūpīgi izvērtējama. Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūves (12002) un Tūrisma un atpūtas iestāžu apbūves (12003) izvietošana šādās teritorijās var radīt papildu satiksmes plūsmu, stāvvietu noslodzi, trokšņu un vides kvalitātes pasliktināšanās risku, kas tieši ietekmē iedzīvotāju dzīves kvalitāti. Lai nodrošinātu sabiedrības tiesības uz līdzdalību un savlaicīgu potenciālo seku izvērtēšanu, noteikts pienākums šādas būvniecības ieceres pakļaut publiskajai apspriešanai. Izvēlētie kritēriji ir noteikti, ievērojot samērīguma principu. Apbūves platība virs 100 m² pārsniedz nelielas palīgbūves vai mājsaimniecības mēroga uzņēmējdarbību un norāda uz būtiski lielāku ietekmi uz teritorijas funkcionālo raksturu. Plānotais apmeklētāju vai viesu skaits virs 20 personām – šāds intensitātes līmenis rada jūtamā ietekmi uz satiksmes organizāciju, stāvvietu pieejamību un apkārtējās vides lietošanas komfortu. Šādā veidā publiskās apspriešanas prasība netiek piemērota nelielām, DzS teritoriju būtiski neietekmējošām būvniecības iecerēm, bet nodrošina sabiedrības līdzdalību un interešu ievērošanu gadījumos, kad plānotā attīstība var ietekmēt savrupmāju dzīvojamās apbūves teritorijas galveno funkciju — kvalitatīvas dzīves vides nodrošināšanu iedzīvotājiem.

4.4. Teritorijas ar īpašiem noteikumiem

Teritorijas ar īpašiem noteikumiem noteiktas ar mērķi papildus funkcionālajam zonējumam izdalīt atsevišķas teritorijas ar papildus noteikumiem. Teritorijas ar īpašiem noteikumiem var ietvert vienu vai vairākas funkcionālās zonas. Šo teritoriju izmantošanu nosaka gan Apbūves noteikumi, gan citi normatīvie akti.

Teritorijas ar īpašiem noteikumiem attēlotas grafiskās daļas kartē:

- 1) Teritorija, kurā ierīko centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas (TIN1);
- 2) Teritorija, kurā būvniecību saskaņo ar VSIA "Latvijas Valsts ceļi" (TIN11);
- 3) Teritorija, kurā aizliegta vēja elektrostaciju, kuru jauda ir 20 kW un vairāk, būvniecība (TIN12);
- 4) Plūdu riska teritorija (TIN13);
- 5) Vietējas nozīmes kultūrvēsturiskā teritorija (TIN4);
- 6) Ainaviski vērtīga teritorija (TIN5).

Teritorijas plānojuma **risinājumi:**

TIN1 – Teritorija, kurā ierīko centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas

Teritorija noteikta Preiļos un ciemos Aglona, Aizkalne, Pelēči (Peliēcs), Riebiņi, Kastīre, Stabulnieki, Vārkava, Līči, Pīkuļi, Baški, Rimicāni, Vecvārkava, Galēni saskaņā ar esošo centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas tīklojumu un iekļaujot tuvējās savrupmāju apbūves, mazstāvu un daudzstāvu dzīvojamās apbūves, publiskās apbūves, jauktas centra apbūves teritorijas un citas apbūves teritorijas pilsētas un ciema robežās.

TIN1 teritorijā jaunbūvējamu vai pārbūvējamu ēku pieslēdz centralizētas ūdensapgādes sistēmai un centralizētas kanalizācijas sistēmai, ja tā atrodas normatīvajos aktos, kas nosaka vispārīgās prasības vietējās pašvaldības teritorijas plānošanai un apbūvei, noteiktā funkcionālajā zonā (DzS, DzS1, DzM, DzD, P, P1, P2, P3, JC, JC1), kurā paredz obligātu centralizētu ūdensapgādi un kanalizāciju un zemes vienībai piegulošajā ielā vai ceļā ir izbūvēti centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas tīkli.

Attēls 12 parādīts Bašku un Ozolu ciema piemērs, kur daļa Bašku ciema teritorijas noteikta kā TIN1.

ATTĒLS 12. Teritorija, kurā ierīko centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas (TIN1) (attēla izveidē izmantota ArcGis online sistēma)

TIN11 – Teritorija, kurā būvniecību saskaņo ar VSIA "Latvijas Valsts ceļi"

Teritorija noteikta gar valsts autoceļiem Preiļu pilsētā un ciemu teritorijās. TIN11 apdzīvotā vietā nosaka atbilstoši valsts autoceļa aizsargjoslas platumam lauku teritorijā – galvenajiem autoceļiem 100 m, reģionālajiem autoceļiem 60 m un vietējiem autoceļiem 30 m uz katru pusi.

TIN11 teritorijā visa veida būvniecību saskaņo ar VSIA "Latvijas Valsts ceļi".

Attēls 13 parādīts Smelteru ciema piemērs, kur ap valsts vietējo autoceļu noteikta TIN11 30 m platumā ciema robežās.

ATTĒLS 13. Teritorija, kurā būvniecību saskaņo ar VSIA "Latvijas Valsts ceļi" (TIN11) (attēla izveidē izmantota ArcGis online sistēma)

TIN12 – Teritorija, kurā aizliegta vēja elektrostacija, kuru jauda ir 20 kW un vairāk, būvniecība

Grafiskās daļas kartē attēlotas teritorijas, kurās aizliegta vēja elektrostaciju, kuru jauda ir 20 kW un vairāk, būvniecība. Teritorija atbilst 1,3 km zonai ap Preiļu pilsētas un ciemu teritoriju robežām, kurā aizliegta vēja elektrostaciju, kuru jauda ir 20 kW un vairāk, būvniecība. TIN12 izveides mērķis ir sabalansēt un rast kompromisu starp dažādām ieinteresētām un iesaistītajām pusēm (iedzīvotāji, uzņēmēji, pašvaldība) attiecībā uz vēja elektrostaciju un vēju parku izvietojumu.

MKN Nr.240 163. punkts pieļauj VES un vēja parku, neņemot vērā šo objektu augstumu, izvietot ne tikai pilsētas vai ciema teritorijā, bet arī to tiešā tuvumā, kas to potenciāli negatīvajai ietekmei pakļautu plašas blīvi apdzīvotās teritorijas un lielu iedzīvotāju skaitu, kā arī var radīt nekustamā īpašuma vērtības samazināšanos, ja vēja elektrostacijas ir vizuāli redzamas¹⁷.

Analizējot attīstības stadijā Latvijā esošo vēja parku ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumus, secināms, ka 250 m augstu VES mirgošanas efekta no VES rotora lāpstiņu kustības ietekme sniedzas līdz pat 2 km attālumā. VES attālinot, mirgošanas efekta ietekmes intensitāte samazinās.

Izvērtējot Preiļu novada esošo blīvi apdzīvoto vietu (pilsētas/ciema struktūru un blīvumu), secināms, ka šajās teritorijās iekļautā platība būtiski atšķiras (ir ievērojami mazāka) no teritorijas ārpus pilsētas un ciemiem. Pilsētas un ciemu apbūves struktūra ir blīva un kompakta, tajos koncentrējas lielāks iedzīvotāju skaits,

¹⁷ [Vēja parku redzamības ietekme uz īpašuma vērtībām: Telpisko atšķirību analīze - ScienceDirect](#)

atsevišķos gadījumos to robežās ir iekļautas teritorijas, kas primāri paredzētas apbūvei, bet šobrīd vēl nav apbūvētas.

Attēls 14 parādītas teritorijas, kurās nav atļauta vēja elektrostaciju, kuru jauda ir lielāka par 20 kW, būvniecība: TIN12 teritorija, 800 m buferzona ap dzīvojamām un publiskām ēkām, īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un mikroliegumi. Kopumā redzams, ka lielākajā daļā novada VES izvietojumu būtiski ierobežo esošās dzīvojamās un publiskās ēkas, un ĪADT, kā rezultātā noteiktā 1300 m buferzona atsevišķās vietās nodrošinās papildus aizsardzību ap Preiļu pilsētu un ciemiem. Attēls 15 parādīts Aizkalnes ciema piemērs, ap kuru noteikta teritorija, kurā aizliegta vēja elektrostaciju, kuru jauda ir 20 kW un vairāk, būvniecība (TIN12).

Būtiski atzīmēt, ka Apbūves noteikumu 3.2.2. apakšnodaļā "Alternatīvā energoapgāde" ietvertas arī papildus preventīvas normas, ka VES, kuru jauda ir lielāka par 20 kW, būvniecība ir aizliegta arī vietējas nozīmes kultūrvēsturiskā teritorijā (TIN4), Ainaviski vērtīgā teritorijā (TIN5), ĪADT, mikroliegumos un to buferzonās, biotopos, kā arī kultūras pieminekļu un to aizsardzības zonu teritorijās, izņemot, ja saskaņots ar NKMP.

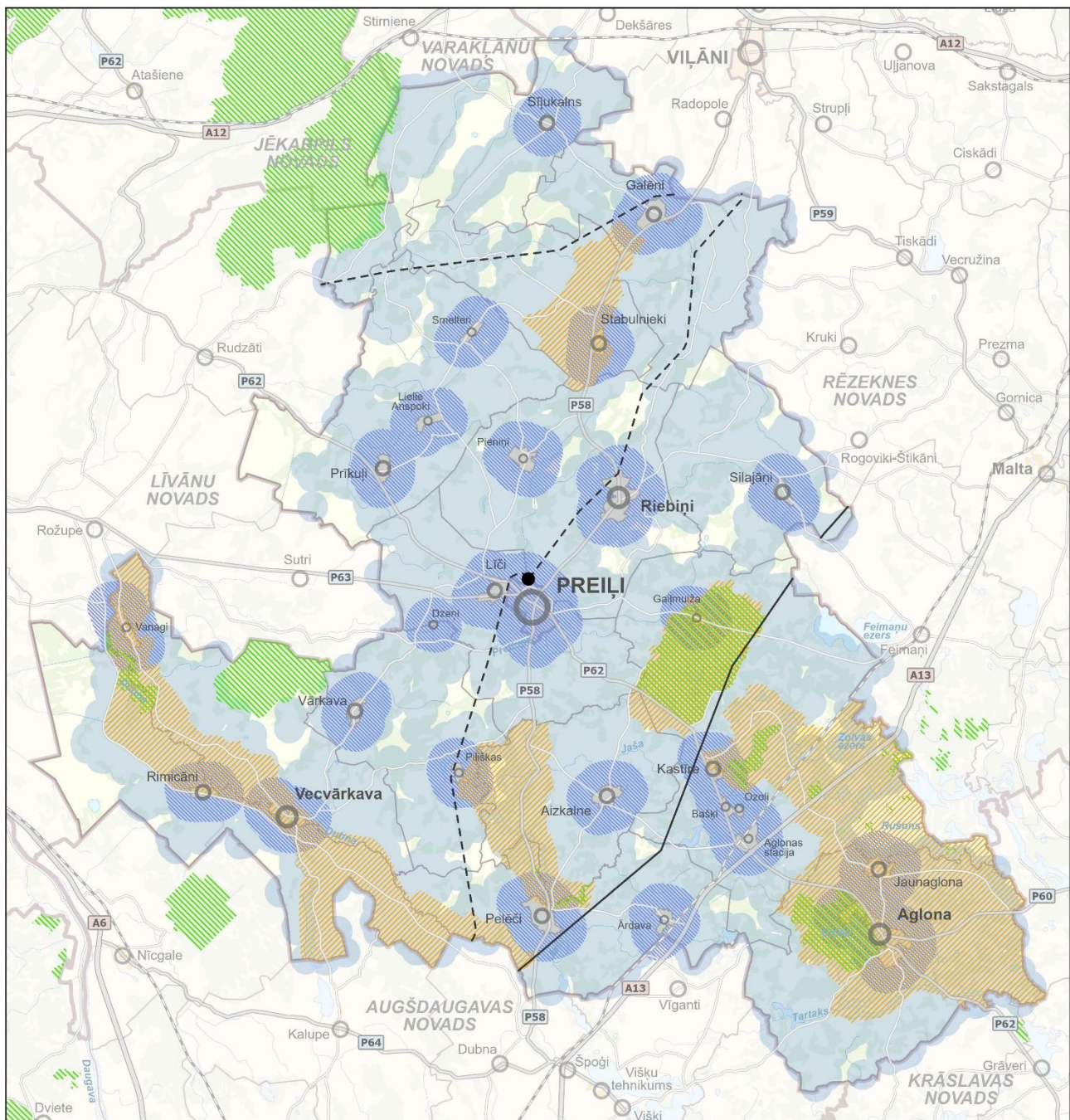
Izvērtējot Preiļu novada esošo ciemu struktūru un blīvumu, secināms, ka pilsētas un ciemu teritorijās iekļautā platība būtiski atšķiras (ir ievērojami mazāka) no teritorijas ārpus ciemiem (Attēls 14). Pilsētas un ciemu apbūves struktūra ir blīva un kompakta, tajos koncentrējas lielāks iedzīvotāju skaits (62,3% no visiem novada iedzīvotājiem 2024. gada sākumā¹⁸), atsevišķos gadījumos ciema robežās ir iekļautas teritorijas, kas primāri paredzētas apbūvei, bet šobrīd vēl nav apbūvētas.

Pielietojot datus balstītas telpiskās plānošanas metodes un ĢIS rīkus un modelējot gan 800 m buferjoslu ap dzīvojamo un publisko apbūvi, gan modelējot 1,3 km platu joslu no pilsētas vai ciema robežas, secināms, ka lielākajā daļā gadījumu teritorijas pārklājas un jau šobrīd aizliegta VES, kuru jauda ir 20 kW un vairāk, būvniecība. Tādējādi noteiktais attālums ir samērīgs un atbilstošs, salīdzinot ar VES tuvākās apkārtnes nekustamo īpašumu īpašnieku iespējamo tiesību aizskārumu sava īpašuma turpmākai izmantošanai, kā arī, lai ievērotu un nodrošinātu Teritorijas attīstības plānošanas likuma 3.pantā noteiktos Teritorijas attīstības plānošanas principus, īpaši integrētas pieejas principu un daudzveidības principu, kā arī Attīstības plānošanas sistēmas likumā noteikto interešu saskaņotības principu un atklātības principu.

Ņemot vērā minēto pamatojumu, Teritorijas plānojumā kā TIN12 noteikta 1,3 km plata zona ap pilsētu un ciemu robežām, kurā aizliegta VES, kuru jauda ir 20 kW un vairāk, būvniecība.

¹⁸ Oficiālās statistikas portāls, RIG010

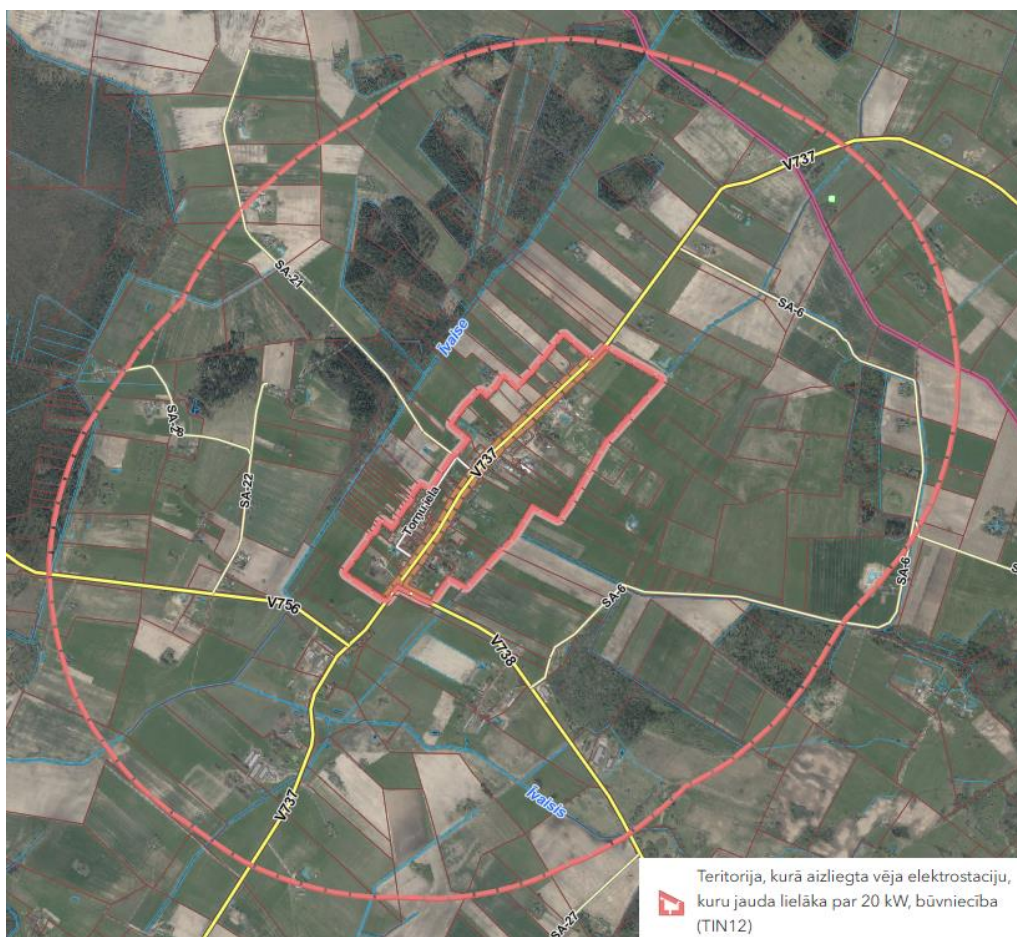

Apzīmējumi

- Elektroenerģijas pārvades tīkla transformatoru apakšstacija
- 110 kV elektrolīnija
- 330 kV elektrolīnija
- 800 m buferzona dzīvojamām un publiskām ēkām
- Īpaši aizsargājamā dabas teritorija
- 1 300 m buferis pilsētām un ciemiem
- Ainaviski vērtīga teritorija (TIN5)

ATTĒLS 14. Teritorijas, kurās nav atļauta vēja elektrostaciju būvniecība

ATTĒLS 15. Teritorija, kurā aizliegta vēja elektrostacija, kuru jauda lielāka par 20 kW, būvniecība (TIN12) (attēla izveidē izmantota ArcGis online sistēma)

TIN13 – Plūdu riska teritorija

Izvērtējot spēkā esošos teritorijas plānojumus (pēctecības princips), konstatētas teritorijas Pelēču ciemā, kā arī pie Dubnas upes lauku teritorijā, kas nav iekļautas VSIA “Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” (turpmāk arī – LVĢMC) Plūdu riska informācijas sistēmā jeb PRIS, bet dabā tajās konstatēts applūšanas risks. Atbilstoši Teritorijas plānojuma Grafiskās daļas kartē attēlotas **Plūdu riska teritorija (TIN13)** ap Jašas upi pie Pelēčiem un ap Dubnas upi Pelēču pagastā, kas pakļautas potenciālai applūšanai (Attēls 25).

Lai jau preventīvi informētu zemes īpašniekus un novērstu būvniecību iespējamā applūšanas riska teritorijā, Apbūves noteikumos iekļauts nosacījums: “Pirms būvniecības nepieciešams veikt teritorijas topogrāfisko uzmērīšanu un veikt applūšanas riska izvērtējumu saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, kā arī saņemt kompetentas iestādes atzinumu par applūšanas iespējamību. Pēc atzinuma saņemšanas, ja teritorija tiek noteikta kā applūstoša (ar 10% applūšanas varbūtību), tās turpmākā izmantošana veicama saskaņā ar spēkā esošiem normatīvajiem aktiem.”

TIN4 – Vietējas nozīmes kultūrvēsturiskā teritorija

Pašvaldības kultūrvēsturisko vērtību – pilsētībūvniecības, muižu, baznīcu, skolu u.c. vēsturisko ēku un parku ar arhitektonisku vērtību saglabāšanai noteiktas **34 vietējas nozīmes kultūrvēsturiskās teritorijas (TIN4)** (Tabula 5, Attēls 17). Attēls 16 parādīts Arendoles muižas un parka piemērs.

Galvenie šo teritoriju izmantošanas un apbūves noteikumi ietver plānotās saimnieciskās darbības saskaņošanu ar pašvaldību, tai raksturīgās vides saglabāšanu un kultūrvēsturiskās apbūves atjaunošanu (TIAN 5.4. apakšnodaļa Vietējas nozīmes kultūrvēsturiskā un dabas teritorija). Papildus tam šajās teritorijās:

- aizliegts izvietot vēja elektrostacijas, kuru jauda ir 20 kW vairāk;
- aizliegts iegūt derīgos izrakteņus;
- aizliegts apmežot lauksaimniecības zemes;
- atļauts izvietot saules paneļus tikai pašpatēriņam ar jaudu līdz 50 kW, novietojumu un platību saskaņojot ar pašvaldību.

Tabula 5. TIN4 teritorijas (Avots: Preiļu novada Ainavu izvērtējums)

Nr.	Nosaukums	Atrašanās vieta	Kadastra numurs
1.	Preiļu Jaunavas Marijas debesīs uzņemšanas Romas katoļu baznīca	Preiļi	76010031204 daļa
2.	Aglonas katoļu ģimnāzija	Aglonas pagasts	76420040010 daļa
3.	Aglonas katoļu ģimnāzijas vecā ēka	Aglonas pagasts	76420040010 daļa
4.	Aglonas internātvidusskola	Aglonas pagasts	76420010268 daļa
5.	Kameņecas muižas apbūve, parks	Aglonas pagasts	76420010044; 76420010014
6.	Starodvorjes vecticībnieku lūgšanu nams	Aglonas pagasts	76420050263
7.	Aizkalnes krogs	Aizkalnes pagasts	76440030020
8.	Jasmuižas (Aizkalnes) Svētā Krusta pagodināšanas Romas katoļu baznīca	Aizkalnes pagasts	76440030018 daļa
9.	Aizkalnes pareizticīgo baznīca	Aizkalnes pagasts	76440030247
10.	Vidsmuižas Romas katoļu baznīca	Galēnu pagasts	76480020013 daļa
11.	Galēnu muižas komplekss, parks	Galēnu pagasts	76480020147; 76480020034; 76480020149; 76480020150; 76480020377; 76480020570 daļa
12.	Makarovkas vecticībnieku lūgšanas nams	Galēnu pagasts	76480040270
13.	Nīdermuižas Kunga Jēzus Apskaidrošanas Romas katoļu baznīca	Pelēču pagasts	76560020335 daļa
14.	Jezufinovas muižas ēka (Ārdavā)	Pelēču pagasts	76560050218
15.	Pieniņu Jēzus Sirds katoļu baznīca	Riebiņu pagasts	76620010018 daļa
16.	Riebiņu Sv. Pētera un Pāvila Romas katoļu baznīca	Riebiņu pagasts	76620050535 daļa
17.	Riebiņu muižas komplekss, parks	Riebiņu pagasts	76620050128; 76620050848
18.	Sv.Nikolaja Riebiņu pareizticīgo baznīca	Riebiņu pagasts	76620050133
19.	Skangeļu vecticībnieku lūgšanu nams	Riebiņu pagasts	76620060123 daļa
20.	Arendoles Romas katoļu Svētās Dievmātes baznīca	Rožkalnu pagasts	76640060125
21.	Arendoles muiža, parks	Rožkalnu pagasts	76640060041
22.	Kalupes evaņģēliski luteriskā baznīca	Rožkalnu pagasts	76640040155
23.	Rušonas muiža	Rušonas pagasts	76700130053 daļa
24.	Tišinas vecticībnieku lūgšanu nams	Rušonas pagasts	76700020036
25.	Gailīšu muižas kungu ēka	Rušonas pagasts	76700010232
26.	Geļenovas muižas parks	Rušonas pagasts	76700090087
27.	Kostigu vecticībnieku lūgšanu nams	Silajāņu pagasts	76760010193
28.	Vilciņu vecticībnieku lūgšanu nams	Stabulnieku pagasts	76800010180
29.	Polkoronas muižas saimniecības ēka, krogs	Stabulnieku pagasts	76800030290
30.	Polkoronas muižas ēka	Stabulnieku pagasts	76800030317; 76800030320; 76800030272 daļa
31.	Vanagu Svētās Annas Romas katoļu baznīca	Upmalas pagasts	76900010106 daļa

32.	Tautskolas ēka; Vārkavas pagasta pārvaldes valdes māja (pagastmāja); Doktorāts	Vārkavas pagasts	76940010266 76940010267
33.	Aloiza Broka dzīvojamā māja	Aglonas pagasts	76420040350
34.	Igora Pliča senlietu kolekcija un fotogrāfijas muzejs	Preiļi	76010040207

ATTĒLS 16. Vietējas nozīmes kultūrvēsturiskās teritorijas (TIN4) (attēla izveidē izmantota ArcGis online sistēma)

TIN5 – Ainaviski vērtīga teritorija

Preiļu novads atrodas Latvijas teritorijā ar izcilu ainaviskumu un to būtiski papildina dabas un kultūrvēsturiskās vērtības. Ainavu kvalitāti pazemina degradētās teritorijas un objekti, apbūves izplešanās apdzīvoto vietu tuvumā, lauksaimniecībā izmantojamo zemju, upju un ezeru krastu aizaugšana, mežainuma samazināšanās un mežaudžu vecumstruktūras un meža vizuālā veidola pārmaiņas u.c. faktori.

Preiļu novada Ainavu izvērtējuma ietvaros veikta ainavu apzināšana, izpēte, novērtēšana. Ainavisko vērtību saglabāšanai un aizsardzībai noteiktas **5 ainaviski vērtīgas teritorijas jeb** teritorijas ar īpašiem noteikumiem **TIN5:**

- Latgales ezeraine Rušona apkārtnē (augstvērtīga dabas ainavu telpa);
- Dubnas ielejas ainava (vizuāli augstvērtīga ainavu telpa);
- Pelēču – Ārdavas pauguru ainava (vizuāli augstvērtīga ainavu telpa);
- Stabulnieku agrārā ainava (vizuāli augstvērtīga ainavu telpa)
- Kaučera, Salmeja un Stūponu ezeru ainava. (Attēls 17)

Plašākus aprakstus un rekomendācijas ainavu saglabāšanai skatīt Preiļu novada Ainavu izvērtējumā. (4.1. "Tematiskie plāni")

Galvenie šo teritoriju izmantošanas un apbūves noteikumi ietver:

- aizliegts izvietot vēja elektrostacijas, kuru jauda ir lielāka par 20 kW;
- atļauts izvietot saules paneļus tikai pašpatēriņam ar jaudu līdz 50 kW, novietojumu un platību saskaņojot ar pašvaldību;

- aizliegts iegūt derīgos izrakteņus;
- aizliegts apmežot lauksaimniecības zemes, izņemot, ja saņemts pašvaldības saskaņojums;
- publiskos tūrisma un rekreācijas infrastruktūras labiekārtojuma objekti (informācijas stends, atpūtas vieta, telšu vieta, stāvlaukums, tualete, atkritumu tvertne u.c.) atļauts izvietot tikai, ja saņemts pašvaldības saskaņojums;
- liela apjoma objektu (telekomunikāciju torņi (virs 30 m), ražošanas vai noliktavu ēkas u.c.), tehniskās infrastruktūras un apbūves izvietošana, ainaviski vērtīgajās teritorijās (TIN5) nepieciešams atbilstošās nozares speciālista vai eksperta atzinums par plānotā objekta ietekmi uz ainavu un ieteikumi tās mazināšanai;
- ēku un inženierbūvju būvniecību, t.sk. pārbūvi veic, izvēloties ainavā iederīgu arhitektūras stilu un ēku apdares materiālus. Būvju novietojums un labiekārtojums nedrīkst aizsegēt skatus uz ainavu vērtībām, pārvietojoties pa autoceļiem. Būvniecība, labiekārtojums un zemes lietošanas kategorijas maiņa vai atmežošana TIN5 teritorijās pieļaujama atbilstoši Teritorijas plānojumā, kā arī būvniecību un vides aizsardzību regulējošos normatīvos aktos noteiktajai kārtībai un ierobežojumiem.

4.5. Transporta infrastruktūra

Saskaņā ar MK noteikumu Nr.240 76.punktu teritorijas plānojuma izstrādes ietvaros sagatavots tematiskais plāns **“Vispārīga Preiļu novada un detalizēta Preiļu pilsētas transporta attīstības koncepcija”**. Šī plāna izstrādes ietvaros apkopota informācija par esošo transporta infrastruktūru un mobilitāti novadā, izstrādāta novada vienotā pašvaldības ceļu un ielu klasifikācija, noteiktas prasības pieslēgumu veidošanai, noteiktas ceļu nodalījumu joslas un ielu sarkanās līnijas, t.sk. velo un sabiedriskā transporta plānošana.

Grafiskās daļas kartē attēloti **valsts autoceļi**, kas šķērso novada teritoriju – aizsargjoslas ārpus apdzīvotām vietām un sarkanās līnijas apdzīvotās vietās, kā arī **pašvaldības ceļi un ielas**. Valsts autoceļu, pašvaldības ceļu un ielu uzskaitījums, to aizsargjoslu un sarkano līniju platumi apkopoti TIAN pielikumā, kā arī Transporta attīstības koncepcijā. Grafiskās daļas kartē attēloti **komersanta ceļi** – AS “Latvijas valsts meži” ceļi.

Valsts galvenais autoceļš:

- A13 Krievijas robeža (Grebņeva)–Rēzekne–Daugavpils–Lietuvas robeža (Medumi).

Valsts reģionālie autoceļi:

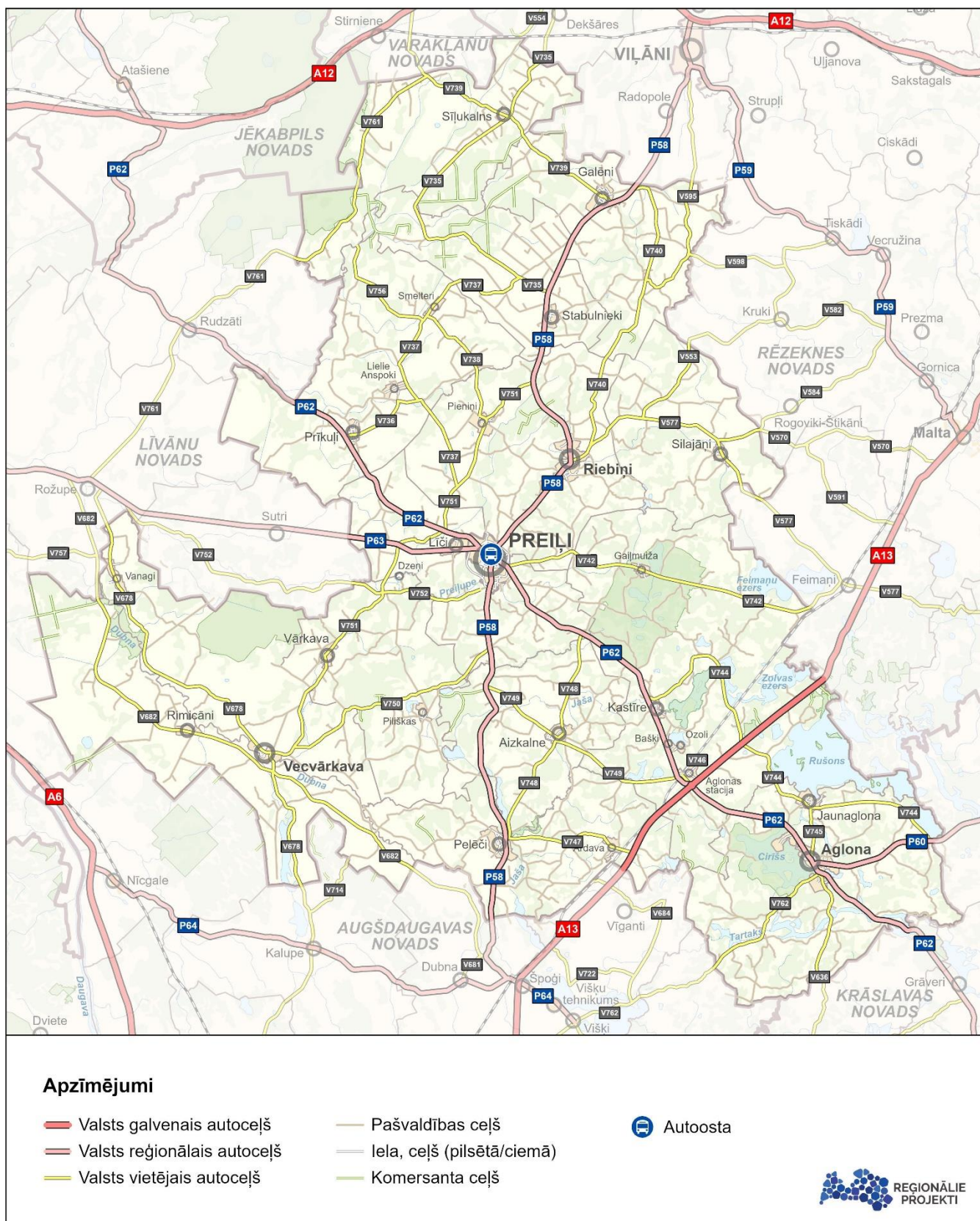
- P58 Viļāni–Preiļi–Špoģi;
- P60 Dagda–Aglona;
- P62 Krāslava–Preiļi–Madona (Madonas apvedceļš);
- P63 Līvāni–Preiļi.

Valsts vietējie autoceļi:

• V553 Tiskādi–Kruki–Riebiņi	• V740 Zeimuļi–Lomi–Riebiņi
• V570 Malta–Silajāņi	• V742 Preiļi–Gaiļmuiža–Feimaņi
• V577 Puša–Krāce–Silajāņi–Riebiņi	• V744 Kastīre–Kategorade–Jaunaglona–Kapiņi
• V584 Silmala–Štikāni–Saveli	• V745 Jaunaglona–Aglona
• V595 Viļāni–Malta–Trūpi–Lomi	• V746 Pievedceļš Aglonas stacijai
• V598 Zabolotje–Malta–Trūpi	• V747 Pelēči–Ārdava
• V636 Krāslava–Izvalta–Šķeltova–Aglona	• V748 Pelēči–Aizkalne–Korsikova
• V678 Līksna–Kalupe–Vecvārkava–Rožupe	• V749 Aglonas stacija–Aizkalne–Babri
• V682 Špoģi–Arendole–Rimicāni–Rožupe	• V750 Stolderi–Vecvārkava
• V714 Kalupe–Aizalksne	• V751 Vecvārkava–Ančkini–Pieniņi–Kauša
• V735 Stabulnieki–Sīļukalns–Varakļāni	• V752 Preiļi–Raunieši–Rožupe
• V736 Prīkuļi–Jezufinova	• V756 Smelteri–Viktorovka
• V737 Kokorieši–Jezufinova–Polkorona	• V757 Grīva–Stares
• V738 Pieniņi–Smelteri	• V761 Rožupe–Rudzāti–Varakļāni
• V739 Galēni–Sīļukalns–Stirniene	• V762 Aglona–Višķi

Valsts vietējie autoceļi, kas pārņemšanas pašvaldības īpašumā procesā (ar 2024. gada 25. jūlija Preiļu novada domes sēdes lēmumu Nr. 10 (47.§) plānots ceļus pārņemt pašvaldības īpašumā": V741 Preiļu apvedceļš, V743 Šnepsti – Zeiliņi, V763 Korsikova – Kankuļi, V764 Petrovski – Skangeļi.

Transporta infrastruktūra parādīta Attēls 18.

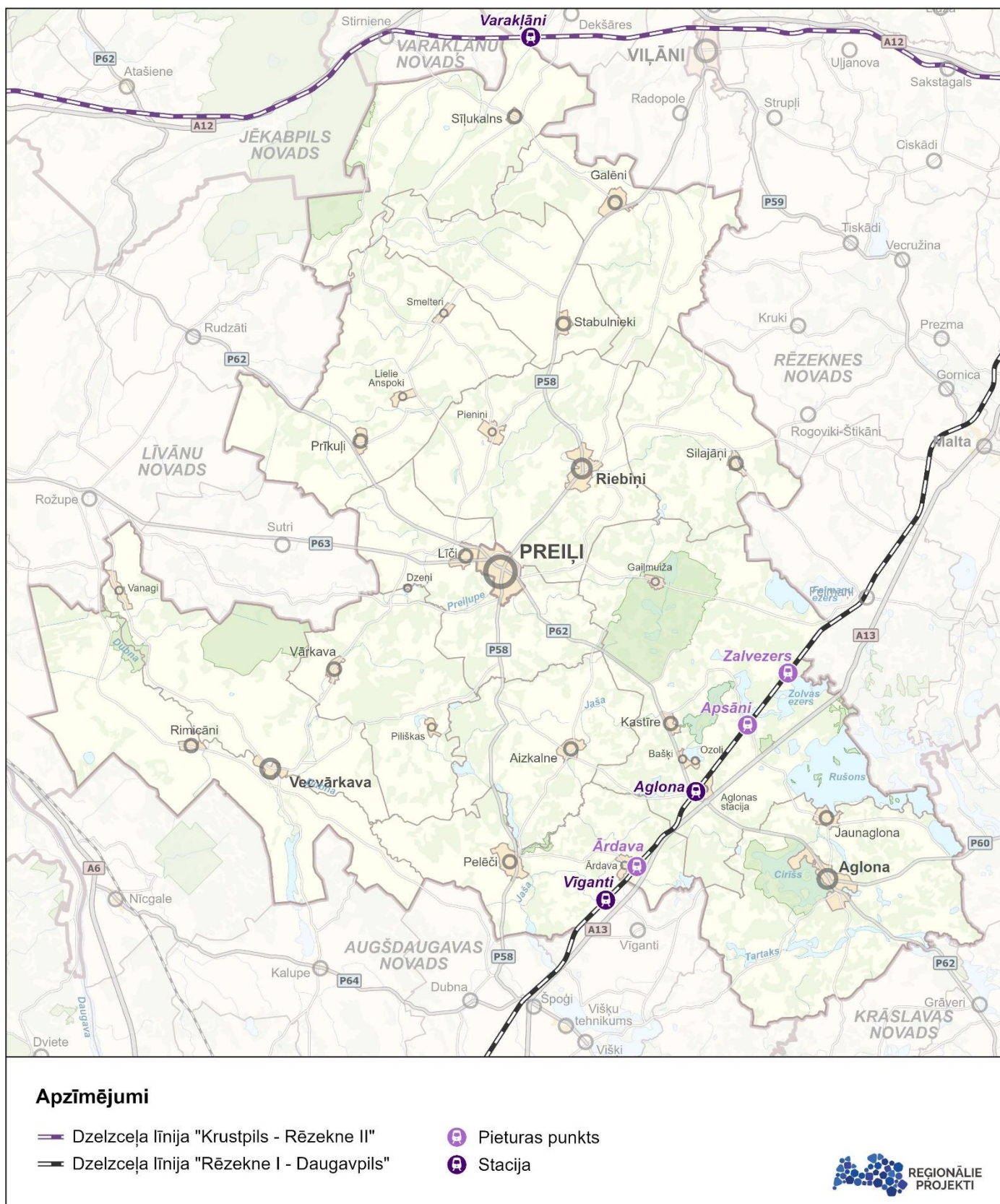

ATTĒLS 18. Transporta infrastruktūra Preiļu novadā

Preiļu novada Rušonas un Pelēču pagastu šķērso **dzelzceļa līnija** “Rēzekne I – Daugavpils”. (Attēls 19)

Grafiskās daļas kartē attēlota dzelzceļa līnija un stacijas, kā arī ekspluatācijas aizsargjoslas teritorija gar dzelzceļu saskaņā ar Aizsargjoslu likumā noteikto kārtību – pilsētās un ciemos 50 m uz katru pusi valsts un reģionālas nozīmes sliežu ceļiem un 25 m gar pārējiem sliežu ceļiem; ārpus apdzīvotām vietām 100 m uz katru pusi valsts un reģionālas nozīmes sliežu ceļiem un 50 m gar pārējiem sliežu ceļiem.

ATTĒLS 19. Dzelzceļa infrastruktūra Preiļu novadā

Teritorijas plānojuma **risinājumi** transporta infrastruktūrai Apbūves noteikumu 3.1. nodaļā "Prasības transporta infrastruktūrai":

- jaunas transporta infrastruktūras plānošanai, tai skaitā minimālās prasības plānotām maģistrālās nozīmes (C kategorijas), pilsētas vai ciema nozīmes (D kategorijas) un vietējas nozīmes ielas (E kategorijas) ielu telpām;
- ceļu un ielu pievienojumiem, krustojumiem;
- autonomietņu un velosipēdu novietņu skaitam, izvietojumam u.c. prasības.

Valsts autoceļu, pašvaldības ceļu un ielu saraksti ar kategorijām, aizsargjoslu un sarkano līniju platumiem ietverti Apbūves noteikumu 1.PIELIKUMĀ “Valsts autoceļi, pašvaldības ceļi un ielas/ceļi apdzīvotajās vietās” un Transporta attīstības koncepcijā.

4.6. Inženiertehniskās apgādes tīkli un objekti, riska objekti

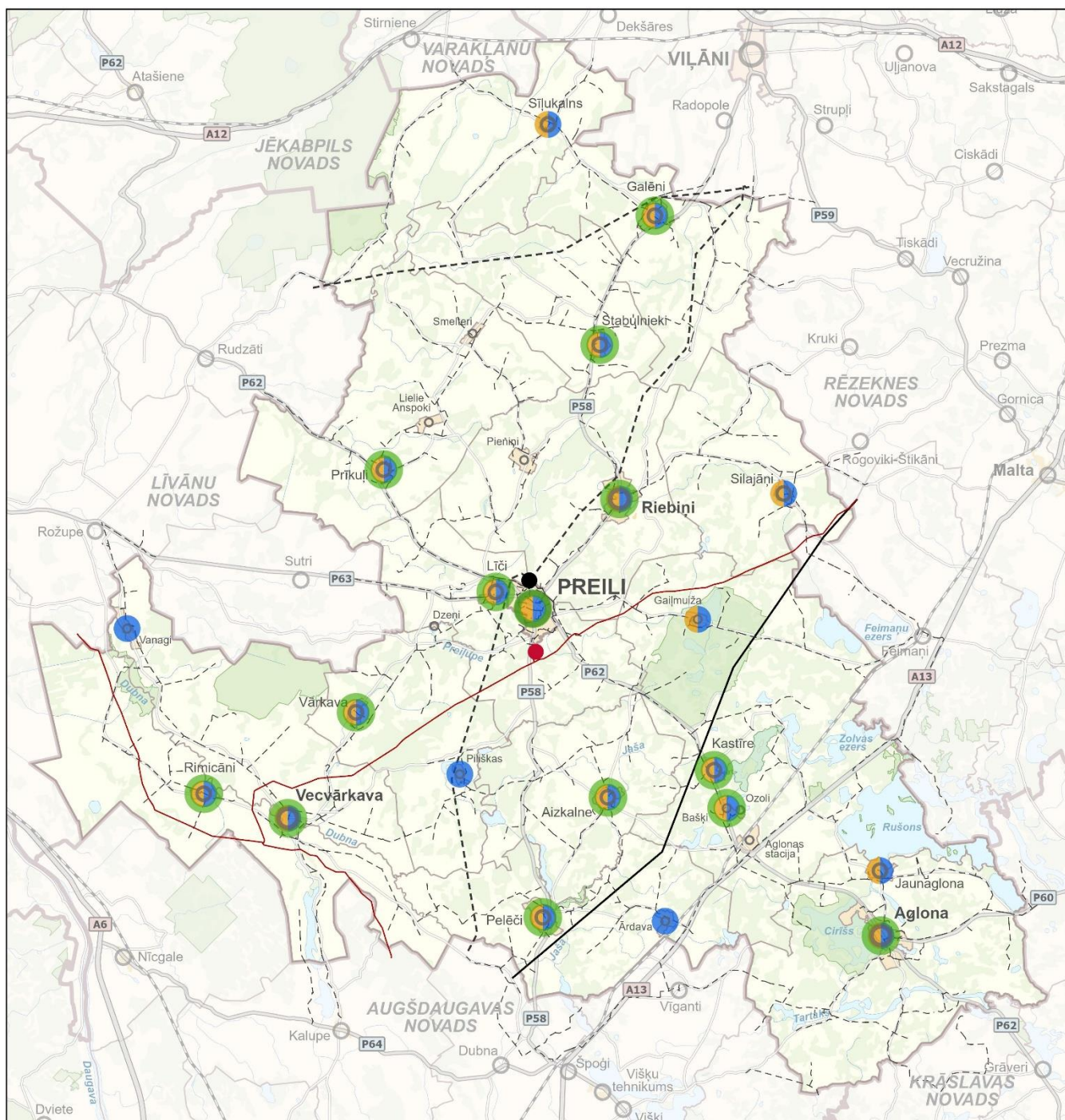
Grafiskās daļas kartē kā inženierbūvju līnijveida un punktveida objekti attēloti:

- 1) elektroapgādes infrastruktūra – 330 kV elektrolīnija, 110 kV elektrolīnija, 20 kV elektrolīnija, elektrisko tīklu transformatoru apakšstacija, elektrisko tīklu sadales iekārta;
- 2) gāzes apgādes infrastruktūra – maģistrālais (pārvades) gāzesvads, zemā un vidējā spiediena gāzesvads, gāzes apgādes tīklu infrastruktūras objekts;
- 3) ūdensapgādes infrastruktūra – pazemes ūdens ņemšanas vieta – pašvaldības pārziņā esošie centralizētie ūdensapgādes urbumi (11.PIELIKUMS. “Centralizētie ūdensapgādes urbumi un to aizsargjoslas”);
- 4) sadzīves notekūdeņu kanalizācijas infrastruktūra – pašvaldības pārziņā esošās centralizētās kanalizācijas notekūdeņu ietaises (8.PIELIKUMS. “Notekūdeņu attīrīšanas ietaises”). (Attēls 20)

Teritorijas plānojuma **risinājumi** inženiertehniskās apgādes tīkliem un objektiem, riska objektiem Apbūves noteikumu 3.2. apakšnodaļā:

- **pieslēgumu veidošanai** pie centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmai (obligāts pieslēgums, ja centralizētie tīkli izbūvēti vismaz 50 m attālumā no jaunbūvējamās vai pārbūvējamās ēkas zemes vienības robežas);
- **individuālās ūdensapgādes un decentralizētās kanalizācijas** ierīkošanai un iespējamo vides risku novēršanai. Piemēram, zemes vienībās ar platību līdz 2500 m² atļauti tikai hermētiski noslēgti krājrezervuāri, bet bioloģiskās attīrīšanas iekārtu ierīkošana atļauta zemes vienībās, kuru platība ir virs 2500 m². Līdz iespējai pieslēgties pie centralizētajiem ūdenssaimniecības tīkliem, lai pēc iespējas novērstu vides risku neattīrītu notekūdeņu nonākšanai gruntsūdeņos un lokālajos ūdensapgādes avotos, īpašnieks/i reģistrē decentralizēto kanalizācijas sistēmu pašvaldībā un nodrošina decentralizētās kanalizācijas sistēmas apsaimniekošanas prasības atbilstoši vides aizsardzības normatīvo aktu un pašvaldības saistošo noteikumu prasībām. Nodrošina brīvu piekļuvi pašvaldības vai valsts institūciju pārstāvjiem decentralizēto kanalizācijas sistēmu kontroles un uzraudzības vajadzībām, saskaņojot ar nekustamā īpašuma īpašnieku;
- nosacījumi **alternatīvajai energoapgādei (vēja elektrostacijai)**, kuru jauda lielāka par 20 kW, būvniecība, papildus MKN Nr.240 163. punktā (800 m no dzīvojamām un publiskām ēkām) noteiktajam, aizliegta pilsētās un ciemos, teritorijās ar īpašiem noteikumiem – TIN4, TIN5 un TIN12 teritorijās). Attēls 14 modelētas teritorijas, kurās vēju elektrostaciju būvniecība nav atļauta atbilstoši normatīvajam regulējumam un Teritorijas plānojumam;
- nosacījumi mobilitātes infrastruktūrai (vidēji ātrās uzlādes stacijas un ātrās uzlādes stacijas iekārtu ierīkošanai);
- nosacījumi **meliorācijas sistēmām** un lietusūdeņu novadīšanai;
- citas prasības (pieslēgumu veidošanai pie centralizētās siltumapgādes tīkliem, lokālām katlu mājām, elektronisko sakaru tīklu izbūvei vai pārbūvei u.c.).

Apzīmējumi

- Elektroenerģijas pārvades tīkla transformators
- Gāzes regulēšanas stacija "Preiļi"
- 330 kV elektrolīnija
- 110 kV elektrolīnija
- 20 kV elektrolīnija
- Maģistrālais (pārvades) gāzesvads

- Teritorija, kurā ierīko centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas (TIN1)
- Centralizētā ūdensapgādes sistēma
- Centralizētā kanalizācijas sistēma

ATTĒLS 20.

Inženiertehniskās apgādes tīkli un objekti

Grafiskās daļas kartē kā riska objekti attēloti:

- 1) Piesārņota vieta (7.PIELIKUMS. "Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas");
- 2) Potenciāli piesārņota vieta (7.PIELIKUMS. "Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas");
- 3) Atkritumu izgāztuve (8.PIELIKUMS. "Atkritumu izgāztnes");
- 4) Degvielas un gāzes uzpildes stacija (10.PIELIKUMS. "Degvielas un gāzes uzpildes stacijas");
- 5) Notekūdeņu attīrīšanas ietaise (ar jaudu virs 5 m³/dnn) (12.PIELIKUMS. "Notekūdeņu attīrīšanas ietaises");
- 6) Hidroelektrostacijas.

Piesārņoto vietu pārvaldības sistēmā¹⁹ (Valsts vides dienesta pārvaldīta datubāze) un Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrā²⁰ (LVĢMC pārvaldīta datubāze) Preiļu novadā reģistrēta viena piesārņota teritorija un 10 potenciāli piesārņotas teritorijas.

Ja piesārņotā vai potenciāli piesārņotā vietā nav veikta piesārņojuma izpēte un piesārņojuma līmeņa novērtējums, būvniecība tajās ir aizliegta. Būvniecību var veikt vienlaicīgi ar sanācijas uzsākšanu, ja sanācijas nosacījumi ir iekļauti būvprojektā vai sanācijas programmā.

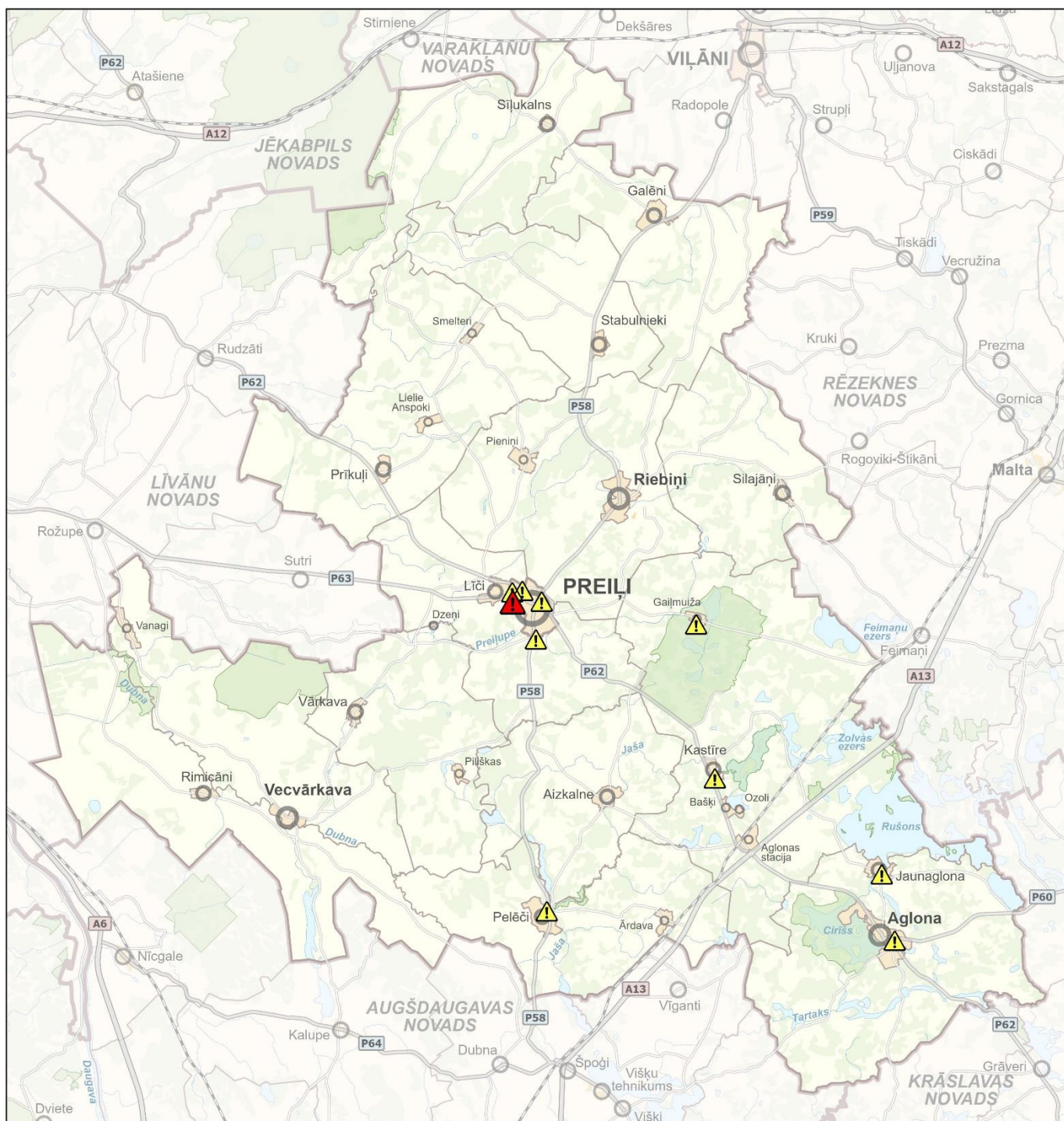
Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas parādītas Attēls 21.

Preiļu novadā darbojošās 5 mazās hidroelektrostacijas (HES) (attēlotas grafiskās daļas kartē):

- Korna HES, Jašas upē / Korna HES ūdenskrātuvē, Aizkalnes pagastā
- Pelēču HES, Jašas upē / Pelēču HES ūdenskrātuvē, Pelēču pagastā;
- Jaunaglonas HES, Tartaka upē, Jaunaglonā, Aglonas pagastā;
- Kameņecas dzirnavu HES, Jaunaglonā, Aglonas pagastā;
- Cīrīša HES, Tartaka upē pie Cīrīšu ūdenskrātuves, Aglonas pagastā.

¹⁹ Piesārņoto vietu pārvaldības sistēma, pieejams: <https://pvps.vvd.gov.lv/#/territory/map>

²⁰ http://parissrv.lvgmc.lv/#viewType=home_view, <https://videscentrs.lvgmc.lv/iebuvejs/projekts-piesarnoto-vietu-parvaldibas-modela-digitala-transformacija>

Apzīmējumi

Piesārņotas un potenciāli piesārņotas vietas

- Piesārņota vieta
- Potenciāli piesārņota vieta

ATTĒLS 21. Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas

4.7. Kultūrvēsturiskais mantojums

2024. gadā Preiļu novadā atrodas 103 valsts aizsardzībā esoši kultūras pieminekļi:

- 1 vēsturiska notikuma vieta;
- 26 arhitektūras pieminekļi;
- 58 arheoloģijas pieminekļi;
- 18 mākslas pieminekļi. (Attēls 22)²¹

Šī sējuma 4. PIELIKUMĀ “Valsts aizsargājami kultūras pieminekļi” kultūras pieminekļi iedalīti pēc aizsardzības numura, vērtības un tipoloģiskās grupas, atrašanās vietas un aizsargjoslas (aizsardzības zonas), balstoties uz Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes (turpmāk arī – KMP) datiem. Turpat apkopoti no saraksta izslēgtie kultūras pieminekļi un kultūras pieminekļi no blakus esošajiem novadiem, kuru aizsargjosla / aizsardzības zona skar Preiļu novada teritoriju.

34 kultūrvēsturiski vērtīgu pieminekļu teritorijas (pilsētībūvniecības, muižu, baznīcu, skolu u.c. vēsturisko ēku un parku teritorijas ar arhitektonisku vērtību) noteiktas kā **Vietējas nozīmes kultūrvēsturiskās teritorijas (TIN4)**.

Savukārt **34** objekti ar arhitektonisku saglabājamu vērtību noteiktas kā **pašvaldības nozīmes kultūrvēsturiski vērtīgas ēkas**. (sarakstu skatīt Apbūves noteikumu 4.pielikumā) Apbūves noteikumos noteiktas prasības to pārbūvei un atjaunošanai.

Ainavu izvērtējumā kopumā noteikti **71 pašvaldības nozīmes kultūrvēsturiskie un dabas objekti** – vēsturiskās ēkas, dabas objekti (alejas, parki, koki, gravas, akmeņi), piemiņas vietas un mākslas objekti (krucifiksi), kas turpmākajā plānošanas procesā nepārtraukti aktualizējami atbilstoši situācijai, pievienojot jaunus un/vai izslēdzot objektus. Šajā sarakstā un Attēls 22 ietverti arī **5 jaunatklātie pilskalni – Liumonu, Rivarišku, Rumpu, Viduku, Vulānu**. Kopš 2018. gada, kad LĢIA sagatavotais LiDAR zemes reljefa modelis par Latvijas austrumu daļu kļuva publiski pieejams, ir atklāts vairāk iepriekš nezināmu pilskalnu. Katru jaunatklāto pilskalnu uz vietas dabā ir pārbaudījis un par pilskalnu atzinis arheologs, Latvijas kultūras akadēmijas profesors un NKMP eksperts Dr.hist., Dr.hab.art. Juris Urtāns²².

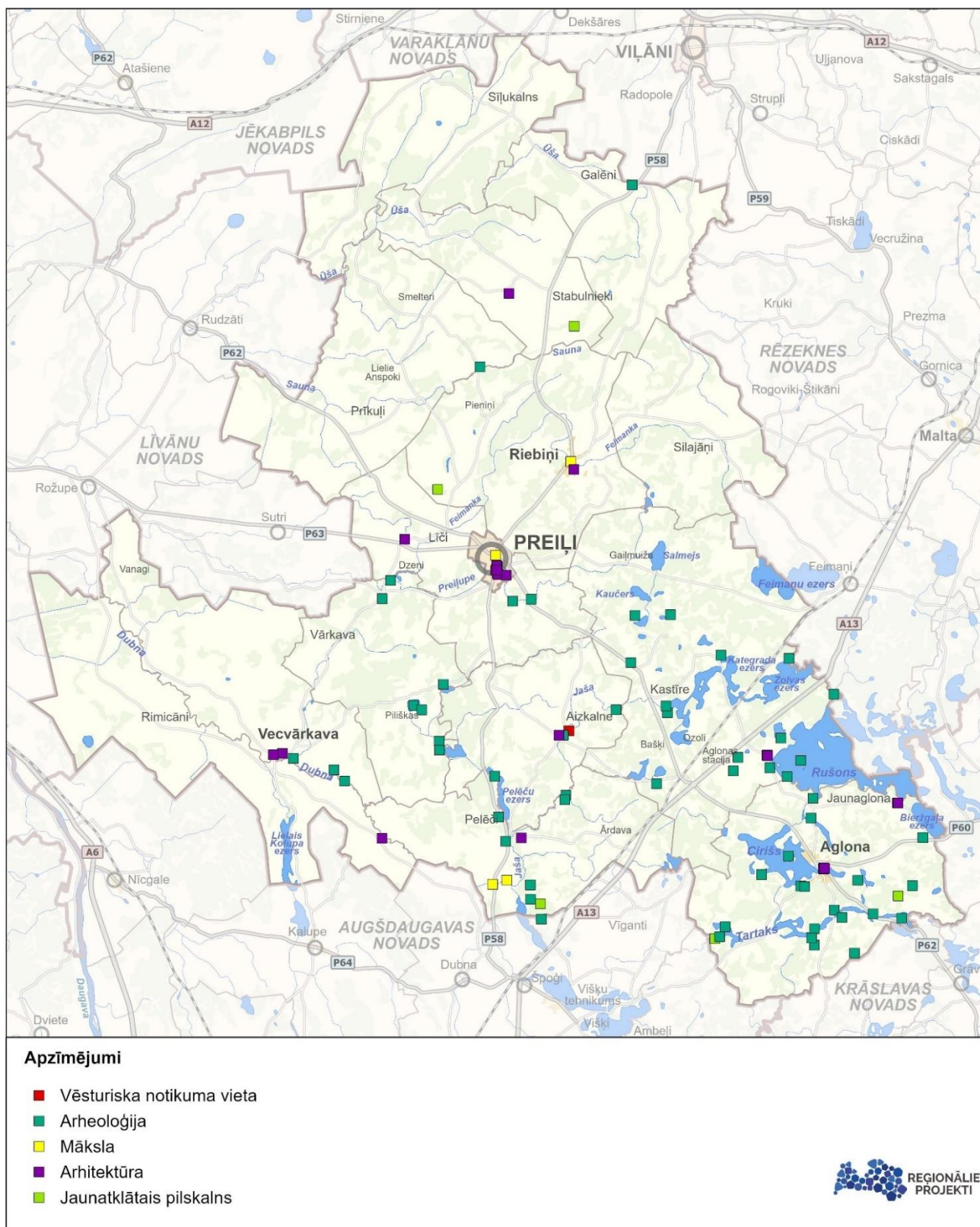

Grafiskās daļas kartē **kultūras pieminekļi** un saistītā informācija attēlota kā:

- 1) valsts aizsargājamais **kultūras piemineklis** (objekts) (Attēls 22);
- 2) pašvaldības dabas un kultūrvēsturiskais **objekts**: pašvaldības nozīmes kultūrvēsturiski (arhitektoniski) vērtīgas ēkas jeb **teritorija ar īpašiem noteikumiem** – Vietējas nozīmes kultūrvēsturiskā teritorija (TIN4) (Attēls 17, 0.
- 3) vides un dabas resursu aizsardzības **aizsargjoslas** (aizsardzības zonas) teritorija ap kultūras pieminekļiem;
- 4) **apgrūtinātā zona** – valsts aizsargājamā kultūras pieminekļa teritorija;
- 5) **funkcionālā zona** – Publiskās apbūves teritorija ar reliģisku kultūrvēsturisku vērtību (P2);
- 6) **funkcionālā zona** – Publiskās apbūves teritorija ar kultūrvēsturisku vērtību (P3);
- 7) **funkcionālā zona** – Dabas un apstādījumu teritorija ar kultūrvēsturisku vērtību (DA2).

²¹ Pieminekļu saraksts, pieejams: <https://mantojums.lv/cultural-objects>

²² Jaunatklātie pilskalni, pieejams: <https://lka.edu.lv/lv/petnieciba/petijumu-projekti/fundamentalo-un-lietisko-petijumu-projekti/realizetie-fundamentali-lietisko-petijumu-projekti/pilskalnu-jaunatkajumi-latvija-2018-2021gada-kulturvesturiska-n-jaunatkato-pilskalnu-saraksts/>

ATTĒLS 22. Valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi un jaunatklātie pilskalni

Teritorijas plānojuma **risinājumi** kultūras pieminekļiem:

- 1) **valsts aizsargājamiem kultūras pieminekļiem** Apbūves noteikumu 3.7.1. apakšnodaļā “Prasības kultūras pieminekļu un to aizsardzības zonu teritorijās” noteiktas specifiskas prasības – esošo ēku pārbūvei, jaunu ēku būvniecībai, zemes vienību dalījumam, ielu telpai, labiekārtojumam;

- 2) Apbūves noteikumu 3.7.2. apakšnodaļā "Prasības pašvaldības nozīmes kultūrvēsturiski vērtīgo ēku pārbūvei un atjaunošanai" – par arhitektoniski mākslinieciskās inventarizācijas veikšanu, ēku atjaunošanu un pārbūvi;
- 3) Apbūves noteikumu 4.4.3. apakšnodaļā "Publiskās apbūves teritorija ar reliģisku kultūrvēsturisku vērtību (P2)" noteikti specifiski noteikumi visai kultūras pieminekļa teritorijai, kas noteikta kā atsevišķa funkcionālā zona. P2 zonu nosaka, lai nodrošinātu reliģiska rakstura iestāžu un objektu izvietojumu un funkcionēšanu arhitektūras pieminekļu – Aglonas katoļu bazilikas un klostera apbūve (aizs. nr. 6490), Bērzgales (Biržgaļu) katoļu baznīcas apbūve (aizs. nr. 6493), Aizkalnes pareizticīgo baznīca (aizs. nr. 8787), Vārkavas Svētās Trīsvienības Romas katoļu baznīca (aizs. nr. 8593), Moskvīnas vecticībnieku kopienas lūgšanu nams (aizs. nr. 9041), Rušonas katoļu baznīcas apbūve (aizs. nr. 6506) teritorijās un pašvaldības nozīmes kultūrvēsturisko pieminekļu – Preiļu Romas katoļu baznīca, Nīdermuižas Kunga Jēzus Apskaidrošanas Romas katoļu baznīca, Riebiņu Svētās Pētera un Pāvila Romas katoļu baznīca, Pieniņu Jēzus Sirds katoļu baznīca, Vidsmuižas Romas katoļu baznīca, Lomu vecticībnieku lūgšanas nams, Svētā Nikolaja Riebiņu pareizticīgo baznīca, Skangeļu vecticībnieku lūgšanu nams, Vilciņu vecticībnieku lūgšanu nams, Vanagu Svētās Annas Romas katoļu baznīca, Tišinas vecticībnieku lūgšanu nams, Starodvorjes vecticībnieku lūgšanu nams, Makarovkas vecticībnieku lūgšanas nams, Kostigu vecticībnieku lūgšanu nams, Preiļu vecticībnieku lūgšanu nams, Arendoles Romas katoļu Svētās Dievmātes baznīca, Jasmuižas (Aizkalnes) Svētā Krusta pagodināšanas Romas katoļu baznīca, Preiļu Jaunavas Marijas debesīs uzņemšanas Romas katoļu baznīca, Kalupes evaņģēliski luteriskā baznīca un Preiļu vecticībnieku lūgšanas nams teritorijās, paredzot atbilstošu labiekārtojuma infrastruktūru;
- 4) Apbūves noteikumu 4.4.4. apakšnodaļā "Publiskās apbūves teritorija ar kultūrvēsturisku vērtību (P3)" noteikti specifiski noteikumi visai kultūras pieminekļa teritorijai, kas noteikta kā atsevišķa funkcionālā zona. P3 zonu nosaka, lai nodrošinātu gan komerciālu, gan nekomerciālu publiska rakstura iestāžu un objektu izvietojumu arhitektūras pieminekļu – Preiļu muižas apbūve (aizs. nr. 6498), Dzejnieka Raiņa dzīves vieta (Jasmuiža) (aizs. nr. 49), Arendoles muižas kungu māja (aizs. nr. 8547), Vārkavas (Vecvārkavas) muižas pils (aizs. nr. 8594), Riebiņu muižas kunga māja (aizs. nr. 8574), Vārtsarga namiņš (aizs. nr. 6504) teritorijās un pašvaldības nozīmes kultūrvēsturisko pieminekļu un ainaviskās teritorijās – Galēnu muižas komplekss, Rušonas muiža, Polkoronas muižas ēkas, Kameņecas muižas apbūve, Aglonas internātvidusskola, Preiļu muižas parka kapellas teritorijās un teritorijā starp Ciriša ezeru un Aglonas baziliku, paredzot atbilstošu infrastruktūru;
- 5) Apbūves noteikumu 4.9.3. apakšnodaļā "Dabas un apstādījumu teritorija ar kultūrvēsturisku vērtību (DA2)" noteikti specifiski noteikumi šai funkcionālai zonai. DA2 zonu nosaka, lai nodrošinātu rekreācijas, tūrisma, kvalitatīvas dabas un kultūrvides u.tml. funkciju īstenošanu arhitektūras pieminekļa – Preiļu muižas apbūves parka teritorijā, dabas pieminekļa – Preiļu muižas apbūves (aizs.nr. 6498) parka teritorijā, dabas pieminekļa – Vārkavas parka teritorijā un pašvaldības nozīmes kultūrvēsturisko pieminekļu – Galēnu muižas parks, Riebiņu muiža parks un Arendoles muiža parks teritorijās, paredzot atbilstošu infrastruktūru;
- 6) Apbūves noteikumu 5.4.1. apakšnodaļā "Vietējas nozīmes kultūrvēsturiskā teritorija (TIN4)" ietverta atsauce uz apbūve noteikumu 3.7.2. apakšnodaļu. Plānotā saimnieciskā darbība jāsaskaņo ar pašvaldību;
- 7) Nozīmīgi ir saglabāt koku alejas un koku rindas, kas ir unikāls kultūrvēsturiskais mantojums. Tām ir liela loma kultūrvēsturiskajā ainavā, kā arī dabas daudzveidības uzturēšanā un saglabāšanā. Apbūves noteikumu 3.7.1. apakšnodaļā un pie TIN4 teritorijām minēta aleju saglabāšana;
- 8) Būtiska loma ainavā un dabas daudzveidības veicināšanā ir dabas pieminekļiem – atsevišķi augoši lielu dimensiju koki – dižkokiem, kuriem piemīt arī dabiskā estētiskā, ekoloģiskā un kultūrvēsturiskā vērtība. Apbūves noteikumu 3.4.2. apakšnodaļā "Apstādījumi un atsevišķi koki" ietvertas prasības par koku dendroloģisko novērtējumu, esošo koku saglabāšanu. Aizsargājamo koku saglabāšanu regulē MK 16.03.2010. noteikumi Nr.264. "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi".

Apbūves noteikumi valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu teritorijās piemērojami tiklīdz, ciktāl tie nav pretrunā ar kultūras pieminekļu aizsardzību reglamentējošiem normatīviem aktiem.

4.8. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, to aizsardzība un izmantošana

Atbilstoši Dabas datu pārvaldības sistēmas “Ozols” (turpmāk arī – “Ozols”) informācijai Preiļu novada teritorijā atrodas vairākas Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas (*Natura 2000*) teritorijas, kā arī ārpus šīm teritorijām ir konstatētas daudzveidīgas īpaši aizsargājamās dabas vērtības – Eiropas Savienības nozīmes prioritārie mežu, purvu, zālāju un saldūdeņu biotopi, īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnes, kuru populācijas ir nozīmīgas ne tikai Latvijas, bet arī visas pasaules mērogā.²³

Preiļu novadā atrodas šādas 13 īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (turpmāk arī – ĪADT):

- 1 aizsargājamo ainavu apvidus “**Kaučers**” (no 2004. gada, 2769 ha) Preiļu un Rušonas pagastā (*Natura 2000* teritorija),²⁴
- 1 dabas parks “**Cirīša ezers**” (no 1977. gada, 1276,04 ha) Aglonas pagastā (*Natura 2000* teritorija);²⁵
- 9 dabas liegumi:
 - “Ašenieku purvs” (no 1977. gada, 1575,46 ha) Vārkavas pagastā (*Natura 2000* teritorija)²⁶,
 - “Lielais Pelečāres purvs” (no 1977. gada, 5683,26 ha (no tiem Preiļu novadā – 738,07 ha) Sīļukalna pagastā (*Natura 2000* teritorija)²⁷,
 - “Dubnas Paliene” (no 2004. gada, 376,57 ha (Preiļu novadā – 359,9 ha)), Rožkalnu un Upmalas pagastā (*Natura 2000* teritorija)²⁸,
 - “Jašas-Bicānu ezers” (no 2004. gada, 311,04 ha) Rušonas pagastā (*Natura 2000* teritorija)²⁹,
 - “Jaša” (no 2004. gada, 69 ha) Aizkalnes un Pelēču pagastā (*Natura 2000* teritorija)³⁰,
 - “Pelēču ezera purvs” (no 2004. gada, 12 ha) Pelēču pagastā (*Natura 2000* teritorija)³¹,
 - “Rušona ezera salas” (no 1987. gada, 46,24 ha) Rušonas pagastā (*Natura 2000* teritorija)³²,
 - “Mazā Kurtoša meži” (no 2023. gada, 52,13 ha) Rušonas pagastā³³,
 - “Sekstu ezers un meži” (no 2023. gada, 84,75 ha) Rušonas pagastā³⁴;
- 2 dabas pieminekļi – dendroloģiskie stādījumi:
 - Jaunaglonas parks,
 - Vārkavas parks. (Attēls 23)

Saskaņā ar “Ozols” informāciju Preiļu novadā atrodas 25 **mikroliegumi** (putnu, biotopu, sūnu, vaskulāro un citu augu), 169 **aizsargājamie koki** (dižkoku) un viens **dižakmens** – Ruskuļu akmens. (Attēls 23)

Atbilstoši “Ozols” informācijai Preiļu novada teritorijā atzīmēti 27 dažādi Eiropas Savienības nozīmes³⁵ biotopi, kas kopumā veido 9,31 % no Preiļu novada teritorijas. Lielākās platībās (4949,94 ha) ir pārstāvēts biotops 7110* – *Aktīvi augstie purvi*, 4512,46 ha platībā sastopams biotops 3150 – *Eitrofi ezeri ar iegrimušo ūdensaugu un peldaugu augāju*, 735,17 ha platībā sastopams biotops 91D0* – *Purvaini meži*. 27,83 % no biotopiem atrodas aizsargātās dabas teritorijās, bet atlikušie 72,17 % ārpus tām.³⁶

²³ Dabas aizsardzības pārvaldes Latgales reģionālās administrācijas 24.02.2023. nosacījumi Preiļu novada TP izstrādei Nr.4.8/1164/2023-N

²⁴ <https://www.daba.gov.lv/lv/kaucers>

²⁵ <https://www.daba.gov.lv/lv/cirisa-ezers>

²⁶ <https://www.daba.gov.lv/lv/asenieku-purvs>

²⁷ <https://www.daba.gov.lv/lv/lielais-pelecares-purvs>

²⁸ <https://www.daba.gov.lv/lv/dubnas-paliene>

²⁹ <https://www.daba.gov.lv/lv/jasas-bicanu-ezers>

³⁰ <https://www.daba.gov.lv/lv/jasa>

³¹ <https://www.daba.gov.lv/lv/pelecu-ezera-purvs>

³² <https://www.daba.gov.lv/lv/rusonu-ezera-salas>

³³ <https://www.daba.gov.lv/lv/maza-kurtosa-mezi>

³⁴ <https://www.daba.gov.lv/lv/sekstu-ezers-un-mezi>

³⁵ Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:31992L0043>.

³⁶ Dabas aizsardzības pārvaldes Latgales reģionālās administrācijas 24.02.2023. nosacījumi Preiļu novada TP izstrādei Nr.4.8/1164/2023-N

Mikroliegumu un dižkoku skaits ir mainīgs, jo atklājot kādu jaunu aizsargājamu sugu dzīvotni, var tikt veidots jauns mikroliegums un regulāri uzmērot kokus, kas atbilst dižkoka statusam, saraksti tiek papildināti. Pašvaldība var pieņemt arī atsevišķus saistošos noteikumus par jauniem vietējas nozīmes dabas pieminekļiem.

Pašvaldība izveidojusi dabas pieminekli – **aizsargājams dendroloģisks stādījums** – “Preiļu pilsētas parks”, Preiļos. Raiņa bulvāra dižkoku aleja, Preiļos ir zaudējusi bioloģisko un ainavisko vērtību (palikuši tikai 2 koki, tai skaits viens stumbrs), ir izslēgta no vietējas nozīmes dabas pieminekļu saraksta.

Aizsargājamās dabas teritorijas un objekti apkopoti Attēls 23 un šī sējuma 3.PIELIKUMĀ. “Aizsargājamās dabas teritorijas un objekti”. Ainavu izvērtējumā iekļauts detalizēts ĪADT dabas vērtību apraksts un pašvaldības nozīmes kultūrvēsturisko un dabas objektu saraksts.

Grafiskās daļas kartē attēlots:

- 1) ĪADT un to funkcionālās zonas, t.sk. aizsargājams ainavu apvidus, dabas parks, dabas liegums, dabas pieminekļi;
- 2) mikroliegumi ar buferzonām,
- 3) aizsargājami koki, aizsargājams akmens;
- 4) pašvaldības izveidota dabas pieminekļa teritorija (aizsargājams dendroloģisks stādījums);
- 5) apstādījumu teritorija ar kultūrvēsturisku vērtību (DA2).

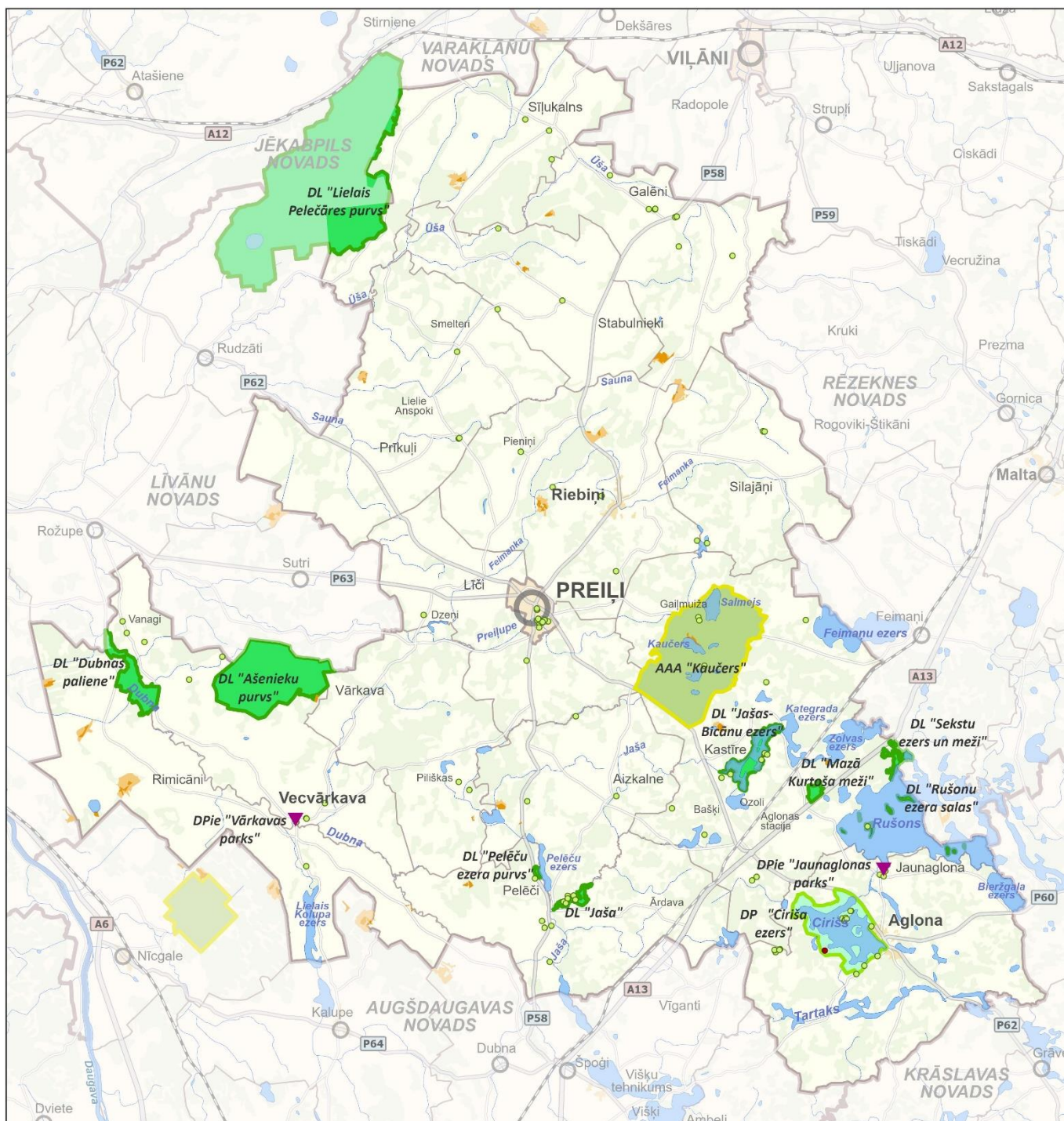
Lai mazinātu ietekmi uz īpaši jutīgajām ĪADT un saglabātu dabas vērtības, ar vairākiem Latvijas Republikas likumiem, Ministru kabineta noteikumiem un īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, sugu un biotopu aizsardzības plāniem ir noteikti specifiski ierobežojumi, kas mazina antropogēno slodzi un nodrošina teritoriju ilgtspējīgu attīstību. ĪADT izmantošanā ievēro šo teritoriju normatīvo regulējumu. Apbūves noteikumi ĪADT piemērojami tiklīdz, ciktāl tie nav pretrunā ar ĪADT vispārīgajiem un individuālajiem aizsardzības un izmantošanas noteikumiem, dabas aizsardzības plāniem.

Teritorijas plānojuma **risinājumi** Apbūves noteikumos, papildus ĪADT normatīvajam regulējumam iekļauts:

- ja zemes vienībā dabas datu pārvaldības sistēmā ir reģistrēts īpaši aizsargājamais biotops, pirms jaunas būvniecības saņem sugu un biotopu eksperta slēdziens ar rekomendācijām tālākai teritorijas izmantošanai un apbūvei;
- paredzot jaunas apbūves vai infrastruktūras izbūvi neapbūvētās teritorijās, saglabā īpaši aizsargājamus biotopus, īpaši aizsargājamo augu, putnu dzīvotnes, izvērtē ietekmi uz bioloģisko daudzveidību un veido biokoridorus, savienojot zaļās infrastruktūras elementus, lai pēc iespējas mazinātu antropogēno slodzi dabas vērtību teritorijās un saglabātu bioloģisko daudzveidību.

Apbūves noteikumi īpaši aizsargājamās dabas teritorijās piemērojami tiklīdz, ciktāl tie nav pretrunā ar to aizsardzību reglamentējošiem normatīviem aktiem.

Apzīmējumi

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas

Aizsargājamo ainavu apvidus (AAA) teritorija

Dabas lieguma (DL) teritorija

Dabas parka (DP) teritorija

Mikrolieguma buferzonas teritorija

Mikrolieguma teritorija

Dabas piemineklis/Dendroloģiskie stādījumi (DPie)

Aizsargājams akmens (dižakmens)

Aizsargājams koks (dižkoks)

ATTĒLS 23. Aizsargājamās dabas teritorijas un objekti

4.9. Publiskie ūdeņi un atpūtas vietas uz ūdeņiem

Preiļu novads atrodas Daugavas sateces baseinā. Preiļu novadā atrodas **89 ūdenstilpnes** (ezeri, ūdenskrātuves u.c.), no tiem lielākie pārniedz 100 ha platību – Rušons, Cirišs, Feimaņu ezers, Zolvas ezers, Biržkalna ezers, Ciriša ūdenskrātuve, Lielais Kolupa ezers, Bicānu ezers, Kategrades ezers, Veirūgnes ezers, Jašazars (Jašas ezers) un Salmejs. Preiļu novadā atrodas **62 ūdensteces**. Garākās ūdensteces, kas šķērso novadu, ir Dubna, Malta, Feimanka, Ūša (Oša), Sauna, Kolupe, Jaša, Preiļupe, Tartaks, Ūdzeņa. (apkopojums šī sējuma 5.PIELIKUMĀ “Virszemes ūdensobjekti”)

Saskaņā ar Civillikuma I Pielikumu “Publiskie ezeri un upes” Preiļu novadā ir šādi publiskie ūdensobjekti:

1) publiskie ezeri:

- Bicānu ezers (149,4 ha, Rušonas pagasts),
- Biržkalna (Bieržgaļa) ezers (272,2 ha, Aglonas pagasts),
- Cirišs (630,6 ha, Aglonas pagasts),
- Feimaņu ezers (625,7 ha, Rušonas pagasts, Rēzeknes novads),
- Lielais Kolupa ezers (175 ha, Rožkalnu pagasts, Augšdaugavas novads),
- Pelēču ezers (82 ha, Aizkalnes pagasts),
- Rušons (2373 ha, Rušonas pagasts, Rēzeknes un Krāslavas novads).

2) publiskā upe: Dubna.

Novada teritorijā nav peldvietu, kas reģistrētas atbilstoši Ministru Kabineta 28.11.2017. noteikumiem Nr.692 “Peldvietas izveidošanas, uzturēšanas un ūdens kvalitātes pārvaldības kārtība”.

Publiskie ūdeņi un publiskās piekļuves vietas pie ūdeņiem parādītas Attēls 24.

Grafiskās daļas kartē attēlots:

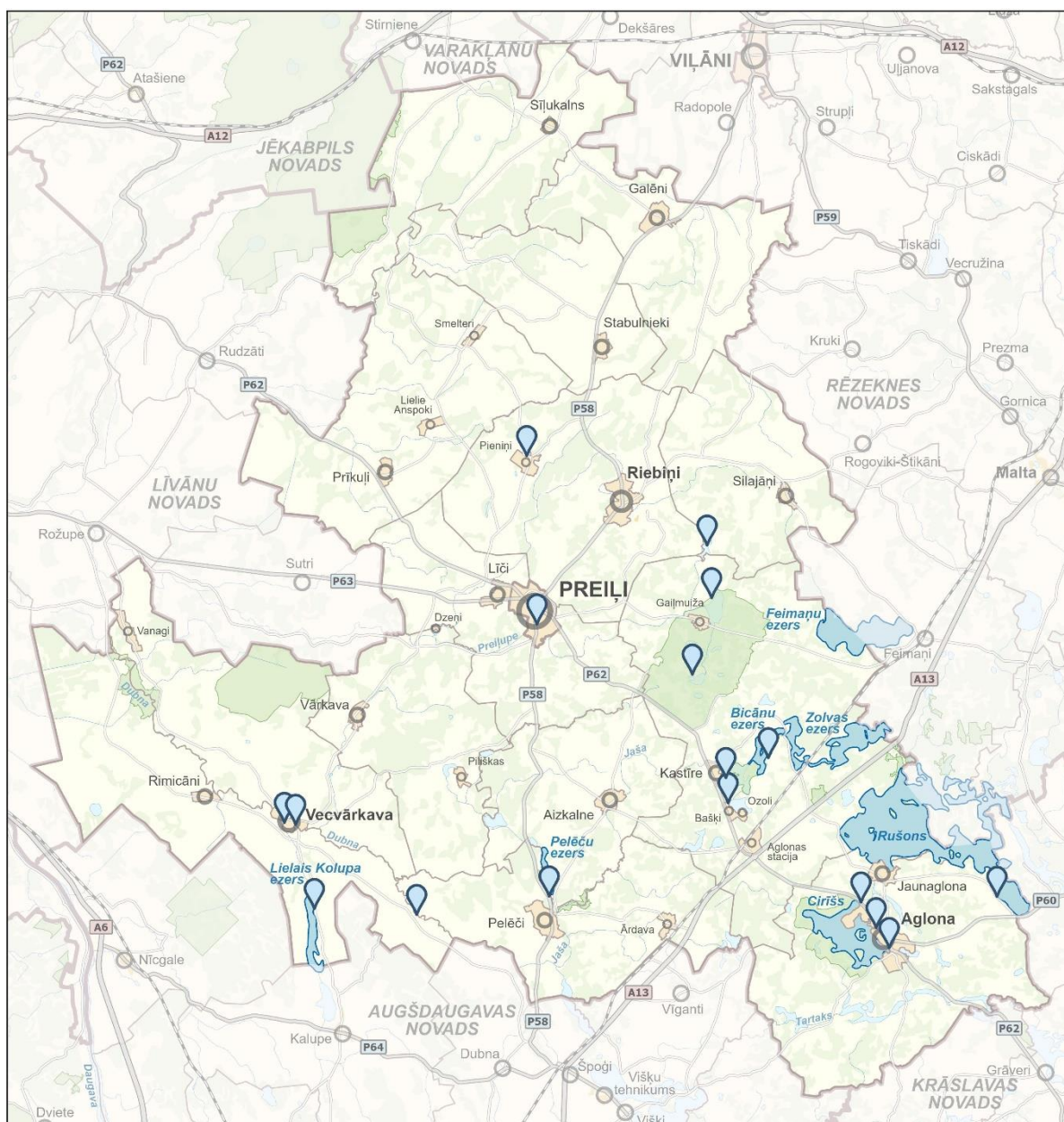
- 1) funkcionālā zona – ūdeņu teritorija (Ū);
- 2) virszemes ūdensobjekti (upes, ezeri u.c.) (5.PIELIKUMS. “Virszemes ūdensobjekti”);
- 3) **17 publiskās piekļuves vietas** pie iekšzemes publiskajiem ūdeņiem un citiem ezeriem un upēm:
 - Biržkalna (Bieržgaļa) ezera piekļuve pretī ceļam AG-38 (piekļuve);
 - Cirišs (aktīvās atpūtas centra peldvieta);
 - Cirišs (plānotā piekļuve Aglonā);
 - Cirišs (peldvieta un laivu piestātne);
 - Pelēču ezers (plānota atpūtas vieta);
 - Preiļu pilsētas parka dīķa pludmale (peldvieta);
 - Pieniņu ezers (piekļuve);
 - Piekļuve Dubnai Arendoles muižā (piekļuve);
 - Piekļuve Lielajam Kolupa ezeram;
 - Eikša ezers (laivu piestātne); Geļenovas parks (peldvieta un laivas piestātne);
 - Jašezers/Jašas ezers (laivu piestātne);
 - Salmeja ezers (peldvieta);
 - Piekļuve pie Stūponu ezera;
 - Dubnas upes piekļuve no Skolas ielas (piekļuve);
 - Lielais Ostrovas ezers (peldvieta);
 - Dubnas upes piekļuve (piekļuve);
 - Dubnas upes piekļuve no Skolas ielas (piekļuve). (Apbūves noteikumu 3. pielikums “Publiskās piekļuves pie ezeriem un upēm”)
- 4) applūstošās teritorijas ar varbūtību vismaz reizi 10 gados (ar 10 % applūduma varbūtību) atbilstoši LVGMC datiem – ap Dubnas upi Upmalas un Rožkalnu pagastā, ap Feimanku Upmalas pagastā, ap Maltu Galēnu pagastā (Attēls 25);

- 5) Teritorija ar īpašiem noteikumiem – Plūdu riska teritorija (TIN13) ap Jašas upi pie Pelēciem un ap Dubnas upi Pelēču pagastā (Attēls 25).

Apbūves noteikumu 3.6. nodaļā “Prasības ūdeņu teritoriju plānošanai un izmantošanai noteikts”:

- pie iekšzemes publiskajiem ūdeņiem, citiem ezeriem un upēm un ĪADT nodrošina publisku piekļuvi gājējiem un riteņbraucējiem atbilstoši grafiskās daļas kartē, Apbūves noteikumu 3. pielikumā un normatīvajos aktos noteiktajam.
- peldbūves pakalpojumu objektu ierīkošanai uz publiskajiem ūdeņiem atļautas publiskajos ezeros;
- prasības peldbūvēm (izvietošana, atļautie apbūves parametri, inženiertehniskais nodrošinājums u.c.);
- minimālais labiekārtojums no jauna ierīkojamā publiski pieejamā ūdensmalā (krastmalā);
- prasības laivu pietātnes, slīpa, laipas izvietošanai un aprīkošanai u.c.

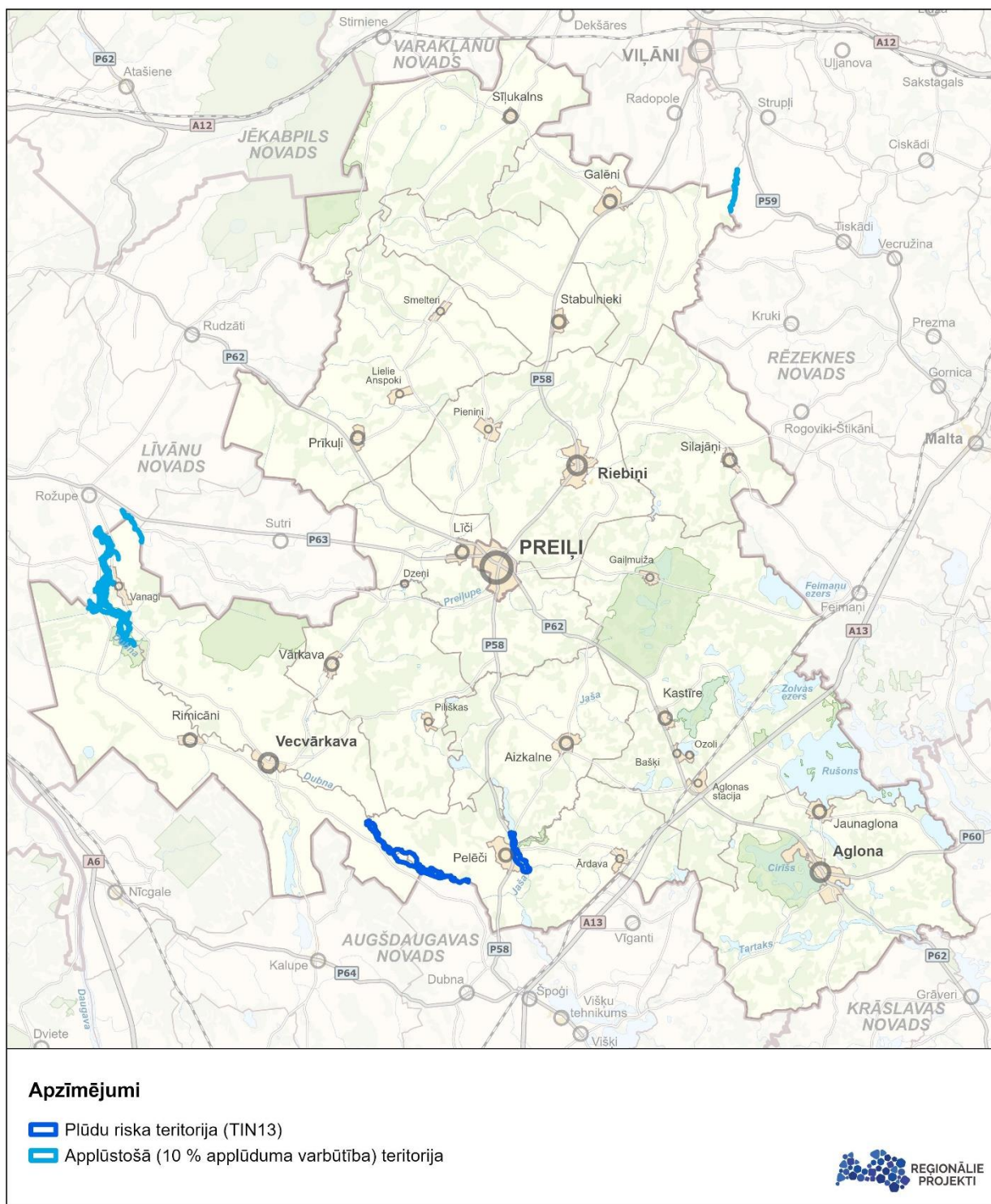

Apzīmējumi

- Publiskie ūdeņi
- Publiskā piekļuves vieta pie ūdens

ATTĒLS 24. Publiskie ūdeņi un publiskās piekļuves vietas pie ūdeņiem

ATTĒLS 25. Plūdu riska un applūstošās teritorijas

4.10. Aizsargjoslas un apgrūtinājumi

Grafiskās daļas kartē noteiktas un attēlotas pašvaldības kompetencē, sadarbības institūciju, kuras sniedza informāciju, kompetencē esošās un citas aizsargjoslas, apgrūtinātās teritorijas un objekti, kuriem nosaka aizsargjoslas saskaņā ar normatīvajiem aktiem par apgrūtinātajām teritorijām, un kuru platums ir 10 m vai vairāk (izņemot ekspluatācijas aizsargjoslas ap 20 kV elektrisko tīklu gaisvadu līnijām un ekspluatācijas aizsargjoslas ap meliorācijas sistēmām un būvēm):

- 1) **virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas** (5.PIELIKUMS. "Virszemes ūdensobjekti") (virszemes ūdensobjektu vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas teritorija). Aizsargjoslas platums noteikts saskaņā ar

Ministru kabineta 03.07.2018. noteikumiem Nr.397 "Noteikumi par ūdens saimniecisko iecirkņu klasifikatoru". Ūdenstecēm, kas nav minētas norādītajos MK noteikumos, garuma noteikšanai izmantota Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras Vietvārdu datubāzes informācija;

- 2) aizsargjoslas ap **ūdens ņemšanas vietām** (11.PIELIKUMS. "Centralizētie ūdensapgādes urbumi") (stingra režīma vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas teritorija ap ūdens ņemšanas vietām, bakterioloģiskās aizsargjoslas teritorija ap ūdens ņemšanas vietām, ķīmiskās aizsargjoslas teritorija ap ūdens ņemšanas vietām);
- 3) aizsargjoslas (aizsardzības zonas) ap **kultūras pieminekļiem**, tai skaitā noteiktās individuālās aizsardzības zonas (4.PIELIKUMS. "Valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi") (vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas (aizsardzības zonas) teritorija ap kultūras pieminekļiem);
- 4) **mežu aizsargjosla** ap Preiļu pilsētu (vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas ap pilsētu teritorija) – 9.69 ha, pašvaldībai piederošā zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 76010010201, Preiļos;
- 5) aizsargjoslas gar **ielām, pašvaldības ceļiem un valsts autoceļiem** (ekspluatācijas aizsargjoslas teritorija gar ielu vai ceļu – sarkanā līnija, ekspluatācijas aizsargjoslas teritorija gar autoceļiem) (Apbūves noteikumu 1.pielikums);
- 6) aizsargjoslas gar **dzelzceļiem** (ekspluatācijas aizsargjoslas teritorija gar dzelzceļu, drošības aizsargjoslas teritorija gar dzelzceļu). Atbilstoši aizsargjoslu likumam Preiļu novadā dzelzceļiem, pa kuriem pārvadā naftu, naftas produktus, bīstamas ķīmiskās vielas un produktus drošības aizsargjosla noteikta 50 m (lauku teritorijā) un 25 m (pilsētā un ciemos) katrā pusē no malējās sliedes, bet ne mazāk, kā dzelzceļā zemes nodalījuma josla. Savukārt ekspluatācijas aizsargjoslas platums gar stratēģiskās (valsts) nozīmes un reģionālās nozīmes dzelzceļa infrastruktūrā ietilpstošajiem sliežu ceļiem, izņemot tiem piegulošos vai ar tiem saistītos staciju sliežu ceļus, speciālās nozīmes sliežu ceļus, pievedceļus un strupceļus, pilsētā un ciemos ir 50 m katrā pusē no malējās sliedes, gar pārējiem sliežu ceļiem — 25 m, bet lauku apvidū ekspluatācijas aizsargjoslas platums gar stratēģiskās (valsts) nozīmes un reģionālās nozīmes dzelzceļa infrastruktūrā ietilpstošajiem sliežu ceļiem, izņemot tiem piegulošos vai ar tiem saistītos staciju sliežu ceļus, speciālās nozīmes sliežu ceļus, pievedceļus un strupceļus, ir 100 m katrā pusē no malējās sliedes, gar pārējiem sliežu ceļiem — 50 m;
- 7) aizsargjoslas gar **elektrisko tīklu** gaisvadu līnijām (ar nominālo spriegumu 330 kV vai 110 kV) (ekspluatācijas aizsargjoslas teritorija gar elektriskajiem tīkliem);
- 8) ekspluatācijas aizsargjoslas teritorija ap **valsts aizsardzības** objektu;
- 9) aizsargjoslas ap **notekūdeņu attīrīšanas ietaisēm** (12.PIELIKUMS. "Notekūdeņu attīrīšanas ietaises") (sanitārās aizsargjoslas ap atkritumu un notekūdeņu pārstrādes un uzglabāšanas vietām);
- 10) aizsargjoslas ap **kapsētām** (9.PIELIKUMS. "Kapsētas") (sanitārās aizsargjoslas teritorija ap kapsētu);
- 11) degvielas un automobiļu gāzes **uzpildes stacijas** (drošības aizsargjoslas teritorija ap naftas produktu un bīstamu ķīmisko vielu atrašanās vietām) (10.PIELIKUMS. "Degvielas uzpildes stacijas");
- 12) aizsargjoslas ap **gāzes pārvades** infrastruktūru (ekspluatācijas aizsargjoslas teritorija ap gāzesvadiem, gāzapgādes iekārtām un būvēm, gāzes noliktavām un krātuvēm, drošības aizsargjoslas teritorija ap gāzes pārvades infrastruktūras objektiem);
- 13) ekspluatācijas aizsargjoslas ap valsts meteoroloģisko un hidroloģisko novērojumu stacijām un hidrometriskajiem posteņiem un ap citiem stacionāriem valsts nozīmes monitoringa punktiem un posteņiem;
- 14) **applūstošās teritorijas** ar varbūtību vismaz reizi 10 gados (ar 10 % applūduma varbūtību) atbilstoši LVĢMC datiem.³⁷

³⁷ Pieejams tīmekļa vietnē: <https://videscentrs.lv/gmc.lv/iebuve/pludu-riska-un-pludu-draudu-kartes>

Papildus, atbilstoši AS "Augstsprieguma tīkls" nosacījumiem³⁸, būvprojektu izstrādāšanai teritorijās, kas atrodas 110 kV vai 330 kV elektrolīnijas aizsargjoslā, saņemt AS "Augstsprieguma tīkls" tehniskos noteikumus būvniecības informācijas sistēmā (BIS). Plānojot būvniecību novērtēt nepieciešamību veikt 110 kV un 330 kV gaisvadu elektrolīniju pārbūvi ar mērķi ievērot nepieciešamos savstarpējos horizontālos un vertikālos attālumus saskaņā ar Latvijas būvnormatīvu LBN 008-14 "Inženiertīklu izvietojums". Pārbūves nepieciešamības gadījumā noslēdz vienošanos ar AS "Augstsprieguma tīkls". Visus izdevumus, kas saistīti ar elektrolīniju pārbūvi (trases noteikšana, saskaņošana, projektēšana, iekārtu iegāde, nojaukšana, būvdarbi u.c.) apmaksā pārbūves ierosinātājs. Darbiem ar celšanas un citiem mehānismiem tuvāk par 30 m no 110 kV un 330 kV elektrolīniju malējiem vadiem izstrādā un saskaņo ar AS "Augstsprieguma tīkls" darbu izpildes projektu. Vēja elektrostaciju novietojumu paredz to maksimālā augstuma (ieskaitot rotora spārnu garumu) plus 10 m attālumā no elektroenerģijas pārvades tīkla 110 kV un 330 kV elektrolīnijām un apakšstacijām. Pašvaldību ielu sarkano līniju, ceļu servitūtu un zemes ierīcības projektus 110 kV un 330 kV elektrolīniju aizsargjoslās saskaņo ar AS "Augstsprieguma tīkls".

SIA "Tet" izdod tehniskos noteikumus, izskata un saskaņo būvprojektus, kā arī sniedz nosacījumus teritorijas plānojuma, lokālpilānojuma, to grozījumu vai detālpilānojuma izstrādei elektroniski.³⁹

Atbilstoši MK 17.12.2024. noteikumiem Nr. 883 "Noteikumi par Aprūtināto teritoriju informācijas sistēmas uzturēšanu un aprūtināto teritoriju un nekustamā īpašuma objekta aprūtinājumu klasificēšanu" (turpmāk – MKN Nr. 883), datu sniedzējs (inženiertīklu turētājs vai cits) uztur, aktualizē un nodot aktuālos datus aprūtināto teritoriju informācijas sistēmā (ATIS), atbilstoši MKN Nr. 883, lai objekti un aprūtinājumi tiktu attēloti arī vienotajā teritorijas attīstības plānošanas sistēmā www.geolatvija.lv, kas nodrošinās aktuālās informācijas un aprūtinājumu attēlošanu arī Preiļu novada teritorijas plānojuma online kartē geoportālā www.geolatvija.lv Visas aizsargjoslas un to aprūtinājumi ievērojami atbilstoši Aizsargjoslu likuma un citu saistīto normatīvo aktu regulējumam, neatkarīgi no teritorijas plānojuma.

Noteiktas aprūtinātās teritorijas (zonas):

- 1) valsts aizsargājamā kultūras pieminekļa teritorija;
- 2) infrastruktūra, kas paredzēta sabiedrības piekļuvei publiskai teritorijai – gājēju ceļi, ko pašvaldība noteikusi, lai nodrošinātu piekļuvi publiskam ūdensobjektam;
- 3) pierobeža.

4.11. Citi objekti un risinājumi

Kapsētas Preiļu novadā parādītas Attēls 26 un šī sējuma 9.PIELIKUMĀ "Kapsētas". Saskaņā ar Aizsargjoslu likumu ap kapsētām tiek noteiktas 300 m platas sanitārās aizsargjoslas, lai nepieļautu tām piegulošo teritoriju sanitāro apstākļu pasliktināšanos. Galvenais aprobežojums šajā aizsargjoslā ir aizliegums ierīkot dzeramā ūdens ņemšanas vietu. Kapsētām, kurās apbedījumi netiek veikti vismaz 25 gadus, aizsargjoslu nenosaka.

Grafiskās daļas kartē un Attēls 27 apkopoti **valsts ģeodēziskā tīkla punkti** (šī sējuma 6.PIELIKUMS. "Valsts ģeodēziskā tīkla punkti").

Lokālpilānojumos un detālpilānojumos obligāti jāattēlo valsts ģeodēziskā tīkla punkti. Veicot jebkura veida būvniecību, tai skaitā esošo ēku renovāciju un rekonstrukciju, inženierkomunikāciju, ceļu un tiltu būvniecību, teritorijas labiekārtošanu un citu saimniecisko darbību, kas skar valsts ģeodēziskā tīkla punkta aizsargjoslu, šo darbu projektētājiem ir jāveic saskaņojums ar Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūru par darbiem valsts ģeodēziskā tīkla punktu aizsargjoslā.

Lauksaimniecībā izmantojamo zemju kvalitātes novērtējums ballēs parādīts Attēls 28.

³⁸ 16.04.2025. Nr.2.5/2025/1544

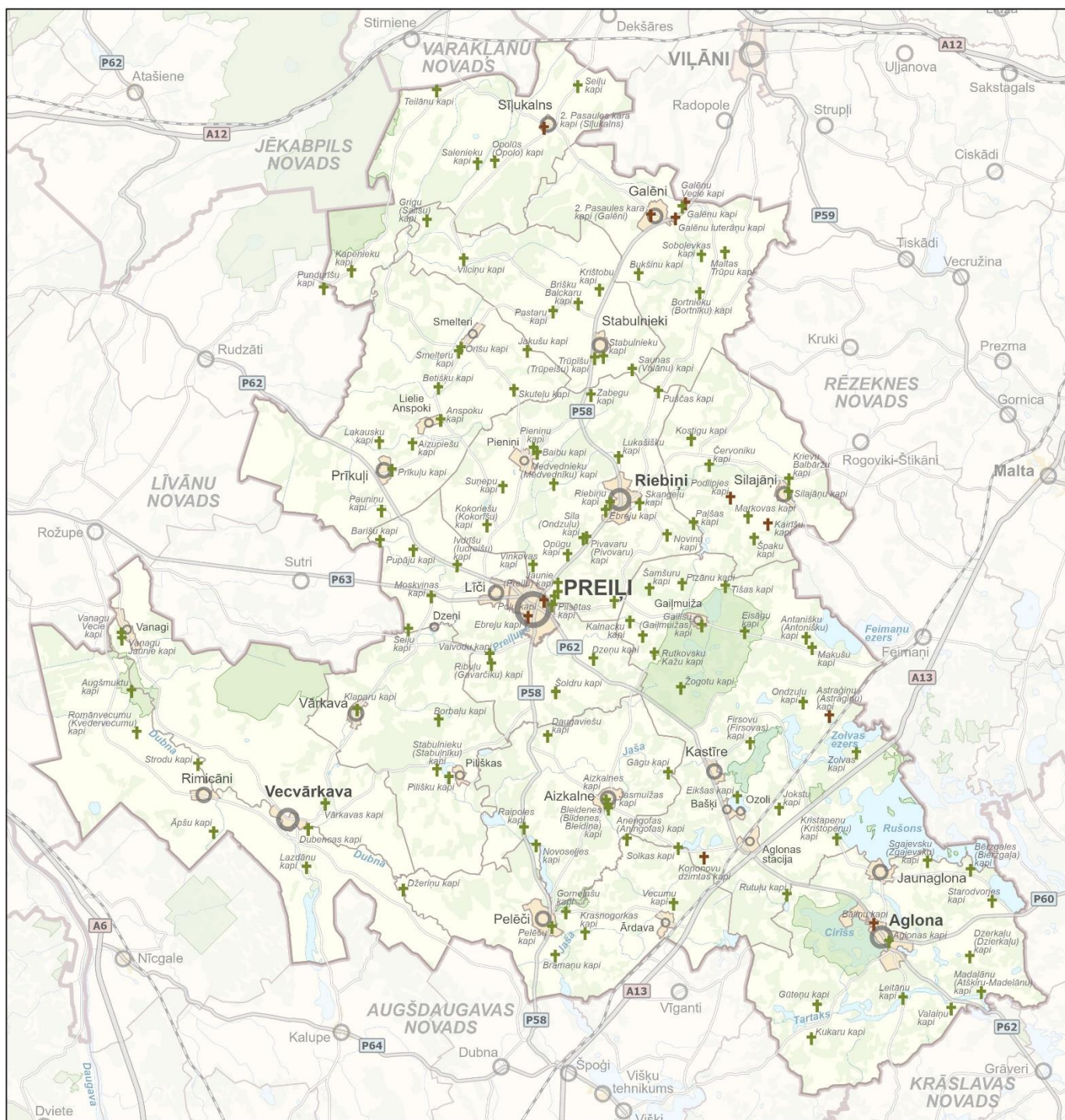
³⁹ Portāls: <http://uzraugi.tet.lv>.

Saskaņā ar TIAN projektu lauksaimniecības zemju apmežošana nav atļauta, ja vienlaidus lauksaimniecības zemes platība ir lielāka par 2 ha, zemes auglība ir 30 balles un augstāka, darbojas meliorācijas sistēmas, zemes līdz paredzētajai apmežošanai ir apsaimniekotas un tiek izmantotas lauksaimniecībā (tīrumi, ganības u.c.), tajās atrodas palieņu pļavas, tās atrodas blakus putnu mikroliegumiem.

Papildus tam lauksaimniecības zemju apmežošana nav atļauta vietējas nozīmes kultūrvēsturiskajās un dabas teritorijās (TIN4) un ainaviski vērtīgajās teritorijās (TIN5), izņemot, ja TIN5 teritorijās saņemts pašvaldības saskaņojums. ĪADT lauksaimniecības zemju apmežošanā ņem vērā ĪADT noteiktās prasības. Arī attiecībā uz bioloģiski vērtīgiem zālājiem (BVZ), ir nepieciešams saņemt Dabas aizsardzības pārvaldes saskaņojumu zālāja platības pārveidošanai jeb zemes lietošanas kategorijas maiņai.

Ar Sosnovska **latvāni** invadētās teritorijas Preiļu novadā parādītas Attēls 29.

Sosnovska latvānis ir viena no Latvijas ainavā nevēlajām invazīvām sugām, kas laika gaitā var radīt pārlietu lielas un blīvas audzes, pārlietu savairoties, tādā veidā samazinot Latvijai raksturīgo augu sugu daudzveidību un bioloģisko daudzveidību kopumā. Sosnovska latvāņu teritorijas nav ietvertas grafiskās daļas kartē, jo Teritorijas plānojuma saistošā daļa ir dokuments ilgam darbības termiņam, savukārt latvāņu populācijas teritorijas ir mainīgs lielums, kam būtu nepieciešams izstrādāt savus saistošos noteikumus vai pašvaldības apsaimniekošanas plānu. Atvērtajos datos nav pieejami precīzi ģeotelpiskie dati ar latvāņu teritorijām Preiļu novadā, tāpēc norādītas vietas, kur šī suga izplatījusies, nenorādot precīzas zemes vienības.

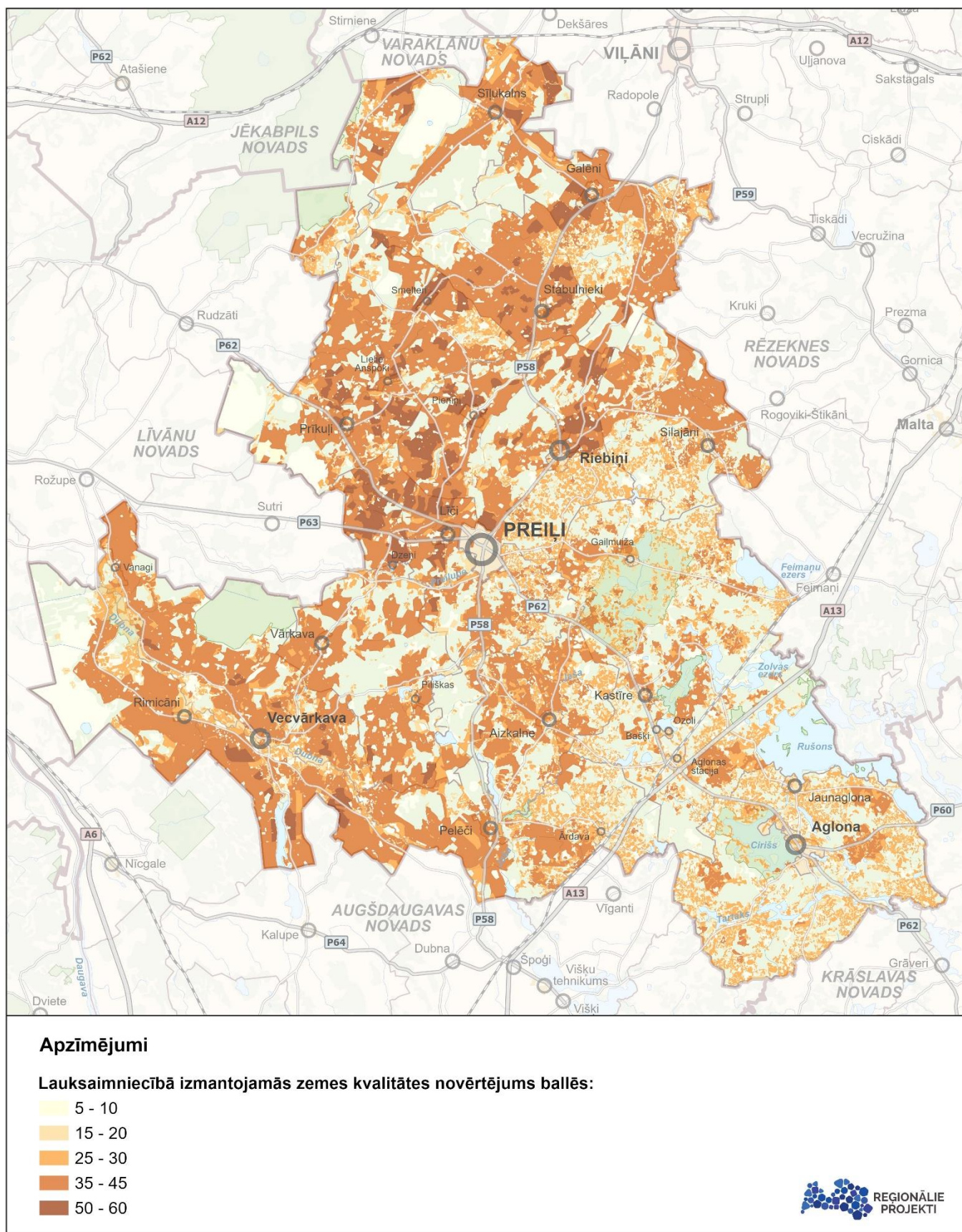
Apzīmējumi

Kapsētas

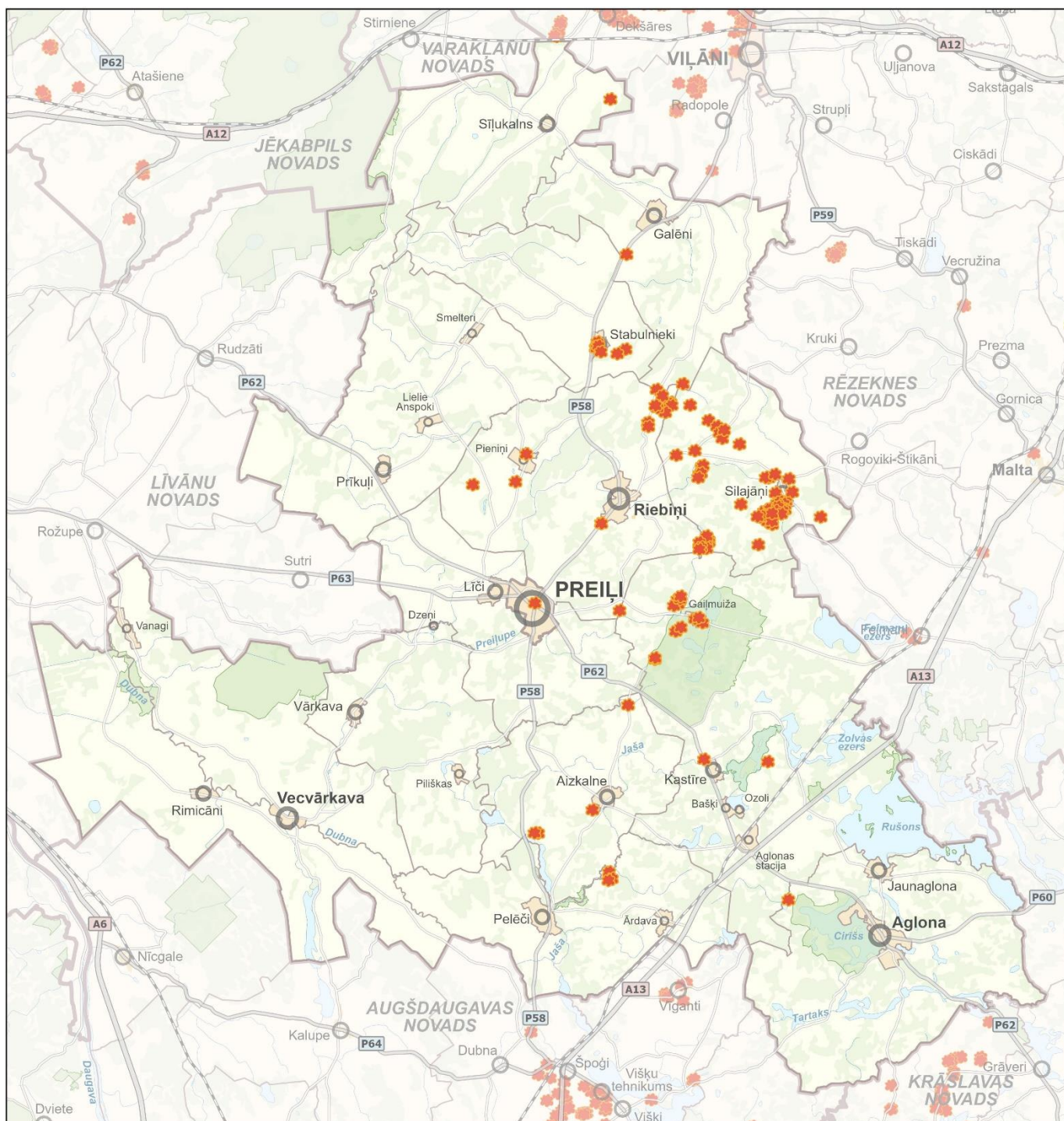
- ✚ Darbojoša kapsēta (apbedījumi notiek)
- ✚ Slēgta kapsēta (apbedījumi nenotiek)

ATTĒLS 26. Kapsētas Preiļu novadā

ATTĒLS 28. Lauksaimniecībā izmantojamās zemes kvalitāte ballēs

Apzīmējumi

- Ar Sosnovska latvāni invadēto teritoriju vietas

ATTĒLS 29. Ar Sosnovska latvāni invadēto teritoriju vietas

5. Teritorijas plānojuma atbilstība ilgtspējīgas attīstības stratēģijai

Nr. p.k.	Telpiskās attīstības vadlīnija	Preiļu novada teritorijas plānojuma risinājums
Apdzīvoto vietu attīstība un plānošana		
1.	Novada plānošanas dokumentos jāveicina novada līdzsvarota daudzcentru, hierarhiski strukturēta apdzīvojuma struktūra , sekmējot Preiļu iekļaušanos Latgales reģiona pilsētu tīklā, kā arī jāveicina dzīves vides kvalitātes paaugstināšanās.	Atbilst. Funkcionālais zonējums Preiļu pilsētā un ciemos noteikts atbilstoši Preiļu novada IAS noteiktajiem attīstības centru līmeņiem.
2.	Lai veicinātu novada teritorijas daudzcentru attīstību, perspektīvā jāstiprina novada attīstības centru funkcijas , turpinot attīstīt gan daudzveidīgus pakalpojumus, gan transporta saites un inženierkomunikācijas, gan dažāda veida mājokļus – savrupmājas, daudzdzīvokļu mājas u.c., rezervējot teritorijas publiskajai ārtelpai un ražošanas objektu izvietojumam.	Atbilst. Funkcionālais zonējums Preiļu pilsētā un ciemos noteikts ņemot vērā gan vēsturisko pēctecību, gan aktuālo dzīves vides, publiskās un tehniskās infrastruktūras, industriālo teritoriju attīstības situāciju, līdzsvarojot vides, dzīves telpas, kultūrvēsturiskā mantojuma aizsardzības un pašvaldības ekonomiskās attīstības intereses.
3.	Jaunas dzīvojamās apbūves teritorijas jāplāno vietās, kur nav tieša industriālo zonu vai maģistrālo autoceļu piesārņojuma ietekme.	Atbilst. Netiek plānota jaunu dzīvojamās un publiskās apbūves teritoriju attīstība tiešā industriālo zonu vai maģistrālo autoceļu piesārņojuma ietekmē. Apbūves noteikumos noteiktas prasības buferzonu veidošanai un citas prasības vides risku novēršanai un/vai mazināšanai.
4.	Novada teritorijā jāveicina Latgales tradicionālās apdzīvojuma struktūras saglabāšana un attīstība, papildinot un dažādojot esošās apdzīvotās vietas, un izvairoties no nekontrolētas izplešanās, tai skaitā uz dabas teritoriju rēķina.	Atbilst. Netiek plānota jaunu ciemu izveide vai esošo ciemu teritoriju paplašināšana uz dabas teritoriju rēķina.
5.	Blīvas apbūves teritorijas (jaunus mājokļus, sociālo u.c. pakalpojumu objektus) jāplāno pilsētas un ciemu robežās, veidojot kompaktu apdzīvojuma struktūru un veicinot kvalitatīvas tehniskās un sociālās infrastruktūras izveidi novada blīvi apdzīvotajās vietās.	Atbilst. Blīvas apbūves teritorijas plānotas Preiļu pilsētas un ciemu teritoriju robežās, izmantojot esošo infrastruktūru un plānojot tās turpmāku attīstību. Nav plānota jaunu ciemu teritoriju robežu noteikšana. Esošo ciemu (26) teritorijas nav ievērojami paplašinātas, saglabājot tajos blīvas apbūves koncentrēšanos.
6.	Plānojot apdzīvoto vietu inženiertehniskā nodrošinājuma būvniecību un paplašināšanu, jāizvēlas videi draudzīgi risinājumi , lai mazinātu vides piesārņojumu.	Atbilst. Apbūves noteikumu nodaļā 3.2. "Prasības inženiertehniskās apgādes tīkliem un objektiem" iekļautas prasības inženiertehniskās apgādes nodrošinājumam un iespējamo vides risku novēršanai, atbilstoši Teritorijas plānojuma tvērumam.

Nr. p.k.	Telpiskās attīstības vadlīnija	Preiļu novada teritorijas plānojuma risinājums
7.	Plānojot jaunu mājokļu, sociālo un citu pakalpojumu objektu, darbavietu attīstīšanu, iespēju robežās jāizmanto jau esošā infrastruktūra un neizmantotās, pamestās apbūves teritorijas.	Atbilst. Blīvas apbūves teritorijas plānotas Preiļu pilsētas un ciemu teritoriju robežās, ar pieejamu tehnisko infrastruktūru.
8.	Apdzīvotajās vietās jāparedz labiekārtotas atpūtas un sporta vietas. Labiekārtojamas parku, skvēru, kapsētu un ūdeņu publiskās zonas.	Atbilst. Noteiktas Dabas un apstādījumu teritorijas (DA, DA1, DA2) – parki, skvēri, laukumi, labiekārtota publiskā ārtelpa, kapsētas, publiskās pieejas vietas pie publiskajiem ūdeņiem un citiem ezeriem, prasības mobilitātes infrastruktūrai.
Transporta infrastruktūras attīstība un plānošana		
9.	Jāattīsta efektīva un ilgtspējīga novada iekšējā sasniedzamība starp apdzīvotām vietām, rekonstruējot autoceļus.	Tieši nav attiecināms uz Teritorijas plānojuma tvērumu, bet nav pretrunā.
10.	Jāattīsta efektīva un ilgtspējīga novada ārējā sasniedzamība ar blakus novadiem un valstspilsētām, veicinot autoceļu rekonstrukciju.	Tieši nav attiecināms uz Teritorijas plānojuma tvērumu, bet nav pretrunā.
11.	Jāsekmē drošas un kvalitatīvas ceļu, ielu, ietvju, stāvlaukumu infrastruktūras attīstība.	Atbilst. Grafiskajā daļā noteiktas ielu sarkanās līnijas, attēlotas valsts autoceļu un pašvaldības ceļu zemes nodalījuma joslas. Apbūves noteikumu nodaļā 3.1. "Prasības transporta infrastruktūrai" iekļautas minimālās prasības plānotām tranzīta (B kategorijas), maģistrālās nozīmes (C kategorijas), pilsētas vai ciema nozīmes (D kategorijas) un vietējas nozīmes (E kategorijas) ielu telpām, tai skaitā velosipēdistu un gājēju infrastruktūrai.
12.	Jāuzlabo pilsētas un ciemu galveno ielu seguma kvalitāte.	Tieši nav attiecināms uz Teritorijas plānojuma tvērumu, bet nav pretrunā.
13.	Apdzīvotajās vietās jāparedz ielu apgaismojuma izveide un modernizācija.	Tieši nav attiecināms uz Teritorijas plānojuma tvērumu, bet nav pretrunā.
14.	Jāizveido efektīva sabiedriskā transporta sistēma.	Tieši nav attiecināms uz Teritorijas plānojuma tvērumu, bet nav pretrunā.
15.	Jāveicina dzelzceļa pasažieru pārvadājumu izveide.	Tieši nav attiecināms uz Teritorijas plānojuma tvērumu, bet nav pretrunā.
16.	Pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentos jāparedz veloceļu tīklu izveide, ielas kājām-gājējiem, pastaigu un tūrisma takas	Atbilst. Apbūves noteikumu nodaļā 3.1. "Prasības transporta infrastruktūrai" iekļautas minimālās prasības plānotām tranzīta (B kategorijas), maģistrālās nozīmes (C kategorijas), pilsētas vai ciema nozīmes (D kategorijas) un vietējas nozīmes (E kategorijas) ielu telpām, tai skaitā velosipēdistu un gājēju infrastruktūrai.
17.	Veicot ielu un autoceļu rekonstrukciju, jāparedz gājējiem un velobraucējiem piemērota infrastruktūra.	Atbilst. Apbūves noteikumu nodaļā 3.1. "Prasības transporta infrastruktūrai" iekļautas

Nr. p.k.	Telpiskās attīstības vadlīnija	Preiļu novada teritorijas plānojuma risinājums
		minimālās prasības plānotām tranzīta (B kategorijas), maģistrālās nozīmes (C kategorijas), pilsētas vai ciema nozīmes (D kategorijas) un vietējas nozīmes (E kategorijas) ielu telpām, tai skaitā velosipēdistu un gājēju infrastruktūrai.
18.	Apbūve jāplāno tādā attālumā no ceļiem, kas neprasa papildu pasākumus aizsardzībai pret autotransporta radīto troksni, izplūdes gāzēm un citu negatīvo ietekmi.	Atbilst. Gar valsts autoceļiem, kur vēsturiski jau nav esoša apbūve, netiek plānotas blīvas apbūves teritorijas, bet saglabātas lauksaimniecības un mežu teritorijas. Valsts autoceļu aizsargjoslas platumā noteikta TIN11 teritorija, kur visa veida būvniecība skaņojama ar VSIA "Latvijas Valsts ceļi". Apbūves noteikumu nodaļā 3.5. "Prasības vides risku samazināšanai" iekļauti nosacījumi vides troksnim.
19.	Lai racionāli izmantotu teritoriju, jāparedz pēc iespējas kompaktāka visu inženiertīklu koncentrēšana transporta koridoros gar autoceļiem vai dzelzceļiem.	Atbilst. Grafiskajā daļā noteiktas ielu sarkanās līnijas un attēlotas valsts autoceļu un pašvaldības ceļu nodalījuma joslas, kur rezervēta vieta nepieciešamo inženiertīklu izvietojumam.
Industriālo teritoriju attīstība un plānošana		
20.	Jaunas industriālās un rūpnieciskās apbūves zonas jāplāno tuvu esošām ražošanas teritorijām ar pieeju infrastruktūras tīkliem un to paplašināšanas iespējām, kā arī lai mazinātu varbūtējo negatīvo ietekmi uz citām teritorijām.	Atbilst. Rūpnieciskās apbūves teritorijas (R, R1) plānotas ņemot vērā vēsturiskās ražošanas teritorijas un to attīstībai nepieciešamās tehniskās un transporta infrastruktūras pieejamību.
21.	Racionāli jāizmanto, jāiesaista aprīte un jāattīsta esošā tehniskā infrastruktūra .	Atbilst. Blīvas apbūves teritorijas plānotas pie pieejamas tehniskās infrastruktūras. Apbūves noteikumu nodaļā 3.2. "Prasības inženiertehniskās apgādes tīkliem un objektiem" iekļautas prasības inženiertehniskās apgādes tīklu attīstībai, atbilstoši Teritorijas plānojuma tvērumam.
22.	Jāsekmē uzņēmējdarbības vides attīstība lauku teritorijā .	Atbilst. Lauksaimniecības teritorijā (L) noteikts plašs un elastīgs atļauto izmantošanu klāsts gan lauksaimnieciskajai izmantošanai, gan publiskajai apbūvei, gan vieglās un lauksaimnieciskās ražošanas iespējām.
23.	Jāveicina labvēlīgas uzņēmējdarbības vides veidošana, īpaši atbalstot uz zināšanām, pētniecību un videi draudzīgām tehnoloģijām balstītu inovatīvo ražošanu, rūpniecisko gala produktu ar augstu pievienoto vērtību.	Tieši nav attiecināms uz Teritorijas plānojuma tvērumu, bet nav pretrunā.
24.	Derīgo izrakteņu ieguvē īpašu uzmanību jāpievērš pasākumiem, kas ierobežo trokšņu, putekļu un cita veida piesārņojumu, mazina negatīvo ietekmi uz dabas vidi un cilvēku dzīves vidi, satiksmes drošību, pazemes ūdens	Atbilst. Apbūves noteikumu nodaļā 3.5.3. "Noteikumi derīgo izrakteņu ieguvei" iekļautas prasības ietekmes mazināšanai uz apkārtējām teritorijām – dzīvojamo un publisko apbūvi,

Nr. p.k.	Telpiskās attīstības vadlīnija	Preiļu novada teritorijas plānojuma risinājums
	resursiem u.c. derīgo izrakteņu ieguves karjeriem pieguļošajās teritorijās.	kultūrvēsturisko un ainavisko mantojumu (TIN4, TIN5 teritorijām), kapsētām u.c.
25.	Stratēģija atbalsta derīgo izrakteņu ieguvu arī citās novada teritorijās – lauksaimniecības zemēs un meža zemēs, atbilstoši normatīvo aktu prasībām un pirms tam veicot detalizētu ģeoloģisko izpēti un, ja nepieciešams, ietekmes uz vidi novērtējumu.	Atbilst. Derīgo izrakteņu ieguve atļauta Lauksaimniecības teritorijās (L) un Mežu teritorijās (M), ievērojot normatīvo aktu un Apbūves noteikumu prasības.
Infrastruktūras attīstība un plānošana		
26.	Teritorijas attīstības plānošanas dokumentos jāparedz visu ciemu apbūves teritoriju inženiertehniskās apgādes nodrošinājums.	Atbilst. Apbūves noteikumu nodaļā 3.2. "Prasības inženiertehniskās apgādes tīkliem un objektiem" iekļautas prasības inženiertehniskās apgādes nodrošinājumam, atbilstoši Teritorijas plānojuma tvērumam. Preiļu pilsētā un ciemos noteikta teritorija, kurā ierīko centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas (TIN1).
27.	Jāturpina inženiertehnisko komunikāciju – ūdensapgādes, kanalizācijas un siltumtrases rekonstrukcija un modernizācija , infrastruktūras pakalpojumu kvalitātes paaugstināšana un pieejamība, vides piesārņojuma mazināšana.	Atbilst. Apbūves noteikumu nodaļā 3.2. "Prasības inženiertehniskās apgādes tīkliem un objektiem" iekļautas prasības inženiertehniskās apgādes nodrošinājumam un iespējamo vides risku novēršanai, atbilstoši Teritorijas plānojuma tvērumam.
28.	Jānodrošina atbilstošas energoapgādes jaudas gan ražošanas, gan sabiedriskā un publiskā sektora, gan māsaimniecību vajadzībām.	Tieši nav attiecināms uz Teritorijas plānojuma tvērumu, bet nav pretrunā.
29.	Visās apdzīvotajās vietās jānodrošina līdzvērtīga pieeja informācijas un telekomunikāciju pakalpojumiem, tajā skaitā pieeja internetam. Jāveicina platjoslas interneta attīstība.	Tieši nav attiecināms uz Teritorijas plānojuma tvērumu, bet nav pretrunā.
30.	Lai racionāli izmantotu teritoriju, jāparedz pēc iespējas kompakta visu inženiertīklu koncentrēšana koridoros gar autoceļiem vai dzelzceļiem.	Atbilst. Grafiskajā daļā noteiktas ielu sarkanās līnijas un attēlotas valsts autoceļu un pašvaldības ceļu nodalījuma joslas, kur rezervēta vieta nepieciešamo inženiertīklu izvietojumam.
31.	Infrastruktūras attīstība jārisina integrēti (t.sk. īstenojot ceļu izbūvi un rekonstrukciju, proaktīvi paredzēt sakaru infrastruktūras attīstību).	Tieši nav attiecināms uz Teritorijas plānojuma tvērumu, bet nav pretrunā.
32.	Jānodrošina atkritumu apsaimniekošanas , šķirošanas infrastruktūras attīstību.	Tieši nav attiecināms uz Teritorijas plānojuma tvērumu, bet nav pretrunā.
33.	Jāveicina industriālo un rūpnieciskās apbūves teritoriju un transporta apkalpes infrastruktūras tīkla izveidošana un attīstīšana ap valsts un reģionālas nozīmes ceļiem .	Atbilst. Industriālās teritorijas, tai skaitā Preiļu pilsētā līdz Rietumu ielai (pilsētas apvedceļam) plānotas, ņemot vērā transporta infrastruktūras pieejamību.
34.	Jāparedz hidrotehnisko būvju rekonstrukcija un atbilstoša uzturēšana.	Atbilst. Apbūves noteikumu nodaļā 3.2. "Prasības inženiertehniskās apgādes tīkliem un

Nr. p.k.	Telpiskās attīstības vadlīnija	Preiļu novada teritorijas plānojuma risinājums
		objektiem”, atbilstoši Teritorijas plānojuma tvērumam iekļautas prasības meliorācijas sistēmām.
35.	Visā teritorijā atbalstāma “zaļā enerģija” – alternatīvo energoapgādes veidu un videi draudzīgu tehnoloģiju attīstību, izmantojot vietējos atjaunīgos energoresursus – koksnes atkritumus, salmus, biogāzi, zemes / ūdens siltumsūkņus, saules enerģiju u.c.	Atbilst. Apbūves noteikumu nodaļā 3.2. “Prasības inženiertehniskās apgādes tīkliem un objektiem”, atbilstoši Teritorijas plānojuma tvērumam iekļautas prasības alternatīvajai energoapgādei, mobilitātes infrastruktūras veidošanai, tai skaitā elektrouzlādes stacijām.
36.	Visā teritorijā atbalstāma atjaunīgo energoresursu izmantošana mikroģenerācijas (individuālām) vajadzībām ar maksimālo jaudu līdz 20 kV, papildus nosacījumus nosakot teritorijas plānojumā.	Atbilst. Teritorijas plānojums neierobežo energoresursu izmantošanu mikroģenerācijai (individuālām) vajadzībām ar maksimālo jaudu līdz 20 kV.
37.	Nav atbalstāma vēja elektrostaciju būvniecība apdzīvoto vietu tuvumā un ainavas (t.sk. kultūrvēsturisko pieminekļu aizsardzības zonas, īpaši aizsargājamo dabas teritoriju) negatīva ietekmēšana.	Atbilst. Noteikta Teritorija, kurā nav atļauta vēja elektrostacijām, kuru jauda ir 20 kW un vairāk (TIN12) – 1300 m buferzona no pilsētas un ciemu robežām. Papildus vēju elektrostaciju būvniecība nav atļauta ĪADT, mikroliegumos un to buferzonās, biotopos, vietējas nozīmes kultūrvēsturiskā teritorija (TIN4), ainaviski vērtīga teritorija (TIN5), kā arī kultūras pieminekļu un to aizsardzības zonu teritorijās, izņemot, ja saskaņots ar NKMP.
38.	Teritorijas plānojumā jānosaka detalizētas prasības vēja un saules enerģijas elektrostaciju būvniecībai.	Atbilst. Apbūves noteikumu nodaļā 3.2. “Prasības inženiertehniskās apgādes tīkliem un objektiem” iekļautas prasības alternatīvajai energoapgādei, tai skaitā vēja elektrostacijām, kuru jauda ir 20 kW un vairāk, saules paneļiem.
39.	Attīstot vai reģenerējot urbānās teritorijas, jāparedz un jāīsteno zaļās infrastruktūras risinājumus , kas sekmē pielāgošanos klimata pārmaiņām.	Atbilst. Apbūves noteikumu nodaļā 3.2. “Prasības inženiertehniskās apgādes tīkliem un objektiem”, atbilstoši Teritorijas plānojuma tvērumam iekļautas prasības alternatīvajai energoapgādei, mobilitātes infrastruktūras veidošanai, ilgtspējīgiem lietusūdens apsaimniekošanas risinājumiem.
Lauku teritoriju attīstība un plānošana		
40.	Lauksaimniecības teritorijas:	
40.1.	Jā saglabā lauksaimniecības teritorijas, paredzot tajās arī daudzveidīgu darbību un apbūvi , kas paredz dažādotu lauksaimniecisko izmantošanu, viensētu tipa apbūvi, apbūvi tūrismam, rekreācijai un citai publiskai apbūvei, t.sk. aizsardzības un drošību iestāžu apbūvei, dīķsaimniecību izveidei, derīgo izrakteņu ieguvei, rūpnieciskai apbūvei u.c., cik tālu tas nav pretrunā ar normatīvo aktu prasībām, nepasliktina blakusesošo	Atbilst. Novada lauku teritorijā Lauksaimniecības teritorijā (L) noteikts daudzveidīgs un elastīgs atļauto izmantošanu klāsts gan lauksaimnieciskajai izmantošanai un viensētu apbūvei, gan publiskajai apbūvei, gan vieglās un lauksaimnieciskās ražošanas un derīgo izrakteņu ieguves iespējām. Lai saglabātu lauksaimniecības zemju resursus,

Nr. p.k.	Telpiskās attīstības vadlīnija	Preiļu novada teritorijas plānojuma risinājums
	nekustamo īpašumu izmantošanas iespējas un neapdraud augstvērtīgo lauksaimniecības zemju saglabāšanu lauksaimnieciskai izmantošanai un ilgtspējīgu attīstību.	Apbūves noteikumos noteikti kritēriji, kuriem izpildoties aizliegta to apmežošana (3.8. nodaļa).
40.2.	Jānodrošina meliorācijas sistēmu saglabāšana un atjaunošana, novēršot lauksaimniecībā izmantojamo zemju vērtības samazināšanos.	Atbilst. Apbūves noteikumos noteiktas prasības meliorācijas sistēmu saglabāšanai un atjaunošanai (3.2.4. nodaļa).
40.3.	Atbalstāmi pasākumi lauksaimniecības zemes resursu kvalitātes uzlabošanai, latvāņu un citu invazīvo augu un kaitēkļu sugu platību ierobežošanai un samazināšanai, kā arī citu lauksaimniecības zemi degradējušo faktoru – augsnes erozijas, piesārņojuma u.tml. ietekmes mazināšanai.	Tieši nav attiecināms uz Teritorijas plānojuma tvērumu, bet nav pretrunā. Paskaidrojuma rakstā iekļauti tematiskie attēli (LIZ kvalitātes novērtējums ballēs).
40.4.	Nav atbalstāma vērtīgo lauksaimniecības zemju apmežošana , kā arī nav pieļaujama īpaši vērtīgo lauksaimniecības zemju transformācija citos izmantošanas veidos, degradēšana, aizaudzēšana ar krūmiem, nezālēm, tai skaitā latvāņiem, un meliorācijas sistēmu sagraušana.	Atbilst. Apbūves noteikumos noteikti kritēriji, kuriem izpildoties aizliegta lauksaimniecības zemju apmežošana (3.8. nodaļa).
40.5.	Teritorijas plānojumā jānosaka ierobežojumi jaunu lielsaimniecību, dzīvnieku novietņu attīstībai un pesticīdu lietošanai dzīvojamās apbūves tuvumā.	Atbilst. Apbūves noteikumos noteiktas prasības lauksaimniecības dzīvnieku būvēm (3.3.8. nodaļa).
40.6.	Jāveicina viensētu saglabāšana ar tradicionālo apbūves struktūru un piekļuves iespējām (zemes nodalīšana), attīstoties lauksaimniecības teritorijām.	Atbilst. Lauksaimniecības teritorijās viensētu apbūve ir viens no galvenajiem teritorijas izmantošanas veidiem.
40.7.	Jāsekmē esošo un jaunu lauksaimniecības uzņēmumu izveidošana un darbība, veidojot produktīvas un tehnoloģiski modernas saimniecības.	Atbilst. Lauksaimniecības teritorijās lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve ir viens no galvenajiem teritorijas izmantošanas veidiem.
41.	Mežsaimniecības teritorijas:	
41.1.	Stratēģija atbalsta mežsaimniecības zemju prioritāro izmantošanu mežsaimniecības attīstībai – mežsaimniecība, kokmateriālu sagatavošana un ar tiem saistītie pakalpojumi, savvaļas dzīvnieku audzēšanu, aizsardzības, rekreācijas un tūrisma būvju un objektu izvietojumu, medību tūrismam, ogošanai un sēņošanai, derīgo izrakteņu ieguvei, pakalpojumu sniegšanai.	Atbilst. Noteiktas Mežu teritorijas (M, M1), lai nodrošinātu apstākļus mežu ilgtspējīgai attīstībai un mežu galveno funkciju – saimniecisko (mežsaimniecība, koksnes sagatavošana), ekoloģisko (ĪADT, biotopi) un sociālo (tūrisms un atpūta) funkciju īstenošanai.
41.2.	Jāveicina videi draudzīga mežsaimniecības prakse.	Tieši nav attiecināms uz Teritorijas plānojuma tvērumu, bet nav pretrunā. Iekļauts Vides pārskatā.
41.3.	Jārada apstākļi mežu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un iedzīvotāju rekreācijas, vides izziņas vajadzību nodrošināšanai.	Tieši nav attiecināms uz Teritorijas plānojuma tvērumu, bet nav pretrunā. Iekļauts Vides pārskatā.
42.	Ūdeņu teritorijas:	

Nr. p.k.	Telpiskās attīstības vadlīnija	Preiļu novada teritorijas plānojuma risinājums
42.1.	Jānodrošina strukturēta pieejamība upēm un publiskajiem ezeriem.	Atbilst. Grafiskajā daļā attēlotas publiskās piekļuves vietas pie publiskajiem ūdeņiem un citiem ezeriem, Apbūves noteikumos noteiktas prasības ūdeņu teritoriju plānošanai un izmantošanai (3.6. nodaļa).
42.2.	Jānodrošina publisko ūdeņu apsaimniekošanas plānu izstrāde un ieviešana.	Tieši nav attiecināms uz Teritorijas plānojuma tvērumu, bet nav pretrunā. Rekomendācija iekļauta Vides pārskatā.
42.3.	Ņemot vērā plašos ūdeņu resursus, jāizstrādā kompleks novada publisko ūdeņu tematiskais plānojums .	Tieši nav attiecināms uz Teritorijas plānojuma tvērumu, bet nav pretrunā. Rekomendācija iekļauta Vides pārskatā.
42.4.	Jāveicina zivju resursu saglabāšana un atjaunošana, jāsekmē akvakultūras jomas attīstība.	Tieši nav attiecināms uz Teritorijas plānojuma tvērumu, bet nav pretrunā. Iekļauts Vides pārskatā.
42.5.	Jāorganizē ūdenstilpju aizsardzības un apsaimniekošanas pasākumi: labiekārtojuma elementu izveide, zāles izplaušana, koka laipas, norobežojošu barjeru uzstādīšana u.tml.	Tieši nav attiecināms uz Teritorijas plānojuma tvērumu, bet nav pretrunā. Iekļauta Vides pārskatā.
42.6.	Jānodrošina ilgtermiņa ūdens resursu monitoringa (ūdens ķīmiskā un ekoloģiskā kvalitāte) pasākumi.	Tieši nav attiecināms uz Teritorijas plānojuma tvērumu, bet nav pretrunā. Iekļauts Vides pārskatā.
43.	Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas:	
43.1.	Jāņem vērā īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas aizsardzības plānos noteiktie apsaimniekošanas pasākumi teritoriju dabas vērtību saglabāšanai.	Atbilst. Funkcionālais zonējums noteikts ņemot vērā ĪADT aizsardzības mērķus.
43.2.	Jāatbalsta ekoloģiskā tūrisma attīstība – putnu un dzīvnieku vērošanu, ogošanu, medību tūrismu, makšķerēšanu, ievērojot spēkā esošo normatīvo aktu prasības, kā arī veicināt zivju resursu atjaunošanu.	Tieši nav attiecināms uz Teritorijas plānojuma tvērumu, bet nav pretrunā.
43.3.	Plānojot ar tūrismu un atpūtu saistītas aktivitātes, jāizvairās no paaugstinātas antropogēnās slodzes radīšanas uz ekosistēmām.	Tieši nav attiecināms uz Teritorijas plānojuma tvērumu, bet nav pretrunā.
44.	Ainavu telpas	
44.1.	Jānodrošina novada vērtīgo ainavu un to daudzveidības saglabāšana , jāsaglabā un jāatsedz ainaviskie skati un ainaviskie ceļi.	Atbilst. Noteiktas ainaviski vērtīgas teritorijas (TIN5). Apbūves noteikumos iekļautas prasības to aizsardzībai. Sagatavots Ainavu izvērtējums, kurā noteikti ainaviskie skati un ainaviskie ceļi.
44.2.	Jāīsteno saskaņota zemes izmantošanas politika, lai ainaviskās vērtības netiktu degradētas tuvredzīgu un neapdomātu aktivitāšu dēļ.	Atbilst. Noteiktas ainaviski vērtīgas teritorijas (TIN5). Apbūves noteikumos iekļautas prasības to aizsardzībai.
44.3.	Jāsekmē ainavas uzturēšana un kopšana , saglabājot reljefu, attīstot tā atsevišķos elementus, jaunu ainavu veidošana nesakoptās, pamestās un degradētās teritorijās.	Atbilst. Noteiktas ainaviski vērtīgas teritorijas (TIN5). Apbūves noteikumos iekļautas prasības to aizsardzībai. Sagatavots Ainavu izvērtējums,

Nr. p.k.	Telpiskās attīstības vadlīnija	Preiļu novada teritorijas plānojuma risinājums
		kurā iekļautas rekomendācijas ainavas uzturēšanai un kopšanai.
44.4.	Jāveicina uzņēmējdarbības un tūrisma pakalpojumu infrastruktūras attīstība saistībā ar ainavu telpas kvalitātes palielināšanu.	Tieši nav attiecināms uz Teritorijas plānojuma tvērumu, bet nav pretrunā.
Kultūrvēsturiski nozīmīgo un tūrisma teritoriju attīstība un plānošana		
45.	Jānodrošina novada kultūrvēsturiski nozīmīgo teritoriju daudzveidības attīstība, saglabāšana un apzināšana nākamajām paaudzēm (t.sk. arī to digitalizējot).	Atbilst. Noteiktas vietējas nozīmes kultūrvēsturiskās teritorijas (TIN4), pašvaldības nozīmes kultūrvēsturiski vērtīgas ēkas, Apbūves noteikumos iekļautas prasības to aizsardzībai, tai skaitā ēku pārbūvei un atjaunošanai. Sagatavots Ainavu izvērtējums.
46.	Jāsaglabā unikālā Preiļu, ciemu un lauku teritoriju identitāte, sekmējot tūrisma kā novada ekonomiskā stūrakmens attīstību visas sezonas garumā.	Tieši nav attiecināms uz Teritorijas plānojuma tvērumu, bet nav pretrunā.
47.	Jāsaglabā kultūrvēsturiskais mantojums un jāsekmē tradīciju izkopšana un pārmantojamība.	Atbilst. Noteiktas vietējas nozīmes kultūrvēsturiskās teritorijas (TIN4), pašvaldības nozīmes kultūrvēsturiski vērtīgas ēkas. Apbūves noteikumos iekļautas prasības kultūras mantojuma (valsts un pašvaldības nozīmes) aizsardzībai (3.7.nodaļa).
48.	Visā novada teritorijā atbalstāma daudzveidīga tūrisma veidu attīstība – lauku tūrisma attīstība, amatniecības, aktīvās atpūtas, ūdenstūrisma, dabas izziņas tūrisma u.c., un pasīvās atpūtas iespējas un dažādu pakalpojumu uzņēmumu veidošana.	Atbilst. Tūrisma un atpūtas apbūve un infrastruktūra atļauta ne tikai pilsētas un ciemu teritorijās, bet arī lauku teritorijās – Lauksaimniecības teritorijās (L) un Mežu teritorijās (M), ievērojot normatīvo aktu un Apbūves noteikumu prasības.
49.	Jāveicina plānveidīga kompleksas un integrētas tūrisma infrastruktūras attīstība novada teritorijā.	Tieši nav attiecināms uz Teritorijas plānojuma tvērumu, bet nav pretrunā.
50.	Jāsekmē tūrisma attīstība saskaņā ar vides aizsardzību , lai saglabātu skaistās ainavas, tīro vidi un unikālos dabas objektus, veicinātu pielāgošanos klimata pārmaiņām.	Tieši nav attiecināms uz Teritorijas plānojuma tvērumu, bet nav pretrunā.
51.	Jāsaglabā un jāattīsta tūrismam nozīmīgās teritorijas, sabalansējot tās ar citu tautsaimniecības nozaru interesēm.	Atbilst. Noteiktas tūrismam nozīmīgās teritorijas – valsts nozīmes kultūras pieminekļi, vietējas nozīmes kultūrvēsturiskās teritorijas (TIN4), pašvaldības nozīmes kultūrvēsturiski vērtīgas ēkas, ainaviski vērtīgas teritorijas (TIN5).
52.	Jānodrošina publiski pieejamās teritorijas iedzīvotājiem – rekreācijai, nodrošināt pieeju publiskajām ūdenskrātuvēm, uzlabot vides un infrastruktūras kvalitāti atpūtas zonās.	Atbilst. Noteiktas Dabas un apstādījumu teritorijas (DA, DA2) – parki, skvēri, laukumi, labiekārtota publiskā ārtelpa, publiskās pieejas vietas pie publiskajiem un citiem ūdeņiem,

Nr. p.k.	Telpiskās attīstības vadlīnija	Preiļu novada teritorijas plānojuma risinājums
		prasības labiekārtojuma un mobilitātes infrastruktūrai.

Pasūtītājs: **Preiļu novada pašvaldība**

Kontakti: Raiņa bulvāris 19, Preiļi, Preiļu novads, LV-5301, dome@preili.lv,
tel.: 65322766, www.preili.lv

Izstrādes vadītāja: Tatjana Kārkliece

Izstrādātājs: **SIA "Reģionālie projekti"**

Projekta izstrādes komanda: Santa Pētersone, Ivo Narbutis, Jānis Ozols, Vita Jumtiņa,
Līva Meļķe-Tropiņa, Laine Šildere, Anatolijs Boiko, Sanita Fazilova, Līna Dimitrijeva u.c.

Kontakti: Rūpniecības iela 32b – 2, Rīga, LV – 1045, tel.: 67320809, birojs@rp.lv,
www.rp.lv

**REĢIONĀLIE
PROJEKTI**